folkeskolen 14
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

REFORM-AMOK?

Pengene passer ikke.
Kolding må fyre pædagoger.

SIDE 6

NYE FÆLLES MÅL

Mastergruppe klar med anbefalinger til politisk diskussion.

SIDE 8 OG SIDE 48

DERFOR NY SPECIALSKOLE

Da inklusionen ikke fungerede, handlede Tårnbys politikere.

SIDE 14

ROBOT LEDER UNDERVISNINGEN

LÆRERENS MENNESKELIGNENDE KOLLEGA I EN 7. KLASSE ER EN LILLE, TALENDE ROBOT, DER MÅ TACKLE STORE PROBLEMER.

SIDE 24

NR. 14 / 29. AUGUST 2013 / FOLKESKOLEN.DK

Fagportalen til dansk 7-10
– digital danskundervisning

Scan koden og se præsentationsvideo

87179

Få digitale fordele med dansk.gyldendal.dk

- Færdige undervisningsforløb i fagets kerneområder.
- Web 2.0-værktøjer der åbner nye veje ind i det faglige stof.
- Interaktive redskaber som GenreUniverset og Analyse-Cirkler, der inviterer til aktiv refleksion.
- Planlæggeren - et lærerværktøj, som gør det nemt for dig at få overblik over din undervisning med fagportalen.

Inspirerende bibliotek

Det store bibliotek indeholder over 700 skønlitterære og ikke-fiktive tekster, billeder, sange og indlæsninger. De digitale fordele er til at få øje på: Teksterne er altid tilgængelige, du kan nemt og hurtigt sortere dem efter en række kriterier, og indholdet udvides og opdateres løbende. Teksterne kan læses i en fuldskærmslæser, udviklet til at gøre skærmlæsningen behagelig.

Træning med direkte respons

Træningsopgaverne på *dansk.gyldendal.dk* dækker de typiske problemer inden for retstavning, grammatik og tegnsætning. Ved at arbejde digitalt kan eleverne med det samme se, hvordan de har klaret opgaverne, og hvor de stadig har behov for træning.

Skoleabonnement, pr. år pr. klasse Kr. 1.000,- ex moms

få tilskud

gyldendal-uddannelse.dk tlf. 33 75 55 60 information@gyldendal.dk

GYLDENDAL

Hvem skal vaske op?

Så er der dækket op til folkeskolereform. Afvekslende undervisning, øget faglighed, flere timer og idræt hver dag garneret med en velfungerende inklusion og radikal kulturændring til dessert. Det menukort kan få enhver politikers og vælgers tænder til at løbe i vand.

Retterne er bestilt af Undervisningsministeriet og Finansministeriet med et solidt flertal af forligspartier bag.

Som ved alle velopdragne selskaber har der ikke været meget tale om prisen. Det har KL og Finansministeriet klaret ude bagved i foråret efter at have banket lærerne på plads, så de kunne levere mere undervisning.

Eller har de?

For lige nu - mens reformen er sendt i høring, og politikerne er blevet enige - begynder der at opstå en vis uro. Som altid er det ude i den kommunale virkelighed, hvor de er nødt til at sørge for, at budgetterne går op, at problemerne viser sig.

For nylig var det i Kolding, hvor de slet ikke kunne få pengene til at passe. Reformen kommer til at koste 90 millioner kroner i landets tiendestørste kommune. Det skal finansieres ved, at 800 lærere skal undervise for det, som med de nuværende regler vil være 110 ekstra lærere. Desuden forsvinder skoleledernes puljetimer, så lejrskoler, ture ud af skolen og ekstra pædagogiske initiativer forsvinder, og der bliver skåret i støttetimer til inklusion, tolærerordninger og ekstra indsats i fysik.

Hov, hvor blev den afvekslende skoledag, den gode stemning og den gode inklusion af? Skal det afskaffes for at få råd til alt det nye?

Der kan måske findes penge andre steder, og budgettet er ikke behandlet politisk. Kommunen kan måske få del i den pulje, som er sat af til trængte kommuner. Men summa summarum: Det er en voldsom ekstra regning, der bliver skrevet ud her. Endnu ved ingen, hvor mange kommuner der får lignende problemer. Det vil de kommende budgetforhandlinger vise.

Der anes dog konturerne af et gammelkendt billede med et menukort med flotte billeder på forsiden - og hårdt arbejdende lærere, pædagoger og andre ansatte ved opvasken i køkkenet - i hårdt slid for at skrabe sammen til regningen.

Kære politikere, det er altså ikke her, regningen hører hjemme.

Det er bestilleren, altså staten, som skal betale, siger kommunalforsker Roger Buch til folkeskolen.dk. Og det har staten allerede gjort i forbindelse med økonomiforhandlingerne med KL.

»Vi har en fuldt finansieret reform«, siger Socialdemokraternes børne- og undervisningsordfører, Troels Ravn.

Men hvad så, hvis den ikke er? Så må man håbe, at forhandlerne fra KL har mod og mandshjerte til at gå til finansminister Bjarne Corydon (S) og kræve en ny omgang ved forhandlingsbordet.

Læs: *Folkeskolereformens finansiering halter, side 6-7, og følg med på folkeskolen.dk*

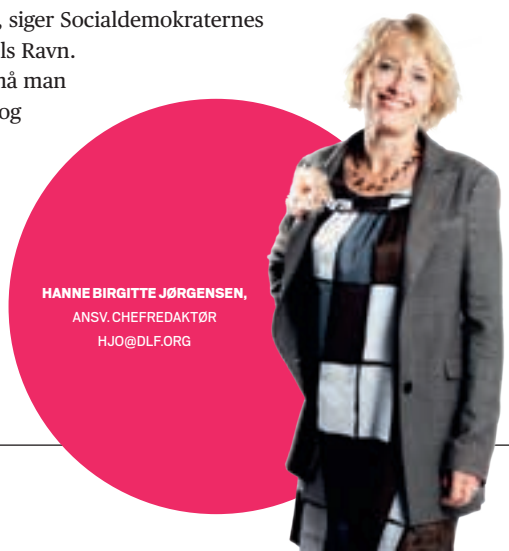

HANNE BIRGITTE JØRGENSEN,
ANSV. CHEFREDAKTØR
HJO@DLF.ORG

folkeskolen.dk

»I stedet for at spille på deres telefoner eller computere, så strikker børnene og taler med hinanden. De har rigtige samtaler«.

Den engelske skoleleder Lynne Moore i artikel om strikning på skemaet på netværket

Håndværk og Design

»... det vigtigste er, at formen kan evaluere mange af de kompetencer i matematikfaget, som den skriftlige ikke kan«.

Formand for Danmarks Matematiklærerforening Elisabeth Tang i blog om mundtlig matematikprøve på netværket

Matematik

»Mad er religion. I alle tilfælde i betydningen, at måden hvorpå man vælger den, svarer til éns bedste overbevisninger«.

Formand for Hjemkundskabslærerforeningen Lone Carlsson i blog på netværket

Ernæring og sundhed

TIVOLI

LÆRINGSKURVE PÅ 5G

FAGLIGE DAGE I TIVOLI GIVER STEJL LÆRINGSKURVE HOS DINE ELEVER

For 4.-6. klasser, 7.-10. klasser samt gymnasieklasser i perioden 26. august - 20. september.

Hvad sker der med din puls, når du suser 63 meter ned i det Gyldne Tårn? Vejer du det samme på vej op i Ballongyngen, som du vejer på vej ned? Hvor hurtigt svømmer fiskene og hvor meget energi bruger forlystelserne?

Dét og meget andet skal dine elever udforske, måle sig til og gøre rede for til Faglige Dage i Tivoli.

Opgaverne lever op til Undervisningsministeriets Fælles Mål. Faglige Dage i Tivoli bliver til i samarbejde med Skoletjenesten.

I år kan eleverne modtage undervisning af Skoletjenesten i Tivoli hele sæsonen.

Som noget nyt i efteråret 2013 tilbyder vi Faglige Dage for både mellemtrin og udskoling

PRIS 50 KR. PR. ELEV INKL. ENTRÉ OG TURPAS

TILMELD DIN KLASSE OG LÆS MERE PÅ WWW.TIVOLI.DK/SKOLER

indhold

6

Reformen malker kommunerne

Stik mod alle løfter fra både Christiansborg og KL koster implementeringen af folkeskolereformen kassen i kommunerne – I Kolding skal snesevis af pædagoger afskediges.

8

Nye Fælles Mål

En mastergruppe har afleveret anbefalingerne og lægger op til politisk diskussion om forenkling og præcision.

14

TÅRNBY ÅBNEDE NY SPECIALSKOLE

Tårnbys politikere gik mod strømmen, da eleverne ikke blev inkluderet i folkeskolerne. Vi rapporterer fra Tårnbygårdsskolen med 72 elever.

24 48 60 74

Kronik

»Hvad er der egentlig galt med Fælles Mål? Der er meget galt. De er på samme tid for abstrakte, for specifikke, for omfangsrige og for fortolkningskrævende«.

Kronik af Thomas Illum Hansen og Jeppe Bundsgaard

Publiceret

Faglighed og formidling går op i en indbydende og læseværdig enhed. Steen Ehlers anmelder »De små dyrs verden«.

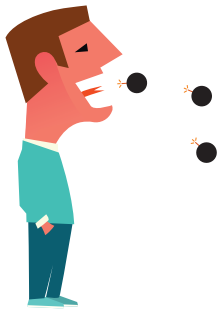

Uskolet

Den nye reform vil revolutionere den måde, folk vil tale nedladende om folkeskolen på. Morten Riemann serverer uskolede kommentarer.

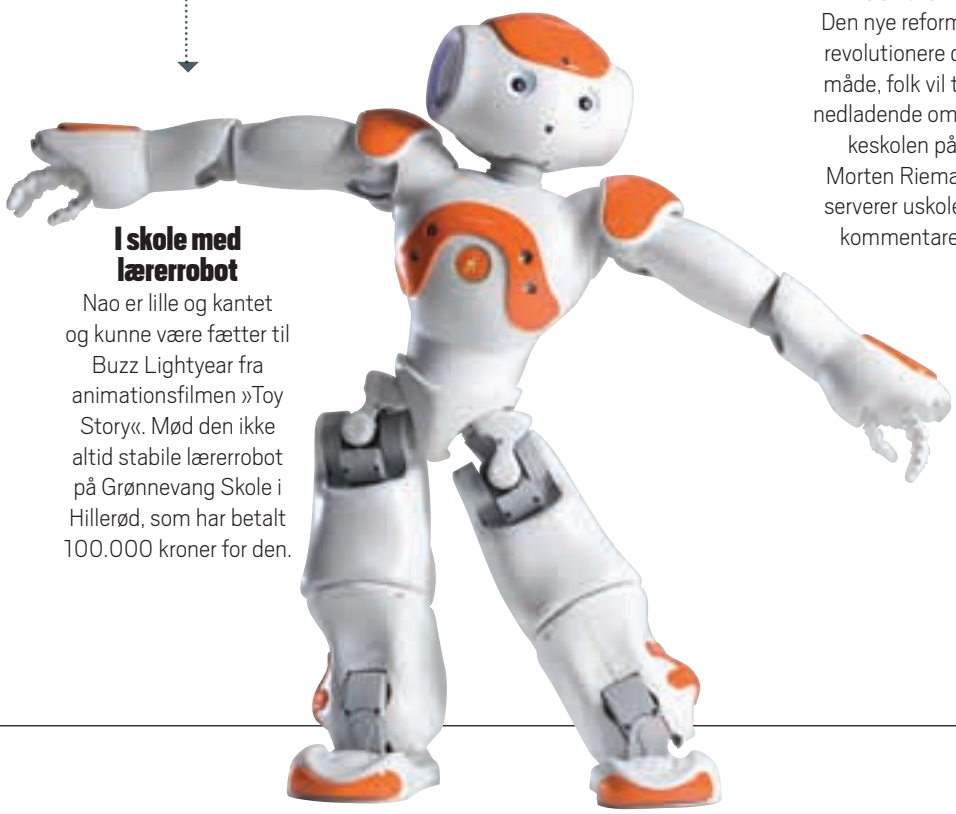

I skole med lærerrobot

Nao er lille og kantet og kunne være fætter til Buzz Lightyear fra animationsfilmen »Toy Story«. Mød den ikke altid stabile lærerrobot på Grønnevang Skole i Hillerød, som har betalt 100.000 kroner for den.

→ OVERSIGT

Aktualiseret
Folkeskolereformens finansiering halter ... / 6
Nye Fælles Mål er klar til politisk diskussion ... / 8

Folkeskolen.dk ... / 10

Rapporteret
Tårnby gik mod strømmen – åbnede ny specialskole ... / 14

Fotograferet ... / 20

Rapporteret
»Welcome to today's science class« ... / 24

Debatteret
Kronik: Sigt præcist mod nye Fælles Mål ... / 48
DLF mener ... / 50
Læserbreve ... / 51

Læserrejser
Sydindien ... / 55
Sri Lanka ... / 57

Ny viden/spot ... / 58

Publiceret
De små dyrs verden ... / 60
100 ideer ... / 61
Classbuilding & Teambuilding ... / 62
Huset ... / 62

Ledige stillinger ... / 66

Bazar ... / 71

Uskolet ... / 74

Folkeskolereformens finansiering halter

Kommunerne er flere steder nødt til at tilføre skoleområdet flere penge eller skære dybt i alt andet end undervisning – stik imod regeringens og KL's intentioner.

TEKST **ESBEN CHRISTENSEN**

FOTO **PERNILLE AISINGER**

Skolefolkene i Kolding talte stort set med én tunge, da det blev klart for dem, at der skal findes 90 millioner kroner for at gennemføre folkeskolereformen: Kvaliteten ryger - både den faglige kvalitet og skoleledernes mulighed for fleksible løsninger og indsatsen for inklusion vil have problemer. Oveni skal kommunens 800 lærere dække det, der under den gamle overenskomst ville kræve 110 nyansættelser.

Skolereformen skal primært finansieres via frigjorte penge fra to store områder (se boks). For det første skal lærerne undervise en større del af deres arbejdstid. For det andet skal frigjorte midler fra skolefritidsordningerne flyttes over i skolen. Og netop skolefritidsordningspengene kommer de til at mangle i Kolding. Byens forældre dækker næsten hele udgiften ved at sende deres børn i skolefritidsordning, derfor er der ikke meget at vinde ved at gøre skolefritidsordningstiden til skoletid. Ifølge de centrale beregninger burde Kolding kunne spare 19,2 millioner kroner ved at overføre midler fra skolefritidsordning til skole. På trods af at 60 pædagoger bliver fyret, kan man kun overføre 3,3 millioner kroner.

Kolding Kommunes børne- og uddannelsesdirektør Ib Hansen afviser, at skolefritidsordningstaksten kunne have reddet finansieringen.

»Reformen kan ikke gå i nul. Selv hvis lærerne underviste tre timer mere om ugen, og selv hvis vi ikke var underfinansieret på skolefritidsordningsområdet, så ville der stadig mangle et stort tocifret millionbeløb«, siger Ib Hansen.

Sådan skal folkeskolereformen betales

- KL skønner, at der kan frigøres 1,2 milliarder skolefritidsordningskroner på grund af den længere skoledag.
- Lærerne skal i gennemsnit undervise cirka to klokketimer mere om ugen.
- Bloktilskuddet hæves i 2014 med 204 millioner kroner – og 407 millioner kroner fra 2015.
- Fra 2014 til 2017 får kommunerne ekstraordinært 1,8 milliarder kroner, der skal bruges som kompensation i de kommuner, der er særligt ramt af reformen. Pengene fordeles af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Læs mere om folkeskolereformen på folkeskolen.dk

Scan og se mere om bøgerne og retteprogrammet. >
Se også www.andrico.dk.

STIFINDEREN
af Wacher og Kjærgaard

- **En differentieret engelsk grammatik,** *109 kr.*
- **Øvebog**, *64 kr.*
- **Facithæfte**, *29 kr.*
- **Tea for Two - Games and Activities**, *162 kr.*
- **Stifikseren - Elektronisk retteprogram,** *0 kr.*

Priser ekskl. moms

Forlaget Andrico
Mossøbrå 5 • 8660 Skanderborg • Tlf 86 57 92 19 • forlaget@andrico.dk • www.andrico.dk

Både KL-formand Erik Nielsen og regeringstoppen var tilfredse med finansieringen af skolereformen – i flere kommuner har det vist sig at være en udfordring at gå i nul.

I Kolding er budgettet i første omgang blevet sendt fra uddannelsesudvalget til videre politisk behandling.

Bestilleren betaler

En række andre kommuner har allerede givet udtryk for, at skolereformen ikke kan betales med de nuværende midler. Når budgetterne er endeligt gjort op, vil der være et klarere billede af, om skolereformen reelt er finansieret.

Hvis det viser sig, at KL så at sige har solgt kommunerne for billigt og ikke har indgået en aftale om folkeskolereformen, der er finansieret, bør det stadig være staten, som hænger på regningen. Det fortæller kommunalforsker Roger Buch fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

»Der er det grundprincip i det økonomiske samspil mellem kommuner og stat, at bestilleren betaler gildet: Forstået på den måde, at når staten bestiller nye varer eller nye ydelser hos kommunerne, så er princippet også, at den skal betale for det«, siger Roger Buch, der samtidig understreger, at der er en bagatelgrænse ved så store reformer, og at der kan være store lokale forskelle på reformens konsekvenser.

KL afviser

»Samlet set har vi ikke nogen indikation af, at pengene ikke skulle passe for kommunerne under et. Men det er ikke det samme, som at kommunerne ikke har udfordringer. Kommunerne ligger forskelligt i forhold til elevernes timetal, lærernes undervisningsprocent og forældrebetalingsandelen i skolefritidsordningerne, og det giver forskellige forudsætninger for at gennemføre reformen«, siger Ole Cordsen, der er udgiftspolitisk chef i KL.

esc@dlf.org

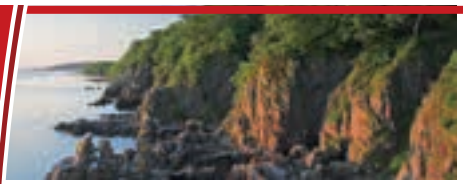

BORNHOLM

Stik tæerne i det kridhvide sand på Dueodde. Nyd de knejsende klipper på Nordbornholm. Oplev Bornholms skabelse gennem millioner af år på NaturBornholm. Fra glødende lava til frodig Solskinsø. Mærk historiens vingesus på Hammershus. Duft livet blandt godtfolk og skidtfolk i middelalderen.

Bornholm er ikke bare læring på den sjove måde. Eleverne vil også elske lejrskolestederne med de gode feriehuse, swimmingpoolen og masser af aktiviteter.

Glæd jer til det store oplevelsesprogram – Vi gør det nemt og billigt, og rejsen til Bornholm er gratis for jer.
Vi har hjulpet over 500 skoleklasser med dejlige lejrskoledage. Må vi også hjælpe jer? Ring til os i dag.

TEAM BORNHOLM
Det bliver en god lejrskole!

Team Bornholm • info@teambornholm.dk • 56 95 85 66
www.Lejrskole-Bornholm.dk

Nye Fælles Mål er klar til politisk diskussion

En mastergruppe har barslet med faglige anbefalinger til rammer for de nye forenklede Fælles Mål. DLF og KL er uenige om graden af styring, og nu skal politikerne tage stilling til de endelige rammer.

TEKST | **PERNILLE AISINGER**

Nye Fælles Mål er på vej. En mastergruppe med repræsentanter fra ministeriet, professionshøjskoler, Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), skolelederne, KL og DLF har netop lagt sidste hånd på deres anbefalinger til rammer for de nye mål. Gruppens arbejdende formand, forsknings- og udviklingschef på Via Andreas Rasch-Christensen, understreger, at masteren hviler på forskning på området, afsøgning af internationale erfaringer fra otte lande kombineret med gruppens viden og erfaringer.

»Fra politisk hold har man bedt om et fagligt bud på, hvordan rammerne kan se ud. Det har vi givet, og det kan gruppen stå hundrede procent inde for. Det her er lærernes arbejdsredskab. Der bliver sat konkrete mål for, hvad eleverne skal kunne, ikke hvilke aktiviteter de skal igennem. Det vil være enklere og langt mere brugbart for lærerne. Nu skal det så behandles i forligskredsen, og så må vi se, hvad der sker«, siger Andreas Rasch.

I de nye Fælles Mål skal der formuleres kompetencemål. Eleverne viser kompetence i konkrete situationer ved at bruge viden og færdigheder til at løse opgaver og i dialog med lærerne reflektere over opgaveløsningen. For hvert kompetencemål defineres således et antal mål for, hvad eleven skal vide (vidensmål) og kunne (færdighedsmål) for at opnå kompetencemålet.

Et eksempel på læringsmål i historie kan være: »Eleven har viden om historiske metoder« (vidensmål), »Eleven kan forholde sig kritisk til kilder« (færdighedsmål) og »Eleven bruger viden og færdigheder i forhold til en bestemt kontekst (eksempelvis undersøge websites for holocaustbenægtelse) og reflekterer efterfølgende over, hvordan man generelt skal forholde sig kritisk til informationssøgning på nettet« (kompetencemål).

Bjørn Hansen fra DLF kan sagtens se fornuften i at gøre Fælles Mål til et brugbart redskab for lærerne. »Men de må ikke blive så forenklede, at det bare er noget, man krydser af i et elektronisk skema, og så glemmer alt om de andre ting, børnene skal lære, som ikke er formuleret i Fælles Mål.

Andreas Rasch-Christensen understreger, at de nye Fælles Mål skal være et arbejdsredskab for lærerne. Et styringsværktøj, som de kan bruge til undervisningen, og et dialogredskab til samtaler med ledelse, elever og forældre.

Et styringsredskab for lærere eller kommunen

Opdraget fra folkeskolereformen lyder på en forenkling af målene. Mastergruppen er enige i behovet, men understreger, at det ikke må blive en forsimpling. Drøftelser i gruppen har ført til fem overordnede rammer: Det skal være læringsmål, der sigter mod elevens læringsudbyt-

De begynder med dansk og matematik

- Ifølge forliget om folkeskolereformen skal Fælles Mål for dansk og matematik være forenklet inden udgangen af 2013, så de bliver nemmere at bruge for lærerne i undervisningen. De øvrige fag skal være klar til næste skoleårs start. Masterplanen skal diskuteres i forligskredsen i starten af september. I løbet af efteråret nedsættes arbejdsgrupper bestående af lærere, vejledere og vidanspersoner fra professionshøjskoler eller universiteter.

»

Det her er lærernes arbejdsredskab. Der bliver sat konkrete mål for, hvad eleverne skal kunne, ikke hvilke aktiviteter de skal igennem.

Andreas Rasch-Christensen
Arbejdende formand for mastergruppen

te. De skal understøtte lærerne i deres arbejde med elevernes progression og undervisningsdifferentiering. De skal understøtte ledelsen i at forankre målene i skolens udvikling. De skal motivere eleverne og styrke forældrenes inddragelse i elevernes læring. Og de skal bidrage til styring af folkeskolen som grundlag for øget feedback og evaluering - både på kommune-, skole-, klasse- og elevniveau.

Masteren er sendt ud til en referencegruppe, hvor KL, DLF, Skolelederforeningen og Børne- og Kulturchefforeningen har indgivet høringssvar. Her skriver KL, Skolelederforeningen og Børne- og Kulturchefforeningen, at de ønsker tydelige indikatorer for måloppfyldelse, som ledelse, forældre og kommune kan følge med i. KL vil desuden gerne have tilføjet, »at kommunalbestyrelsen er ansvarlig for at følge op på, at eleverne opnår det forventede faglige niveau«. Her er DLF så meget uenig.

»Vi er ikke enige i, at man kan måle og veje sig til en bedre folkeskole. Der er andre ting end det faglige, der spiller ind for at give eleverne det udbytte af undervisningen, som de også skal have med fra folkeskolen - dannelse, demokrati og trivsel for eksempel«, siger formand for skolepolitisk udvalg i DLF Bjørn Hansen.

Lektor i danskfagets didaktik Jeppe Bundsgaard kan godt forstå ønsket om at vide, om lærerne gør det, de skal.

»Men forestillingen om, at der kan være en direkte vej til at se, om målene er nået - det er for store byrder at lægge på et så kompliceret system. Så snart man når op over det mest elementære niveau, så er det umuligt at måle - hvornår kommunikerer man for eksempel hensigtsmæssigt? Man skal ikke tro, at man her vil få et simpelt, maskinelt redskab, hvor man kan få et tal ud i den ene ende«.

pai@dlf.org

folkeskolen.dk

Læs også

Læs kronikken om Fælles Mål side 48.

Se masterplanen og læs flere artikler om Fælles Mål på folkeskolen.dk

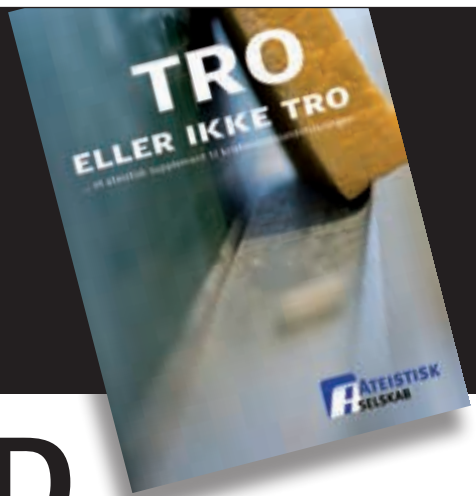

TRO
ELLER IKKE TRO
... et ateistisk supplement til kristendomsundervisningen

Der findes adskillige undervisningssystemer til faget kristendomskundskab/religion, og de kommer som regel videre omkring i beskrivelsen af andre religioner end den evangelisk-lutherske. Til gengæld forbigås ateismen næsten altid, til trods for at meget tyder på, at ateisme er den livsanskuelse, der får flest nye tilhængere i Danmark.

Derfor har Ateistisk Selskab, fulgt op på sidste års succes, og udgivet en ny gratis version af undervisningshæftet om ateisme, der kan bruges sammen med alle undervisningssystemer.
Med dette hæfte tilføjer vi en dimension til begrebet trosfrihed i Danmark – nemlig friheden til ikke at tro.

Det gratis hæfte 'Tro eller ikke tro' samt folderen 'Er du klar til at blive konfirmeret?', kan bestilles som klassesæt på info@ateist.dk - mrk. 'skoletjeneste'.

Hæftet og folderen kan også downloades som PDF-fil på **ateist.dk**

ATEISTISK SELSKAB
ateist.dk

Mandag 12. august 2013 kl. 13:55

Testevaluering giver ingen svar på, om testene duer

Om kort tid bliver evalueringen af folkeskolens nationale test offentliggjort. Men evalueringen kommer ikke til at give svar på, om testene holder rent videnskabeligt.

Evalueringsfirmaet Rambøll skal evaluere folkeskolens nationale test. Rambøll har hyret professor i pædagogisk statistik Peter Allerup til den del af evalueringen, der handler om selve det adaptive princip, som er kernen i testenes funktion. For at kunne vurdere, om de adaptive test giver en sikker bedømmelse af elevernes kundskaber, har Peter Allerup derfor bedt om udtræk fra databasen – men den del af tilbuddet har Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen takket nej til.

I den nye folkeskolereform skal folkeskolen målstyres efter elevernes resultater i de nationale test. Blandt andet skal mindst 80 procent af eleverne være gode til at læse og regne i de nationale test, og andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år. Testene skal have en ny såkaldt »kriteriebaseret« skala, som er inspireret af den internationale Pisa-undersøgelse, som i ti år har været med til at definere skolepolitikken i mange lande.

Men spørgsmålet er, om man overhovedet kan regne med, at de it-baserede adaptive test, som er enestående i verden, giver en korrekt måling af elevernes niveau. Danmarks anden ekspert i pædagogisk statistik, professor Svend Kreiner, fik for nylig optaget en artikel i et internationalt anerkendt tidsskrift, som viser, at Pisa-testene ret beset er ubrugelige til at sammenligne lande. Og blandt andet på folkeskolen.dk har der været rejst tilsvarende mistanker mod de nationale test for ikke at være psykometrisk valide. Men testopgaver og data er fortrolige, og nu kommer der altså heller ikke en forskningsmæssig vurdering.

kra@dlf.org

Foto: Klaus Holsting

Professor Peter Allerup har, allerede siden de første test blev gennemført i 2007, gjort opmærksom på problemer ved testene. Han ærgrer sig derfor over ikke at kunne få svar på sine spørgsmål i evalueringen.

Mandag 19. august 2013 kl. 13:35

Lærerne beholder undervisningskompetencen i reformlov

Dansk Folkeparti (DF) og Konservative udtrykte i sidste uge kritik af regeringens skolelov, fordi pædagogerne i lovteksten blev sidestillet med lærerne og tildelt undervisningskompetence. Det var ikke en del af aftaleteksten fra juni. Det endelige forslag er nu sendt i høring, og her er det blevet præciseret, at det er lærerne, der har den generelle undervisningskompetence, og at pædagoger alene kan varetage afgrænsede undervisningsopgaver. Undervisningsordfører Alex Ahrendtsen (DF) er tilfreds. »Vi har fået justeret de ting i bemærkningerne og lovteksten, der skulle justeres, så det stemmer overens med aftaleteksten«, siger Alex Ahrendtsen, der dog forventer flere justeringer, når høringssvarene kommer ind.

Læs også:
LA: Uklædeligt, at DF nu frasiger sig ansvaret for skolereform, og
DF: Regeringen holder sig ikke til aftalen om skolereform.

Torsdag 8. august 2013 kl. 07:06

Lærer: Tag orlov og få frisk mod i Grønland

Foto: Thomas Arnbo

Da lærerne på Svebølle Skole ved Kalundborg i denne uge mødtes igen for at forberede det nye skoleår, var Inge Bahne frisk og glad og klar, mens hun kunne mærke på mange af kollegerne, at de var modløse og desillusionerede – og rigtig misundelige på, at hun tilbragte månederne fra marts til juni som lærervikar i Grønland. »Det er en ret, vi har som lærere – man har simpelthen krav på orlov, hvis man skal undervise i Rigsfællesskabet«, fortæller hun og anbefaler uden tøven andre at gøre som hende, hvis de trænger til nye udfordringer og et nyt perspektiv på livet og lærerjobbet.

Fredag 9. august. 2013 kl. 14:32

Forsker: Lockouten har ødelagt venskaber

En måned uden skolegang, undervisning og daglig kontakt har sat sig spor hos både elever, lærere og skoleledere især på de sociale relationer. Det viser en antropologisk undersøgelse af lockoutens konsekvenser for 5.-klasserne på Peder Lykke Skolen i København. Gamle og tætte venskaber blandt eleverne blev ødelagt, mens nye opstod. Blandt lærerne kunne antropologen registrere et øget sammenhold, men også mindre arbejdsglæde.

Tirsdag 20. august 2013 kl. 14:55

Stort fald i lærerledighed

Antallet af ledige lærere er faldet med 12,5 procent i forhold til sidste sommer, formentlig fordi flere kommuner har ansat lærere for at kunne dække de manglende timer fra lockouten. Men formanden for Lærernes A-kasse vurderer også, at konflikten har fået en del lærere til at gå på pension tidligere, end de ellers havde planlagt. I slutningen af juli 2012 var 5.208 medlemmer af Lærernes A-kasse meldt ledige hos Jobcentret. På samme tidspunkt i år er tallet faldet til 4.556 – et fald på 12,5 procent, på trods af at der faktisk er kommet flere nyuddannede lærere til i år.

Torsdag 15. august 2013 kl. 15:46

Inklusion i Vordingborg:
Lærerne ville ikke vise ministeren et glansbillede

Foto: Carsten Larsen

En af de ting, Christine Antorini tager med sig fra Vordingborg, er, at inklusion tager tid, og det er vigtigt, at lærerne ikke kommer til at stå alene med opgaven.

Vordingborg Kommunes politikere ville i forrige uge vise en af kommunens skoler frem til undervisningsministeren, så hun kunne se, hvor godt det går, efter at de sidste år indførte fuld inklusion, længere skoledage, linjer i udskolingen, skolesammenlægninger og lederrotationer. Men lærerne på Kulsbjerg Skole, afdeling Stensved, ville kun vise den rene virkelighed. De har ikke glemt lockouten, og de havde ikke lyst til at bakke op om politikernes succeshistorie, når de oplever et benhårdt pres og alt for mange ændringer på én gang. Undervisningsministeren sikrede sig da også lærernes version og lover, at hun ikke vil bruge Vordingborg som pragteksempel: »Det hører du mig ikke sige. Der er ikke nogen tvivl om, at det har været en kæmpe stor mundfuld at gøre det hele på én gang. Og man erkender helt åbent, at det har sat medarbejderne under meget stort pres«.

pai@dlf.org

Læs også:
Antorini: Der har været hårdt pres på lærerne i Vordingborg.

Læs flere nyheder på:
folkeskolen.dk

- Flere timer til sprogfagene i den nye folkeskolereform
- Kronprinsesse Mary i spidsen for skolejubilæum
- Lærer vil tale skolen op igen med ny satirisk bog
- DLF indvier gennemrenoveret konferencehotel

DLF's nyrenoverede Hotel Storebælt.

FAGPORTALER.DK

Se mere og få overblik på *fagportaler.dk*

FAGPO

FAGPORTALER TIL ALLE FAG

DANSK indskoling

DANSK mellemtrin

DANSK udskoling

GYLDENDALS FAGPORTALER er digitale læremidler til fagene med undervisningsforløb, faglige redskaber, opgaver, teori og en lang række digitale resurser.

Læremidlerne er online-baserede, interaktive og produceret til grundskolen.

Alt sammen samlet ét sted – og lige til at bruge i undervisningen.

GYLDENDALS FAGPORTALER giver mulighed for at arbejde digitalt, uden at fokus er på teknik, logistik og unødvendig forberedelse.

få tilskud

Alle Gyldendals fagportaler er tilskudsberettigede og giver mulighed for at få 50 % refusion.

Bestil **gratis prøvelogin** på *fagportaler.dk*

gyldendal-uddannelse.dk tlf. 33 75 55 60 information@gyldendal.dk

RTAL

8780

læsløs.dk

UDKOMMER DEC. 2013

Gratis beta-version tilgængelig

MATEMATIK indskoling og mellemtrin

MATEMATIK udskoling

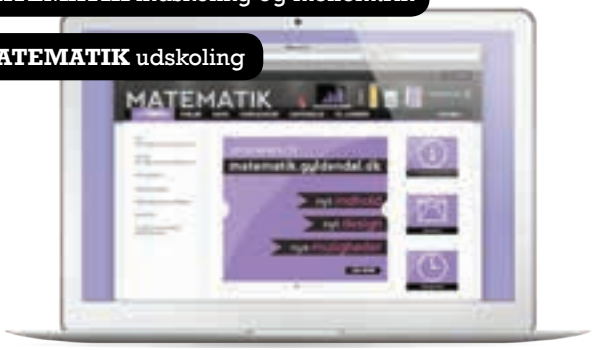

ENGELSK mellemtrin

ENGELSK udskoling

RELIGION

TYSK

SAMFUNDSFAG

BIOLOGI

HISTORIE

UDKOMMER DEC. 2013

NATUR/TEKNIK

Gratis beta-version tilgængelig

UDKOMMER DEC. 2013

GYLDENDAL

Tårnby gik mod strømmen - åbnede ny specialskole

Gruppeordningerne på folkeskolerne fungerede ikke, eleverne blev ikke inkluderet, så for tre år siden valgte politikerne i Tårnby Kommune at åbne en ny specialskole for 72 elever.

TEKST | HELLE LAURITSEN
FOTO | KLAUS HOLSTING

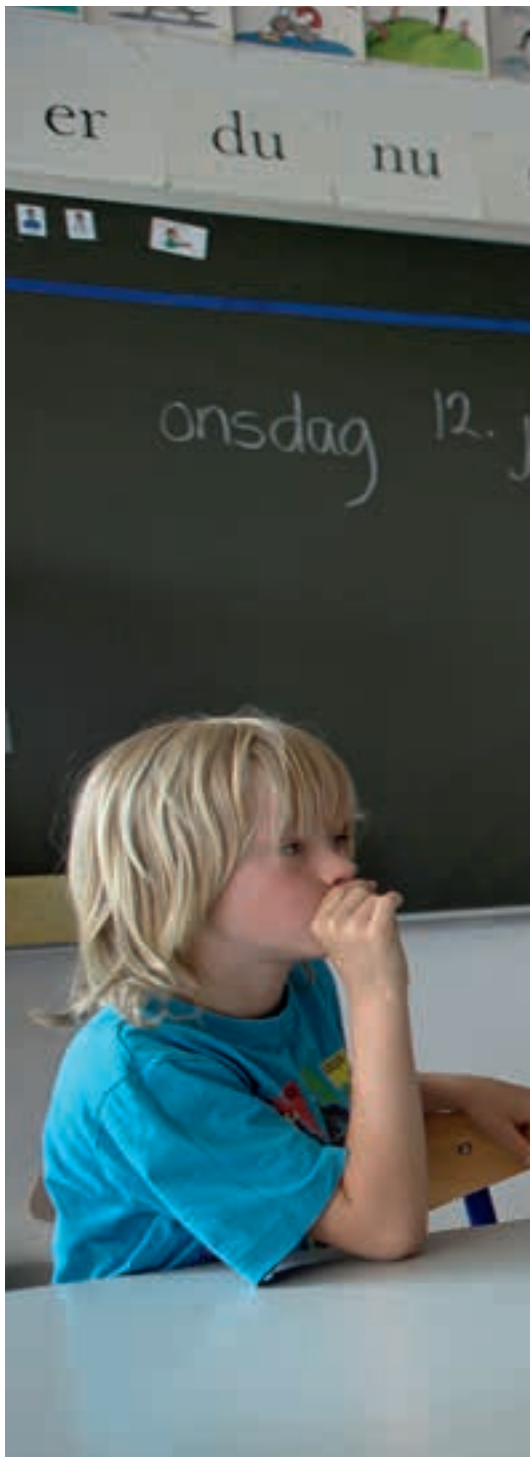

I Tårnby oplevede både lærere, pædagoger og skolechef for nogle år siden, at børnene i gruppeordningerne ikke blev hverken inkluderet, rummet eller integreret.

Gruppeordningerne var ellers tænkt som inklusion på folkeskolerne, men børnene var segregeret fra de andre elever, og de trivedes ikke. Samtidig opstod et behov for at udvide lokalekapaciteten på en række skoler på grund af vækst i elevtallet. Derfor besluttede kommunalbestyrelsen at oprette en ny specialskole. Tårnbygårdsskolen åbnede for tre år siden i en tidligere skolebygning på Englandsvej.

»Set i et børneperspektiv var gruppeordningerne ikke gode. Det lykkedes ikke at integrere eleverne fra gruppeordningerne, og vi syntes ikke, at det, vi lavede, var i orden«, fortæller skolechef Ivan Jensen.

Tårnby havde ni gruppeordninger på i alt tre skoler. Primært med elever, der kom fra amtets specialtilbud og nu skulle inkluderes i folkeskolen.

»Vi drev det som den tidligere amtsgruppeordning, så vi havde samlet børnene efter de problematikker, de havde - autismespektrum, ADHD eller andet. Men samtidig oplevede vi også, at gruppeordningerne var for lille et fagligt miljø. Personalet fik ikke den sparring, de kunne ønske sig«, siger Ivan Jensen.

I dag trives både elever og lærere væsentligt bedre i det større fælles miljø på specialskolen, og også forældrene er mere tilfredse, fortæller skolechefen.

Det betyder ikke, at man ikke inkluderer specialelever i normalklasser i Tårnby Kommune. Det gør man bestemt. Og man har også specialklasserække på en af skolerne, men omkring 72 elever med autismespektrumforstyrrelser eller med ADHD går nu på specialskolen Tårnbygårdsskolen, der har elever fra 0. til 10. klasse. Eleverne er ikke delt op i klasser, men går i grupper i indskoling, mellemtrin eller udskoling. 21 lærere og 19 pædagoger arbejder på skolen. Personalet kommer primært fra de tidligere gruppeordninger.

»Specialskolen er også udtryk for inkluderende tænkning. Den giver større mulighed for at udvikle børnene og have udgangspunkt i det enkelte barn. Specialskolen er jo også et fællesskab«, pointerer skolechefen.

Kommunen har en inklusionspolitik

Ivan Jensen fortæller, at Tårnby Kommune har en inklusionspolitik, hvor man forsøger at bevare alle elever i distriktet og i almentilbuddet. Fordi det er folkeskolens fornemmeste opgave.

»Men det kan ikke altid lade sig gøre, og det er ikke barnets diagnose, der afgør, om det kan lade sig gøre. Vi tager udgangspunkt i, om barnet profiterer, dér hvor det er. Vi ser på problematikken, og så beslutter vi, hvor barnet skal gå i skole«, siger Ivan Jensen.

»Der findes ingen objektive kriterier for, hvem der passer bedst i almenskolen, og hvem der har det bedre i specialskolen. Man kan opstille økonomiske modeller, men ikke faste psykologiske modeller. Der findes ingen facitliste. Pædagogisk Psykologisk Rådgivning forbereder visitationen, men skolelederne har fået det omfattende ansvar«.

Ifølge skolechefen er beslutningen ikke blevet lettere. Kommunen har omorganise-

ret, men ikke udvidet specialundervisningen. Tårnby har fire procent af eleverne på specialskoler ifølge Danmarks Statistiks tal for 2011 (se Danmarkskort, som folkeskolen.dk har udarbejdet i januar i år).

»Kommunens målsætning er ikke, at alle skal inkluderes i almenmiljøet, for det er ikke realistisk. Der vil altid være nogle elever, der har brug for noget særligt. Vi arbejder målrettet for at skabe bedre sammenhæng i børnenes liv. Der er både skoletilbud og skolefritidsordning, og der er lærere i skolefritidsordningen, ligesom der er pædagoger i skolen«, siger skolechefen.

»Det er ikke sådan, at skoler bare kan slippe af med 'besværlige' elever. Hele visitationen foregår stadig«.

hl@dlf.org

Yes, blyanten balancerer på næseryggen! Indskolingsgruppen er samlet for at gennemgå dagens program og vælge, hvilken sommersang de skal synge, og David er koncentreret om blyanten.

Tårnbygårdsskolen lægger vægt på ro og fællesskab

En del af eleverne på specialskolen har lidt nederlag i folkeskolen. Derfor bruger lærere og pædagoger tid på at køre en elev godt ind her.

TEKST | HELLE LAURITSEN
FOTO | KLAUS HOLSTING

Stilheden er næsten total i klasserummet. Kun gennem de åbne vinduer kan man høre trafikken fra Englandsvej. En lærer spørger en læsende elev, om det er o.k. med støjen fra vejen. Eleven nikker og læser videre. Der er frilæsningstid. I det tilstødende lokale sidder fem elever med computere. Lærerne og pædagogen går stille rundt, spørger en elev til hans allergi og står til rådighed for spørgsmål. En hiver i et gardin, så solen ikke generer eleverne.

Eleverne går på mellemtrinnet på Tårnbygårdsskolen, der er specialskole for Tårnby Kommune uden for København.

»Vi rykker pausen ti minutter i dag«, siger en af lærerne.

»Jeg er sulten«, lyder det straks fra en elev.

»Det kan vi ikke«, siger én.

»Jo«, svarer læreren roligt. »Det kan du godt klare«.

Så arbejder eleverne videre i stilhed i ti minutter mere.

Eleverne går her, fordi de har problemer i autismespektret, eller fordi de har ADHD eller andet, der betyder, at det er for svært at begå sig i en almen folkeskoleklasse. Her er både de let retarderede elever og de meget begavede. Der er mellem seks og ti elever i hver gruppe. De er delt i indskoling, mellemtrin og udskoling - ikke i klassetrin.

Flere af eleverne har prøvet mange skoletilbud tidligere.

»Vi får en del børn ind, når det ikke er lykkedes for dem ude på andre skoler. Mange af vores elever har ikke trivedes tidligere og har måske ikke været i deres klasse i flere måneder, når de kommer her«, siger skoleleder Anna Murmann.

»Vi er for ung som skole - tre år gammel - til helt at sige, om dette er vejen frem, men børnene trives, og vi har en spændende skole. Nogle af vores elever tager en afgangsprøve«.

Skolen er også i gang med at udsluse en elev til folkeskolen. I alt er der 72 elever på Tårnbygårdsskolen, 21 lærere og 19 pædagoger.

Udeskole i gammel have

På den anden side af Englandsvej bag en hæk åbner der sig en utrolig have. Med en dyb sø, åkander, blishøns, højbede og bålplads. I dag lyder en høj frøkoncert. Det er en gammel skolebotanisk have, og Tårnbygårdsskolen er også med i projektet Haver til Maver, hvor eleverne selv dyrker grøntsager.

Denne sommerdag er der instruktion i pølsestegning og brødristning over bål. Det er lærer Lars Kim Pedersen, der står for bålmaden.

Et par elever går rundt i waders med fiskenet i hånden. Her er der frihed, og hvis man har brug for det, kan man sætte sig under et træ lidt væk fra de andre.

Indimellem overnatter en gruppe her, og pedel Christian Dam Hansen kan let få hjælp fra en elev eller to, hvis han foreslår et projekt.

Planen er, at haven skal bruges til udeskole nogle dage hver uge her fra det nye skoleårs start i august og hele året. Skolen bruger også tit Naturskolen på Amager.

Specialelever blev segregeret

De fleste lærere og pædagoger har tidligere arbejdet i gruppeordningerne på Tårnby Kommunes skoler og er overflyttet til Tårnbygårdsskolen.

»Da amterne blev nedlagt, blev mange af vores elever inkluderet, og vi fik en helt anden målgruppe i gruppeordningen på Kastrupgårdsskolen, hvor jeg var ansat. Inden efteråret samme år var vi blevet flyttet over i skolefritidsordningen. Der var seks børn, og vi blev segregeret i skolefritidsordningen«, forklarer lærer Lene Høyer.

»Børnene blev udstillet, og de blev angste. Mange havde gennemgribende udviklingsforstyrrelser i autismespektret og var udadreagerende. De kunne slet ikke være på skolen«.

De andre lærere og pædagoger nikker genkendende til oplevelsen af, at gruppeordningerne befandt sig på deres egen lille ø. De fik noget økonomi og nogle lokaler - helst i udkanten af skolen.

»Mange af de børn, vi får her på skolen, er præget af nederlag. Man har forsøgt at inkludere dem i normalklasser, men når de når mellemtrinnet, opgiver man, og de kommer så her. Deres selvværd er ikke højt«, siger Lene Høyer.

Lærere og pædagoger fortæller, at deres elever tidligere blev opfattet som en byld ude i folkeskolerne.

»Mange af vores elever har haft det så dårligt, at de stadig har et stort behov for at råbe, når vi passerer deres tidligere skole«, siger lærer Lars Kim Pedersen.

Eleverne i udskolingen har frilæsning. Der er helt stille, nogle læser i bøger, andre sidder med computeren. Udskolingsgruppen har to lokaler ved siden af hinanden – som alle elevgrupper på Tårnbygårdsskolen.

Lærer Helle Jensen pointerer, at hun blev superglad, da hun hørte, at Tårnby Kommune ville oprette en specialskole her.

»At kommunen turde det, gjorde mig glad. Jeg har arbejdet med specialundervisning i mange år på folkeskoler, og vores elever bliver nemt udstillet dér, når de bliver udadreagerende«, siger hun.

Skal fungere godt socialt

Det tager lang tid at køre en ny elev ind på Tårnbygårdsskolen. Først beslutter skolen, hvilken gruppe eleven skal gå i, og så begynder indkøringen langsomt. Senere flytter eleven måske gruppe, fordi det viser sig, at barnet vil klare sig bedre i en af de andre grupper. Det er en svær proces. Selv om der er et stort forarbejde, er det ikke sikkert, at eleven rammer den rette hylde fra starten.

Det handler om at få grupperne til at fungere godt socialt, forklarer pædagoger og lærere. Hvis det lykkes, så går det også fagligt. I det hele taget er fællesskabet en vigtig faktor på skolen. Noget, man arbejder meget med. Også legefællesskaber efter skoletid.

»

> Vi er for ung som skole – tre år gammel – til helt at sige, om dette er vejen frem, men børnene trives, og vi har en spændende skole.
>
> **Anna Murmann**
> Skoleleder

»Vi slår ikke grupper sammen på skolen, men vi leder efter, hvad vi kan være sammen om – for eksempel har vi en grøn temauge«, siger lærer Helle Jensen.

Samarbejdet mellem grupperne er svært, for de fleste elever her har stort behov for forudsigelighed og trygge rammer.

En idrætsdag kræver stor forberedelse. Men hvis elevgruppen er sammen i en base med nogle andre, kan det gå. Lærerne fortæller også, at mange elever har høreværn på, når der er fællessamling på skolen.

Eleverne bliver udfordret

Niels Steenberg er pædagog og arbejder mest i basen, der er skolens fritidsordning. Desuden er han støttepædagog i en mellemtrinsgruppe.

»Vi skal på musikfestivalen Vilde Vulkaner i år, hvor vi skal overnatte en enkelt nat. Vi

Tårnbygårdsskolens have er tidligere skolebotanisk have med dyb sø, åkander, højbede og bålplads. Mellemtrinsgruppen har hjemkundskab og øver sig i stegning af pølser. Skolen er med i projekt Haver til Maver.

har deltaget tidligere en dag uden overnatning, men vi har forberedt det, og vi skal 19 børn og seks voksne af sted«, fortæller han.

Som udgangspunkt vil eleverne aldrig prøve noget nyt, men de bliver lokket langsomt. Skolens elever har deltaget i en læseaktionsdag på Christiansborg, og de har danset for en stor gruppe mennesker.

Niels Steenberg fortæller, at pædagoger og lærere i specialundervisningen tidligere udfyldte mange flere skemaer over brug af magtanvendelse, end de gør her på skolen. Et klart tegn for ham på, at eleverne også trives bedre.

Da skolen åbnede for tre år siden, var skolens høje gitterlåge lukket og låst, fordi eleverne ikke måtte kunne løbe væk og komme til skade. Der var altid planlagte aktiviteter i frikvarterne, og personalet brugte mere magtanvendelse end nu. I dag står lågen åben.

Skolen blev bygget om til specialskole. Hver børnegruppe råder over to lokaler, ligesom der er tænkt over, hvilke aktiviteter skolegården skal kunne rumme. Skolefritidsordningen har et køkken med plads til flere elever ad gangen.

Lærere og pædagoger på Tårnbygårdsskolen nævner også deres indbyrdes samarbejde som et stort plus. De fremhæver, at man aldrig står alene.

»Vi er hinandens forudsætning«, siger lærer Lars Kim Pedersen.

Støtte til forældrene

Tårnbygårdsskolen har ingen klokke, der ringer. Her aftaler man lektioner og pauser i grupperne. Skolen har åben dagligt fra klokken 6.30 til 16.30.

Personalet fremhæver også, at deres pædagogiske dage altid handler om noget, der er relevant for dem. Mere viden om ADHD, om autismespektret, om hvordan man fastholder en elev uden at klemme barnet inde.

»Jeg føler altid, at jeg bliver videreuddannet, når vi har faglige dage«, siger Helle Jensen.

Lærere og pædagoger taler også om, at man skal huske at inkludere forældrene. Informere og inddrage dem i arbejdet.

»For mange forældre er det et nederlag, at deres barn er på specialskole, og forældre reagerer også voldsomt, hvis de er utrygge«, siger Lars Kim Pedersen.

»Tænk bare på, hvor mange personer de forældre skal forholde sig til. Lærere, pædagoger, støttepersoner, psykologer, socialforvaltning med mere. Det er hårdt, og forældrene føler hurtigt, at de bliver nødt til at forsvare sig«, forklarer Helle Jensen.

Derfor tager pædagoger og lærere indimellem med til møderne og hjælper forældrene med at udfylde alle de papirer, som de bliver mødt med i systemet.

»Vi hjælper dem også med at lytte. Vi har ikke så mange følelser i klemme, som forældrene har, til et møde«, siger Helle Jensen.

Massage og ro

I indskolingsgruppen begynder skoledagen med »egen tid«. Nogle spiller kort eller andre spil. Der er normalt to lærere og en pædagog, men i dag er der en ekstra voksen, fordi en ny elev er ved at blive indkørt i gruppen.

På tavlen hænger små tegninger, der beskriver dagens forløb. I dag er det Lukas, der skal give fiskene mad.

En pædagog sætter sig bag en af drengene og hjælper ham trøjen af. Han masserer hans skuldre lidt og tager »piskeriset« for at give drengen rolig hovedbundsmassage. Imens følger drengen med i teksten til sangen »Se det summer af sol«, som gruppen synger.

En elev sidder alene i rummet ved siden af. En af de voksne har jævnligt et blik på ham, men han er for stresset denne morgen til at være med inde i gruppen.

Tværfagligt arbejde

Alt på Tårnbygårdsskolen foregår i et tværfagligt samarbejde. Også ledelse. Man kan kun være ansat på skolen, hvis man vil arbejde tværfagligt. Man skal komplementere hinanden.

En vigtig forudsætning er også, at lærere arbejder efter læreroverenskomst, og pædagoger efter pædagogoverenskomst, fortæller skoleleder Anna Murmann.

Det er lærerne, der har undervisningsansvaret, og det er indiskutabelt. Den slags ting må ikke fylde i hverdagen, for så bliver det ødelæggende for arbejdspladsen.

Anna Murmann blev ansat af Tårnby Kommune til at lede skolen, længe før den åbnede. Hun skrev en personalehåndbog, der blev grundlaget for skolen.

»Det var ikke så dialogbaseret, men det var basis, og så har vi talt os til rette ud fra det«, siger skolelederen.

Der skal være sammenhæng i skoledagen og en klar strategi. Og så skal man altid huske grænsen for, hvad der er normalt. Det er en løbende opgave at huske det, understreger viceskoleleder Niels Ager Hansen.

Hver gruppe på seks-ti elever har en normering på tre voksne - to lærere og en pædagog. Nogle grupper kan have en ekstra støttepædagog. Der skal være mulighed for, at en voksen kan gå med et barn, der har behov for dét.

»Det er en passende normering her«, siger Niels Ager Hansen.

hl@dlf.org

Kom til en **GRATIS** inspirationsdag!

Moderne naturfagsundervisning

Vi har sammensat en spændende eftermiddag med foredrag og praksisnære workshopper. Kom og få inspiration til din naturfagsundervisning. Det er helt gratis!

Dato, tid og sted:

Onsdag den 30. oktober 2013, kl. 13:00-17.00
Økolariet, Dæmningen 11, 7100 Vejle

Onsdag den 13. november 2013, kl. 13:00-17:00
Alinea, Vognmagergade 11, 1148 København

Læs mere, og tilmeld dig på alinea.dk

(17606 · BureauLIST.dk) HS · FS14 · 2013

Program:

13:00 -13:15: Ankomst, sandwich og drikke

13:15-14:00: Foredrag om inddragelse af nye læringsmetoder og it-værktøjer i naturfagsundervisningen. Foredraget har fokus på inddragelse af interaktive og visuelle virkemidler i samarbejde med praktiske øvelser
v. Beth Wehner Andersen. Lektor, cand. scient.
University College Lillebælt, Læreruddannelsen i Jelling

14:15 -15:00: Workshopper, læs mere nedenfor

15:00-15:30: Kaffe og kage

15:30-16:15: Workshopper

16:30-17:00: Fælles afslutning

Vi har udarbejdet seks spændende workshopper der giver dig mulighed for at se og prøve Alineas naturfagsmaterialer. Og du kan sagtens nå to forskellige i løbet af eftermiddagen.

Læs mere og tilmeld på alinea.dk.

Alinea
EGMONT

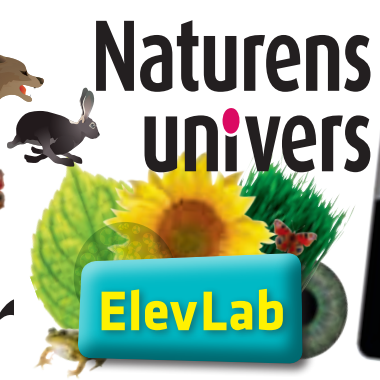

SMEDJEN
Udendørs feltesse og ambolte med hamre. Bruges for eksempel til at smede gammeldags bæltespænder og smykker fra vikingetiden.
HØJBEDE
I højbedene dyrkes blandt andet kartofler, gulerødder, rødbeder, jordbær og krydderurter.
UDEKØKKEN OG BÅLSTED
Bliver især brugt til hjemkundskab. Meget anvendt af specialklasserne og skolefritidsordningen.
LÆREREN VIL SMEDE
Jørn Kokkendorff er lærer i blandt andet sløjd, natur/teknik og historie. Klasselærer for 5.b siden 1. klasse: »Næste år skal de prøve at smede«.
ANDERS, 5.B, HØSTER KARTOFLER
Anders har høstet blandt andet kartofler og jordbær i Grønnegården: »Det er et mærkeligt sted. Der er ingen andre skoler, hvor man kan høste«.

I SKOLE I ATRIUMGÅRDEN

Atriumgården midt i Vorrevangskolen i Aarhus hed før Hundenes Gård. Skolens pedeller brugte den i mange år til deres hunde. Nu hedder den Grønnegården, og i 2010 kom den i brug som et tværfagligt undervisningsrum. Grønnegården bliver flittigt brugt til fag som hjemkundskab, sløjd, natur/teknik og som fordybelsesrum.

TEKST & FOTO **SIMON JEPPESEN**

iXplore

På opdagelse med digitale naturfagssystemer

iXplore **er en ny generation af digitale systemer til natur/teknik, geografi, biologi og fysik/kemi. Med *iXplore* får du adgang til komplette systemer, der sikrer progression, sammenhæng og tværfaglighed i naturfagsundervisningen fra 1.-9. klasse.**

De digitale læremidler kan bruges på iwb, pc, mac, smartphones, iPad og Android-tablets.

Kernestof, elevopgaver og lærervejledning

I *iXplore* findes kernestof, opgaver, aktiviteter og test samt grundige vejledninger til læreren. *iXplore* kan både bruges selvstændigt eller i samspil med de trykte *Xplore*-bøger. De komplette undervisningsforløb er tilrettelagt efter Fælles Mål 2009 og dækker fagenes trin- og slutmål.

Opgaver og evaluering

Til hvert emne findes opgaver, eksperimenter, interaktive test og praktiske aktiviteter, som underbygger og perspektiverer det faglige indhold.
Efter hvert emne findes evalueringsværktøjer som adaptive test og valgopgaver. Valgopgaverne er åbne opgaver, der evaluerer evnen til at samarbejde og at kunne undersøge, systematisere og begrunde.

En verden af digitale ressourcer

I *iXplore* findes et stort udvalg af digitale ressourcer, bl.a. oplæsning af tekst, animationer og videoer, leksika, logbog, upload-funktion, notefunktion og Min side, mediearkiv og kommunikationsmodul.

Tværfaglige forløb

I *iXplore Geografi*, *iXplore Biologi* og *iXplore Fysik/kemi* findes for hvert klassetrin tre fællesemner, der giver mulighed for tværfaglige forløb og forbereder eleverne på en kommende fællesfaglig naturfagsprøve.

GO FORLAG

TILSKUDSBERETTIGEDE
NATURFAG 1.-9. KL

iXplore **består af 15 websites, der sælges i klasse-abonnement.**

Nem kommunikation
Elevens opgavebesvarelser samles automatisk i kommunikationsmodulet. Læreren får adgang til overskuelige oversigter og kan skrive noter og kommentarer til eleven og klassen. Med funktionen "Min side" kan eleven gemme bogmærker, opgaver og noter.

Gratis prøveabonnement
På www.goforlag.dk/prøveabonnement kan du bestille en måneds gratis prøveabonnement. Du er også altid velkommen til at ringe til os på tlf. 63 44 16 83.

Læs mere på www.goforlag.dk

iXplore

»WELCOME TO TODAY'S SCIENCE CLASS«

ROBOTTER, DER KAN GENKENDE ANSIGTER, STILLE SPØRGSMÅL OG FØRE SAMTALER, ER NU VIRKELIGHED I SKOLEN. PÅ GRØNNEVANG SKOLE I HILLERØD EKSPERIMENTERER MAN MED AT LADE EN LILLE PLASTHVID MAND MED ORANGE HJELM OG BATTERI I RYGGEN STÅ FOR EN DEL AF UNDERVISNINGEN.

TEKST LISE FRANK • FOTO BO TORNVIG

»First we are going to show how you neutralize acid with a base«, lyder det fra plastmanden med de smalle hofter og den fremskudte brystkasse. Han taler til eleverne i 7.s fra et bord midt i naturfagslokalet. Alles opmærksomhed, også lærerens, er rettet mod den en halv meter høje robot. Den er en yderst velproportioneret oplægsholder, dog uden ansigtsmimik, men med et skarpt hvidt lys skinnende ud gennem øjnene.

Nikolas Aggelis (til venstre) og August Birch er to af de drenge fra 7.s, der har størst kendskab til robotteknologien. Alligevel kan de ikke altid forudse Naos reaktioner.

Tre af klassens drenge har tidligere på morgenen programmeret Nao, som robotten hedder, til at byde velkommen og lede dagens undervisning i det periodiske system. Men efter et vellykket oplæg til gruppe 2's syre-base-eksperiment begynder Nao at opføre sig mærkeligt. Pludselig bevæger den sig sidelæns og i højt tempo hen over bordet, robottens adfærd fremkalder gys hos et par af pigerne.

»Jeg kan ikke styre ham«, udbryder August Birch, der ellers er den elev i klassen, der har nørklet mest med robotteknologien. August dobbelttjekker indstillingerne i det engelsksprogede computerprogram, der sender beskeder til Nao, men finder ingen forklaring på problemet her.

»Nao har sin egen kunstige intelligens«, griner August. Han lukker programmet på den bærbare computer for at genstarte Naos præsentation, men lyset i robottens øjne slukkes ikke med det samme. Nao går derimod flere skridt frem over bordet, mens den igen og igen stiller spørgsmålet: »What is salt?, what is salt?, what is salt?« Klassens fysik/kemi-lærer, Carina Christiansen, tager det nu meget roligt. Hun ler og siger jokende: »Det må da også være frustrerende, at ingen svarer på hans spørgsmål«.

Fra lokalets glasskabe og reoler ser klassiske biologirekvisitter, to mannequintorsoer med åbne brystkasser, frøer i sprit og kaninkranier, tavst til, mens klassen bliver enig om, at Nao nok bare er ved at løbe tør for batteri.

»Nogen skal jo være de første«

S'et i 7.s står for science og refererer til den udskolingslinje, klassens elever har valgt at følge. Sciencelinjen, der har fokus på naturfagene, moderne teknologi og design, er blot en af fem linjer at vælge imellem på Grønnevang Skole i Hillerød. Skolen har også en international, en sundhedsfaglig, en kunstnerisk og en kommunikationslinje.

Ifølge producenterne af Nao hører robotten ikke bedre til i én faglighed end i en anden. Men på Grønnevang Skole er det indtil videre kun Carina Christiansen, der har haft mod på at inddrage teknologien i sin undervisning.

»Nao blev også præsenteret for lærerne på den internationale linje i udskolingen. Men de fleste synes lige nu, at den hører til på sciencelinjen«, fortæller Carina Christiansen. Mange af hendes kolleger kan ikke se, hvad de skal bruge robotten til, og efterlyser konkrete undervisningsforløb. Nogle har også bemærket, at man for de 100.000 kroner, Nao har kostet, kunne have købt 20 iPads.

Carina Christiansen forstår godt sine kollegers forbehold over for Nao, men er samtidig glad for, at skoleledelsen valgte at købe robotten i marts. Dengang kendte hun heller ingenting til den menneskelignende maskine, men synes bare, at det var spændende.

»Indimellem kan jeg godt føle mig lidt idéforladt. Det skal jo give mening at have robotten med i klassen. Men man må samtidig bare acceptere, at det tager tid, og nogen skal jo være de første til at bruge den i undervisningen«, siger Carina Christiansen, der blev uddannet fra UCC Blaagaard/KDAS i 2009.

Fysik/kemi-lærer Carina Christiansen siger, at flere af drengene i 7.s for længst har overhalet hende, når det kommer til at kende programmeringsmulighederne med Nao-robotten.

OM NAO

- Nao er en menneskelignende robot, der allerede bruges i undervisningssammenhænge på tekniske universiteter rundtom i verden.
- Antvorskov Skole i Slagelse var den første folkeskole i Europa, der anskaffede sig en Nao-robot. For nylig købte skolen yderligere to. Langeskov Skole på Fyn eksperimenterer i øjeblikket med Nao i specialundervisningen, mens flere østjyske skoler på skift får tre robotter stillet til rådighed dette efterår.
- Nao produceres af det franske firma Aldebaran og forhandles i Danmark af Teknologisk Institut. Det er instituttets ambition at gøre robotten tilgængelig som læringsredskab i danske folkeskoler og på ungdomsuddannelser.
- Ordet robot er afledt af det tjekkiske robota, der betyder slavearbejde.
- En robots adfærd adskiller sig fra et computerprograms ved interaktion med de fysiske omgivelser gennem sensorer og effektorer (motorer).

Kilde: Teknologisk Institut og Den store danske Encyklopædi

Hun tror på, at Nao kommer til at vokse i lærergruppen på Grønnevang Skole.

Ioner og salte bliver sjovere

Tilbage i naturfagslokalet har robotten fået opladet sine batterier, og undervisningen kan fortsætte. Nao stiller spørgsmål på engelsk, og eleverne svarer på dansk. Frederikke Vedel, Eva Østergaard og Anna Ohrt har som deres klassekammerater selv formuleret spørgsmålene og bedt drengegruppen programmere Nao til at stille dem. Når Nao spørger, hvad klor er, er de altså ikke helt uforberedte på svaret. »I klor er der en kerne, og i den er der 17 protoner og 18 neutroner«, kan pigerne fortælle og efterfølgende illustrere med en tegning på tavlen. Nao er programmeret til at afvente pigernes redegørelse, før den bevæger sig videre til næste gruppe med nye spørgsmål. »Det tager måske længere tid at lære om salte og ioner med Nao. Men selvom jeg elsker mit fag, ved jeg også, at det kan være tørt stof for mange. Bare det, at der kommer noget lyd og bevægelse ind i faget med Nao, gør en stor forskel, frem for at jeg står ved tavlen og taler til eleverne nede på deres stole«, siger Carina Christiansen.

Hun fortæller, at eleverne i 7.s er lynhurtige til at lære, hvordan robottens bevægelser og oplæsninger kan justeres og gøres bedre. I det program, der fulgte med Nao, da klassen fik sin nye undervisningsassistent leveret, er en række standardserier, som Nao kan sættes til at udføre. Det kræver for eksempel ikke mange klik at få Nao til at tage armbøjninger eller at få den til at dyrke yoga til indisk-klingende musik. Men når August Birch, Nikolas Aggelis og Thomas Steinthal fra 7.s skal programmere Nao til at bevæge sig rundt mellem klassens grupper og stille spørgsmål til atommodeller og reaktionsligninger, så kræver det, at de starter på en helt blank side i programmet.

Carina Christiansen tager en snak med programmørgruppen forud for Naos præsentation i naturfagslokalet. »O.k., I ved, hvad han skal svare. Men hvordan skal han bevæge sig? Har I overblik over det? Kan han for eksempel gå på bordene?« spørger hun. Drengene er lige ved at have styr på det.

Eleverne på sciencelinjen har tidligere deltaget i den skandinaviske teknologikonkurrence for elever mellem ti og 16 år, First Lego League. Ifølge Carina Christiansen kan eleverne trække på erfaringer herfra, når de i dag arbejder med programmering af Nao.

Han, hun eller den?

Et sted på skolen står stadig en kasse, hvori man kan dumpe sit forslag til, hvad Nao kan omdøbes til. Nao er jo bare den franske producents navn og derfor ikke så personligt. »Der indkom vist mange forslag lige op til lockouten, men så har vi ikke nået at følge op på navnekonkurrencen, efter at vi kom tilbage i skolen«, fortæller Carina Christiansen.

Frederikke, Eva og Anna holder på, at deres Nao skal hedde Amanda. Robottens statur er måske mere en drengs end en piges, men det er de tre ligeglade med. Under lockouten mødtes pigerne og resten af 7.s hver onsdag og eksperimenterede med robotprogrammet, mens viceskolelederen Michael Schmidt gik til og fra. Pigerne synes, at Nao er både sød og sjov. »Jo, vi har fået et lidt personligt forhold til den, det kan man godt sige«, siger Frederikke Vedel og griner.

freelance@dlf.org

Se videoklip fra undervisningen med Nao og læs mere om robotter i skolen på:

➔ **folkeskolen.dk**

DIN NYE KOLLEGA

2 KAMERAER
(PANDEN OG MUNDEN)

4 MIKROFONER
(OMKRING HOVEDET)

2 HØJTALERE
(PÅ HVER SIN SIDE AF HOVEDET)

TALER OG FORSTÅR
16 SPROG
– NU OGSÅ DANSK

GENKENDER
DIT ANSIGT OG DIN STEMME

REGNER
MATEMATIKSTYKKER
OG GENTAGER
DIN OPLÆSNING

HÆNDER OG FINGRE, DER KAN
HOLDE TING FAST

KOSTER
100.000 KRONER
– DET SAMME SOM EN LÆRER FÅR I LØN FOR 3,5 MÅNEDERS ARBEJDE, HVIS MAN REGNER MED EN GENNEMSNITSLØN PÅ 29.146 KRONER

KUGLELED
I SKULDRE, ALBUER OG KNÆ SOM MENNESKER

TAGER SELV FRA,
HVIS HAN BLIVER VÆLTET

Der er endnu få erfaringer med, hvor og hvordan Nao kan indgå i undervisningen, men der er forventninger til, at han kan assistere lærerne i forhold til elevernes it-forstand, motivation og læsevanskeligheder.

Kilde: Teknologisk Institut

Research: Lise Frank | Foto: aldebaran-robotics

EFTERÅRSKURSER

GRATIS

– TILMELD DIG PÅ GYLDENDAL-UDDANNELSE.DK

DIGITAL MATEMATIK OG MUNDTLIG PRØVE I UDSKOLINGEN

Matematikportaler og Webprøver – mundtlige oplæg

Ved Heidi Kristiansen og Adrian Bull

MANDAG D. 30 SEPTEMBER KL. 14.00-17.00

Få idéer og inspiration til en digital undervisning med Gyldendals fagportaler til matematik – 4.-6. kl. og 7.-10. kl.

På kurset er der desuden fokus på den mundtlige prøve i matematik – prøveoplæggenes udformning, prøvens forløb og evaluering af eleverne – med udgangspunkt i materialet *Webprøver til matematik – mundtlige oplæg*.

DIGITAL ENGELSK PÅ MELLEMTRINNET OG I UDSKOLINGEN

Engelskportaler, Webprøver og digitale muligheder i sprogundervisningen

Ved Julie Schmiegelow, Rikke Deleuran og Rasmus Sune Jørgensen

TORSDAG D. 10. OKTOBER KL. 14.00-17.00

Bliv præsenteret for Gyldendals fagportaler til engelsk i 5.-7. kl. og 8.-10. kl.

Hør mere om portalernes omfattende og varierede indhold, og få inspiration til en digital undervisning.

Se også hvordan dine elever kan blive prøveklar med *Webprøver til engelsk* i 8.-10. kl.

Lærer og EMU-redaktør Rasmus Sune Jørgensen giver sit bud på, hvordan digitaliseringen kan berige engelskundervisningen med konkrete eksempler fra sin egen undervisning.

DIGITAL DANSK I INDSKOLINGEN

Danskportal 0.-2. kl. og Læsløs.dk

Ved Helle Dyhr Fauerholdt

ONSDAG D. 23. OKTOBER KL. 14.00-17.00

Kom og få inspiration fra den nye fagportal til dansk i 0.-2. kl. Se forløb og interaktive opgaver, og nyd biblioteket med billedbøger og medieklip.

Få et kig ind i den kommende store nyhed: Den digitale læseportal *Læsløs.dk* til 0.-9. kl., som indeholder omkring 200 letlæsningsbøger med interaktive opgaver og flere bogpakker med billedbøger og ungdomsbøger.

Kurset afrundes med et oplæg om blogging som læsevejlederens nye redskab.

KURSER

få tilskud

Der er tilskud til alle Gyldendals fagportaler – se mere om tilskudsreglerne på gyldendal-uddannelse.dk

8812

DIGITAL MATEMATIK I INDSKOLINGEN

Fagportal 0.-3. kl. og MULTI i-bøger

Ved Louise Bach, Anne-Christine Weber, Rikke Teglskov og Bo Kristensen

MANDAG D. 4. NOVEMBER KL. 14.00-17.00

Bliv præsenteret for Gyldendals nye fagportal til matematik i 0.-3. kl. – et online undervisningssystem med forløb, der bl.a. indeholder interaktive opgaver og oplæg til inddragelse af web 2.0.

Desuden præsenteres matematiksystemet *MULTI* med fokus på brugen af i-bøger og it-værktøjer i indskolingens matematikundervisning.

DANSK I INDSKOLINGEN

Fandango og Skriv løs

Ved Trine May, Marianne Skovsted Pedersen og Hanne Bartholin

MANDAG D. 11. NOVEMBER KL. 14.00-17.00

Bliv præsenteret for nyheden *Skriv løs* – et materiale, der udfordrer og udvikler elevernes evne til at udtrykke sig gennem tidlig skrivning i 0., 1. og 2. kl.

Hør om *Fandango* til 1. og 2. kl. – det ambitiøse system, der både vægter afkodning, sprogforståelse og fiktionskompetence og bygger på nyeste læseforskning. Kurset slutter af med illustrator Hanne Bartholin, som har illustreret billedbøger, der arbejdes med i *Fandango*.

KURSERNE AFHOLDES HOS:
GYLDENDAL
KLAREBODERNE 3
1001 KØBENHAVN K

Vi tager forbehold for eventuelle aflysninger eller ændringer i programmet.

TILMED DIG HER

ELLER PÅ GYLDENDAL-UDDANNELSE.DK

LITTERATUREN LETTER ... I DIGITALE OG BOGLIGE DANSKMATERIALER I UDSKOINGEN

Danskportal 7.-10. kl. og Kontekst og intertekst

Ved Torben Weinreich, Jens Larsen, Peter Christensen og Karen Dinesen

TIRSDAG D. 12. NOVEMBER KL. 14.00-17.00

Nye tilgange og nye undervisningsmidler bringer litteraturen i spil. Kom og hør om: Gyldendals fagportal til dansk 7.-10. kl., med fokus på litteraturundervisning.

Kontekst o*g intertekst* – intertekstuel læsning i danskundervisningen.

Helle Helle og Naja Marie Aidt – som forfattere og mennesker.

LITTERATUREN LETTER ... I DIGITALE OG BOGLIGE DANSKMATERIALER PÅ MELLEMTRINNET

Danskportal 3.-4. kl. og SAMMEN OM at læse litteratur

Ved Mette B. Westergaard, Ayoe Quist Henkel og Katja Tang-Petersen

ONSDAG D. 20. NOVEMBER KL. 14.00-17.00

Kom og hør om tematisk litteraturundervisning, værklæsning, børnelitteratur og ny litteraturpædagogik på mellemtrinnet. Se Gyldendals fagportal til dansk 3.-4. kl. og portalens digitale, børnelitterære Bibliotek.

Mette B. Westergaard vil med udgangspunkt i udvalgte litteraturforløb fra portalen bl.a. tale om tematisk litteraturundervisning på mellemtrinnet.

Ayoe Quist Henkel stiller skarpt på det litteraturpædagogiske felt: Hvordan skal eleverne blive gode litteraturlæsere og få mere lyst til at læse litteratur?

Samfundsfag · 8.-9. klasse

SPOT PÅ – SAMFUNDSFAG

Nyt dynamisk digitalt materiale

- Korte nyheder i øjenhøjde
- Engagerende med debat og afstemninger
- Interaktivt - sæt selv præg på sitet

NYHED

Kan også bruges på iPad

TILSKUD

Aktualitet, engagement og involvering

Spot på - Samfundsfag er et helt nyt og anderledes digitalt læremiddel til samfundsfag.

Læremidlet kommer omkring alle fagets centrale emner og er fyldt med aktuelle artikler, videoer og billeder. Det adskiller sig ved, at elever og lærer selv er med til at skabe indholdet, idet der lægges op til at skrive artikler, debattere og deltage i afstemninger.

Opdatering hver uge

Hver uge opdateres sitet med korte nyheder, der er skrevet i øjenhøjde til eleverne. Og til hvert emne er der en introducerende video, billeder, YouTube-videoer, debatoplæg, afstemninger m.m.

Sitet spotpaa.dk indeholder både en lærer- og en elevdel. Begge dele er nemt og fleksibelt at arbejde med.

Bestil gratis prøveabonnement i 1 måned på alinea.dk.

Alinea
EGMONT

alinea.dk · tlf.: 3369 4666

(17607) FS14-2013

SÅDAN VIRKER UNDERVISNING
Struktur giver gode resultater i undervisningen **Side 4**

LÆRERE SPEJLER SIG
Små film udvikler lærernes undervisning **Side 6**

DIFFERENTIERING
Lærere differentierer forskelligt **Side 10**

SkoleRåd '13

ANNONCETILLÆG

Elever lærer mest, når de ved, hvad læreren vil

Interview med lærer Maria Kaastrup

Side 2-3

rådet FOR EVALUERING OG KVALITETSUDVIKLING AF FOLKESKOLEN
FORMANDSKABET

LEDER:

Lærerne sætter rammerne

Folkeskolen skal udvikles. Alle elever skal lære mere, og elever fra hjem uden uddannelsestradition skal løftes markant. Det kan godt lade sig gøre, hvis vi dropper "mavefornemmelser" og "plejer" og i stedet bruger, hvad vi ved fra forskningen om læring og god undervisning. Det kan du læse om i denne debatavis.

Vi ved, det er afgørende, at timerne bruges effektivt til undervisning, at lærerne er til stede, når timen begynder, og at de bruger forskellige tilgange i undervisningen. Variationen motiverer og øger chancen for at nå alle elever.
Men det skal ske inden for en gennemskuelig struktur og klare mål, ellers daler udbyttet - især for elever fra hjem, hvor forældrene har kort eller ingen uddannelse. Kort sagt lærer eleverne mere, når læreren er dygtig til at styre og lede undervisningen og signalerer tydelige forventninger til, at alle elever skal blive dygtigere, følger op og giver feedback.

Skolelederne kan bidrage ved at stille sig i spidsen for en kultur med målstyring og evaluering – hvor man sætter ambitiøse mål og evaluerer, om eleverne når dem, og hvor lærere i det fagprofessionelle fællesskab lærer af hinandens gode og mindre gode resultater og i fællesskab afprøver nyt i undervisningen for at opnå endnu bedre resultater.

Endelig opfordres alle uden for skolen til at støtte op om indsatsen for at udvikle bedre undervisning. Kommunerne kan prioritere kompetenceudvikling på skolerne og undgå initiativer, der hæmmer skolens fokus på at gøre eleverne dygtigere. Ministeriet for Børn og Undervisning, forskningsverdenen og professionshøjskolerne kan bidrage med mere relevant viden og bistand til skolernes arbejde med at finde nye og bedre veje til elevernes læring.

Skolen handler om elevernes læring, hvad enten det er boglige, praktiske, musiske, personlige, sociale, eller demokratiske indsigter, kompetencer og færdigheder. God undervisning i folkeskolen er krumtappen i denne alsidige dannelsesrejse.

God læselyst

Jørgen Søndergaard
Formand, Skolerådet

Humor og høje forventninger skaber gode resultater

At kunne grine ad sig selv og med hinanden er vigtigt for et godt læringsmiljø, mener klasselærer Maria Kaastrup. Med humor og ironi skaber hun positive relationer til sine elever, som hun samtidig stiller høje krav til.

Tekst: Miriam Lykke Schultz
Foto: Helene Bagger

»Må jeg sætte mig her ved din fine rodebunke,« spørger klasselærer Maria Kaastrup med et glimt i øjet. Hun skal hjælpe Joakim med det første spørgsmål til dagens dansktekst, som 7. klasse har fået for.
Joakim griner og skubber den høje stak papirer til side.
Eleverne ved de nærmeste borde griner med.
»Jeg bruger humor på en kærlig måde til at knytte bånd og åbne for en god relation til eleven,« forklarer Maria Kaastrup.
De klasser, som Maria Kaastrup har haft til afgangsprøve på Sønderbroskolen i Aalborg, har fået høje karakterer. Resultatet af et humorfyldt undervisningsmiljø, mener hun.
»Humor fungerer langt bedre end en løftet pegefinger til at få budskabet frem. Den giver en indforståethed og baner vejen for et godt sammenhold i klassen, fordi det tvinger eleverne til hele tiden at være opmærksomme på hinanden og fornemme, hvor grænsen går.«
Maria Kaastrup mener desuden, at forståelse af humor er en væsentlig forudsætning for, at eleverne kan analysere en dansktekst.
»Det danske sprog er fuld af humor, som kan være svær at fange, hvis ikke man kender den. Men har du først lært at aflæse folk omkring dig, hjælper det dig til at læse mellem linjerne og forstå de dybere lag i teksten.«

Alle tør stå ved tavlen
Maria Kaastrup er den første til at grine ad sig selv, hvis hun gør noget dumt, siger noget sjovt eller oplever noget pinligt.
Og hun mener sagtens, at hun kan være selvironisk, uden at det går ud over elevernes respekt for hende.
»Jeg gør mig selv til grin på den gode måde. Ved at grine ad mig selv viser jeg eleverne en anden

Humor skaber både et godt undervisningsmiljø og gør eleverne bedre i stand til at fortolke tekster i dansk, mener lærer Maria Kaastrup.

måde at håndtere små nederlag på. Det opmuntrer eleverne til at gøre det samme, og det giver et godt læringsmiljø.«

Maria Kaastrup nævner som eksempel, at ingen af hendes elever er nervøse for at sige noget i timerne eller fremlægge ved tavlen.

Lige så bevidst Maria Kaastrup er om at bruge humor, lige så bevidst er hun om at sætte grænser, så humoren ikke udvikler sig til mobning.

»Jeg gør meget ud af, at ingen griner ad hinanden. Her griner man med hinanden, og vi snakker meget om, hvornår det er okay at grine, og hvornår man ikke skal gøre det længere.«

Kærlighedsprædiken

Hvis Maria Kaastrup oplever en elev underholde på en kammerats bekostning, stopper hun det ved at vende det rundt og spørge, hvordan eleven selv ville have det, hvis det var ham, der blev grinet ad.

»I stedet for at skælde ud giver jeg eleven en mulighed for at mærke efter, hvordan det føles at være i den andens sted. Det udvikler elevens empati og situationsfornemmelse,« siger hun.

At man skal behandle andre, som man gerne selv vil behandles, er den første og vigtigste læresætning, Maria Kaastrup lærer sine elever.

»Jeg kan godt høre, det lyder ret frelst at prædike næstekærlighed,« siger hun og griner højt.

»Jeg er ikke specielt kristen, men hvis der er noget, jeg tror på, så er det den sætning. Alle ved, at hvis ikke du har det godt, så kan du heller ikke lære noget.«

Budskabet lever hun i høj grad også selv efter.

Hun bliver mødt med stor respekt fra eleverne, fordi hun selv møder dem med respekt, mener hun.

»Hvis der er meget larm og uro, når jeg kommer ind i en ny klasse, så tager jeg udgangspunkt i mig selv og mine erfaringer med, hvilke arbejdsforhold jeg arbejder bedst under. Jeg siger, at der plejer at være ro, og at folk sidder på deres pladser, og om vi ikke skal aftale, at de gør det næste gang?«

Høje forventninger

Humor skaber ikke i sig selv høje karakterer, der ligger også høje forventninger bag de gode resultater.

Maria Kaastrup nævner et eksempel med en elev, som hun modtog for nogle år siden.

Han var blevet opgivet alle steder fra, og hans selvopfattelse var ekstremt negativ.

Han var sikker på, at ingen ville kunne lide ham, fordi han larmede og aldrig lavede lektier.

»'Sådan bliver du ikke i mine timer, for jeg ved, du kan, og jeg har høje forventninger til dig', svarede jeg og gav ham lektier for til dagen efter. Da han kom i skole og havde lavet alle sine lektier, lod jeg mig ikke vælte bagover af begejstring: 'Selvfølgelig kunne du finde ud af det, det har jeg aldrig været i tvivl om', sagde jeg og gav ham flere lektier for. Han har lige afsluttet med et syvtal til afgangsprøven,« siger hun og smiler stolt.

Styr klassen og opnå bedre faglige resultater

Eleverne skal kende planen
Når timen begynder, skal læreren fortælle eleverne, hvad de skal arbejde med og hvorfor. Alle skal kende dagsordenen. Det giver mere ro i klassen. Når eleverne arbejder med projekter og individuelt, er det særligt vigtigt med tydelige rammer – ellers skader det indlæringen for elever fra ressourcesvage hjem.

Alle kender kammertonen
Skolens lærere bestemmer i fællesskab kammertonen. Når lærerne er enige om, hvordan man opfører sig i klasserne, ved eleverne, hvordan de skal rette ind. Spilleregler skal være udtalte og tydelige.

Kilder: Interview med Ida Gran Andersen og SFI-rapporten "Lærere, undervisning og elevpræstationer i folkeskolen".

Fast undervisning giver bedre resultater

Undervisningen har størst chance for at blive en succes, når læreren konsekvent leder klassen og håndhæver aftaler. Struktur er afgørende for faglige resultater, viser forskning fra SFI. For meget variation, uklart projektarbejde og eftergivenhed over for eleverne kan spænde ben for læringen.

Tekst: Kåre Kildall Rysgaard
Illustrationer: Natalie Hanssen

Den traditionelle lærerrolle, hvor det drejer sig om at skabe klare rammer og spilleregler, er blevet moderne igen.
Eleverne lærer nemlig mest, når banen er kridtet op, og de ved, hvordan de må opføre sig i timerne, hvad de skal lave, og hvorfor de skal gøre det.
Det viser en undersøgelse fra SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, der har set på sammenhængen mellem lærernes undervisning og elevernes faglige resultater.
»Når rammen omkring undervisningen er trukket skarpt op, klarer eleverne sig generelt bedre. Stærk rammesætning er især en fordel for elever med svag socioøkonomisk baggrund. De har typisk sværere ved at knække skolens kode og kultur. Her er det en hjælp, når lærerne sætter klare grænser for, hvad der er i orden – og ikke i orden, og holder fast i, at når der er indgået en aftale, så er der ikke løbende diskussion om at ændre den,« fortæller Ida Gran Andersen, ph.d.-studerende og medlem af SFI´s forskergruppe.
Allerede når timen begynder, kan lærerne sætte rammen for undervisningen og klart fortælle, hvad dagsordenen er for lektionen. Det styrker indlæringen, når alle er med på dagens program, forklarer forskeren.

Elevinddragelse med måde
I mange år har man troet, at en individualiseret pædagogisk tilgang, som tager udgangspunkt i processen og i den enkelte elevs ønsker og behov, var en fordel for eleven. Men undersøgelsen fra SFI viser, at det fokus kan gå ud over fagligheden. Det er vigtigt, at lærerne ikke bøjer af, når eleverne brokker sig over, at det, de skal lære, er kedeligt og åndssvagt, men holder fast i programmet.
Ændrer læreren ofte sin egen plan efter stemningen i klassen, bliver

Aftaler er ikke til diskussion
Afleveringen kan ikke frit udskydes. Læreren styrer slagets gang, og aftaler står ved magt. Bliver aftalerne ofte ændret, kan klassen blive en diskussionsklub.

Hav målet for øje
Eleverne skal vide, hvad der forventes af dem, og hvordan de bliver bedømt. Hvis der lægges for stor vægt på proces og dannelse frem for faglige mål, kan det bremse deres faglige udvikling.

Elever skal undervises forskelligt
Lærerne må tilpasse undervisningen for at ramme alle elever. Elever fra ressourcestærke hjem opnår gode faglige resultater, når de løser opgaver alene eller indgår i projektarbejde. De undervisningsformer virker til gengæld dårligt for elever fra ressourcesvage hjem, som får størst udbytte af tavleundervisning. Vælg i en vis grad undervisningsform efter elevgruppen.

rammen for undervisningen uklar.
»Vi skal være opmærksomme på, at der ligger nogle fælder ved at følge elevernes ønsker og behov og ved at have fokus på processen frem for faget og målene,« siger Ida Gran Andersen.

Projekterne skal styres stramt
På samme måde ligger der snubletråde skjult i projektarbejde. De lærere, som sværger til en høj grad af projektarbejde, opnår dårligere faglige resultater end kolleger, der vægter tavleundervisning. Særligt børn fra ressourcesvage hjem får mindre udbytte af projektarbejdet.
Problemet er ifølge Ida Gran Andersen, at rammen kan blive uklar.
»Projektarbejde kan være en god variation i undervisningen, men det kræver mere af læreren at styre rammen. Man skal passe på med det reformpædagogiske perspektiv, hvor der er stort fokus på processen, og det er diffust, hvad man bliver bedømt på. Det fungerer godt for dem, der i forvejen klarer sig godt, men dårligt for elever fra ressourcesvage hjem,« siger hun.

Vær bestemt, men ikke urimelig
Selv om klare rammer giver bedre faglige resultater, virker det ifølge undersøgelsen ikke at slå hårdt i bordet, sætte støjende elever uden for døren eller true med andre sanktioner.
»Det er ikke den autoritære lærer, som opnår de bedste resultater, men snarere den konsistente lærer, der bliver ved med at udstikke klare regler. Elever kan godt lide, når de kender grænserne, men mister respekten, hvis sanktioner ikke står mål med forseelsen,« siger Ida Gran Andersen.

> Det er ikke den autoritære lærer, som opnår de bedste resultater, men snarere den konsistente lærer, der bliver ved med at udstikke klare regler.
>
> Ida Gran Andersen, ph.d.-studerende og medlem af SFI´s forskergruppe.

Skolerådets formandskab anbefaler:

Lærerne skal blive dygtigere til at styre og lede undervisningen og til undervisningsdifferentiering. De skal især være opmærksomme på betydningen af klasseledelse, struktur og variation for elevernes faglige resultater.

»Godt nok har der været fokus på klasseledelse længe, men det er ikke trængt helt ud i krogene. Klasseledelse skal gennemføres mere håndfast, end det nogle gange bliver. Det er vigtigt, at lærerne er til stede ved timens begyndelse, styrer pauser og skaber struktur. Nogle lærere har en indbygget modstand mod autoritet, og den stærke lærerstyrede undervisning opfattes som gammeldags. Men det er nødvendigt, at lærerne i meget høj grad er styrende, så det ikke overlades til grupper af elever at bestemme, hvad der skal ske,« siger Niels Egelund, direktør for Center for Strategisk Uddannelsesforskning og medlem af Skolerådets formandskab. Han peger på, at der skal være konsensus på skolen omkring klasseledelse, så man sammen udstikker regler og rammer.
»Det duer ikke, at eleverne hos én lærer må rejse sig og forlade klasseværelset, men ikke hos en anden. Når alle lærere er enige om spillereglerne, er de lettere at føre ud i praksis.«

Det er lettere at få øje på sine egne blinde pletter, når man ser film fra kollegernes undervisning, mener lærerne Stine Dunkan (til venstre) og Malou Dybdal fra Antvorskov Skole.

Lærere spejler sig i film fra undervisningen

Når man ved, hvad der virker i undervisningen, er næste skridt at føre det ud i livet, så man opnår de bedst mulige resultater. Lærerne på Antvorskov Skole i Slagelse får større selvindsigt og justerer deres praksis, når de ser kolleger optræde i seks korte film.

Tekst: Henrik Stanek
Foto: Helene Bagger

Det er ikke hver dag, lærere får chancen for at se sig selv undervise, men den mulighed har Stine Dunkan. Hun er en af fem lærere, som medvirker i seks film fra undervisningen på Antvorskov Skole i Slagelse.
Skolen bruger de tre minutter lange film til at gøre alle lærere klogere på sig selv.
»Det har været lærerigt at se mig selv fra bagenden af klasselokalet. At se min mimik og mit kropssprog, når jeg står ved tavlen,« siger Stine Dunkan, som har været lærer i seks år og underviser de ældste klasser i matematik og idræt. Desuden er hun vejleder i matematik på alle klassetrin.
Stine Dunkan vidste godt, at hun bruger sit kropssprog og sin mimik flittigt, og filmene har bekræftet hende i, at hun både ser og anerkender eleverne. Men filmene har fået hende til tænke over, at hun kan være som en åben bog.
»Mine elever er aldrig i tvivl om, hvor min grænse går. Det kan jeg signalere på lang afstand ved blot at rynke brynene. Men det må betyde, at jeg også kan se skeptisk ud, uden at jeg egentlig har lyst til det, hvis jeg synes, at en elev giver et tåbeligt svar. Det prøver jeg at tone ned. Jeg siger netop til eleverne, at de skal turde åbne munden, så hvis jeg gør dem bange for at svare forkert, holder de op med at sige noget overhovedet,« lyder selverkendelsen.

Lærerne diskuterer i grupper
Skoleleder Søren Ranthe og souschef Britta Thomsen så en oplagt mulighed for at få et visuelt udgangspunkt for lærernes udvikling, da et lokalt filmselskab manglede opgaver og bød sig til. I forvejen havde ledelsen udviklet en skabelon med seks emner til den årlige udviklingssamtale med lærerne,

og der er klippet en film til hvert: Undervisningens start, struktur i undervisningen, relationer elev/elev og lærer/elev, feedback og feedforward, regler, ro og orden og undervisningens afslutning. Lærerne ser en film ad gangen på personalemøder. Forinden læser de faglitteratur om dagens emne, og bagefter diskuterer de i grupper, hvad de kan lære af det.
Malou Dybdal har været lærer i ti år, og selv om hun ikke selv er blevet filmet, har hun stort udbytte af filmene.
»Vi skal ikke alle sammen gøre som Stine, men det kan være, at hun gør noget bestemt, som jeg tager med mig,« siger hun.

Feedback kan gives i lunser

Filmene har hjulpet Malou Dybdal til at få øje på to blinde pletter hos sig selv.
»Jeg har været i tvivl om, hvor meget og hvor lidt feedback jeg skulle give, og hvordan jeg skulle gøre det med 27 elever i klassen. I filmene har jeg set eksempler på, hvordan andre gør, så nu ved jeg, at jeg ikke behøver give feedback til alle på en gang. Jeg kan vælge nogle ud, mens eleverne arbejder. Så får andre feedback en anden dag. Feedback behøver ikke være stort og forkromet, men kan være en lille luns.«
Det afgørende er, at eleverne ved, at læreren lægger mærke til deres udvikling.
"De får lyst til at tage fat, når de ved, at vi er opmærksomme på dem.
Det handler ikke kun om at nurse dem. Vi skal også fortælle dem, når noget ikke er godt nok,« siger Malou Dybdal.
Hun lagde også mærke til, at der er langt fra bagerste række, når læreren står ved tavlen.
»Jeg har altid bevæget mig rundt, men jeg er blevet bedre til at komme ud i alle hjørner. Det skærper elevernes opmærksomhed, at jeg ikke står som en statue oppe foran, men at de skal dreje sig efter mig.«
Hun passer også på med at lave for lange introer.
»Jeg skal ikke stå i rampelyset og tale tiden væk, så resten bliver lektier. Jeg skal organisere undervisningen, så eleverne bliver aktive. Jeg har hørt om en lærer, som gav sig selv ti minutter til at tale, og hvis han havde brug for mere tid, skulle han spørge eleverne om lov.«

Vigtigt at høre kollegerne

Det er vigtigt, at man ikke ser filmene alene, men diskuterer dem med kollegerne, betoner de to lærere.
»Vi kan tolke forskelligt, men når vi taler med seks-syv andre om en film, får vi andre synspunkter frem og får mere at tænke over,« siger Stine Dunkan.
Det gør det nemmere at sætte sig mål, tilføjer Malou Dybdal, som underviser i dansk i udskolingen og i dansk som andetsprog fra 0. til 9. klasse.
»Jeg har fået gode råd fra indskolingslærerne om gruppearbejde. Deres elever har brug for at vide, hvem de skal være sammen med, mens vi i udskolingen har tendens til at sige, at eleverne skal gå sammen to og to. Men vi kan ikke regne med, at alle selv kan finde gode arbejdsmakkere, og vi skylder eleverne at give dem ordentlige arbejdsvilkår,« siger Malou Dybdal.

FAKTA

Lærerne sætter sig tre udviklingsmål

Senest en uge efter, at lærerne på Antvorskov Skole har set og diskuteret en film med deres kolleger i hovedrollerne, skal de aflevere en seddel til nærmeste leder med tre ting, de vil ændre ved deres undervisning. Svaret danner udgangspunkt for medarbejderudviklingssamtalen, så lederen kan hjælpe lærerne med at holde dem fast på deres personlige udvikling.
En lærer på 5. årgang skriver om feedback og feedforward:

1. Jeg vil anvende skemaer og huskekort. Er allerede i gang med tjekliste ved novelleskrivning.
2. Jeg vil træne min mundtlige feedback, så den bliver mere konstruktiv for eleverne.
3. Jeg vil være skarp på læringsmålene og gøre det tydeligt for eleverne, hvad jeg fokuserer på i deres arbejde.

Skolerådets formandskab anbefaler:

Lærere skal blive dygtigere til at styre og lede undervisningen og til at undervisningsdifferentiere. Det kan de ved at styrke arbejdet med mål, evaluering og feedback og ved at blive endnu bedre til at lave reflekterede valg af metoder og organiseringer af undervisningen ud fra den stadigt stigende mængde af forskningsresultater. Lærere skal især være opmærksomme på betydningen af klasseledelse, struktur og variation for elevernes faglige resultater.

»Vi har i mange år fokuseret på, at undervisningen skal være spændende og varieret. Det skal den også være. Vi skal bygge på det, vi er glade for og stolte af, men vi skal have mere fokus på, hvad eleverne skal lære,« siger Grethe Andersen, skoleleder på Vester Mariendal Skole i Aalborg og medlem af Skolerådets formandskab.

Forskning viser, at eleverne performer bedre, når de kender læringsmålet, men ifølge Danmarks Evalueringsinstitut kniber det for lærerne at arbejde efter mål.

»Det er min oplevelse, at lærere gerne vil være dygtigere, og mange går nye veje med for eksempel læringsstile og anerkendende pædagogik. Når det virkelig rykker, udvikler lærerne deres skole ud fra reel viden om, hvad der virker. De skal ikke skrive en manual, men de skal være mere præcise på, hvordan de laver god undervisning. De danske skoler ligger inde med mange gode erfaringer, men vi har desværre ikke tradition for, at de deler viden. Det skal de blive bedre til,« siger Grethe Andersen.

Skal skolen fokusere på indhold eller metoder?

Skoledebatten handler for meget om form og metoder og alt for lidt om fagenes mål og indhold, mener professor. Formanden for Skolerådet mener modsat, at ambitionerne er fine, men næsten umulige at nå i dag. Derfor skal debatten handle om at udvikle metoder og undervisning til at nå målene.

Tekst: Mikkel Kamp
Foto: Helene Bagger

En historielærer skal være passioneret i forhold til faget og vise sin begejstring. Så bliver eleverne også begejstrede og lærer mere.
Næ. Passionen for fagets indhold er ikke tilstrækkelig til, at elever lærer nok i 3. B. Det kræver, at læreren kender de rigtige metoder til at formidle stoffet og understøtte elevernes læring.
Sådan lyder en af modsætningerne, da SkoleRåd'13 sætter Peter Kemp og Jørgen Søndergard stævne for at høre deres bud på, hvilke grundlæggende tanker der skal dominere den danske folkeskole.
Peter Kemp er professor emeritus i pædagogisk filosofi på det tidligere DPU – nu en del af Aarhus Universitet - og har i en årrække været fortaler for, at indholdet i skolen skal være drevet af en idébaseret tilgang, mens Jørgen Søndergaard som direktør for SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd står for en mere evidensbaseret tilgang, hvor undervisning baseres på viden om, hvilke metoder der virker.
Diskussionen er afgørende for, hvilken rolle skolen skal spille i samfundet.
»I dag er der stort set kun fokus på at kvalificere folk til at indgå i arbejdsstyrken. Man skulle fokusere mere på at uddanne eleverne til samfunds- og verdensborgere. Det er ikke nødvendigvis i modsætning til at undersøge, hvad der virker, men hvis man udelukkende går efter metoder frem for indholdet, er man på et skævt spor,« siger Peter Kemp og uddyber: »Det, der inspirerer i undervisningen, er det indhold, læreren står for. Det er udmærket, at lærerne ved noget om, hvordan man underviser vanskelige børn, men selve indholdet må være overordnet. Det, du kan huske fra din egen skolegang, er lærere, som

Undervisning skal baseres på viden om, hvilke metoder der virker, mener Jørgen Søndergaard, direktør for SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd og formand for Skolerådet.

var optaget af deres fag og ikke bare skulle styre efter et skema.«

Skolen når ikke ambitionerne

Jørgen Søndergaard ville give Peter Kemp ret, hvis diskussionen handlede om gymnasiet eller universitetet, men folkeskolen er anderledes.
»Der er grænser for, hvor meget det matematikfaglige betyder i 2. klasse. Jeg tror i højere grad, at de dygtige lærere er optaget af pædagogikken, og hvordan børnene lærer. Jeg så gerne, at vi fik flere lærere, som var rigtig dygtige til at forstå, hvordan børn lærer. Det er kernen i at lave undervisning, hvor børnene er aktive og engagerede.«
Jørgen Søndergaard anser ikke mål og indhold som det vigtigste at debattere lige nu.
»Folkeskolens problem er, at der er et skisma mellem ambitionerne i formålsparagraffen og så den kapa-citet, man faktisk har i undervisningen. Man skal være en sindssyg dygtig lærer for at nå ambitionsniveauet i formålsparagraffen og de mange faghæfter, der beskriver, hvad man skal sigte efter, at eleverne lærer på hvert klassetrin. I et stykke tid skulle man forsøge at understøtte skolen og lærerne i at lave bedre undervisning, så man kommer tættere på de nuværende ambitiøse mål frem for at gå i gang med at diskutere en ny formålsparagraf. Den, vi har, er ikke så ringe endda.«

Skolen skal danne til demokrati

Peter Kemp er ikke klar til at lægge indholdsdebatten på køl. Den er nemlig skubbet for meget i baggrunden, mener han.
»Der er noget i vejen, hvis det at følge metoder bliver overordnet. Men det er sket med den nye lærer-uddannelse. Tankegangen er, at det ikke er vigtigt, om du kan præsentere indholdet i religion eller historie, men kun at du kan praktisere pædagogiske metoder. Det er forkert – også i forhold til at tiltrække lærerstuderende. De kommer, fordi de synes, et fag er spændende at formidle. Hvis de bare skal lære metoder, fænger det ikke,« siger Peter Kemp og tilføjer, at der er plads til både indhold og metoder.
»Man skal have en fornuftig balance, men indholdet skal være det overordnede, fordi vi ikke bare skal være uddannede - vi skal være dannede. Det vigtigste er ikke kun, at folk bliver så dygtige, at de kan få et job – selv om det er den eneste diskurs, der kører nu. Det er også at opdrage, danne til ansvarlighed, selvstændighed og til, at politik har mening. Hvis folk bare kan læse og regne, men ikke har borgerlig ansvarlighed, har politikerne ikke et fællesskab at appellere til,« siger Peter Kemp, mens Jørgen Søndergaard nikker.
»Skolen skal åbne dørene til andre ting i verden og samtidig være med til den kulturelle dannelse, der er afgørende for at få helstøbte borgere,« siger Skolerådets formand.

Man troede, åreladninger virkede

Det betyder dog ikke, at man skal gå på kompromis med at undersøge, hvad der virker.
»Historisk set har lægeprofessionen også bygget på ideer. For eksempel havde man den idé, at åreladninger kunne kurere alle mulige skavanker. Det viste sig at være en dum idé, men den bar lægeprofessionen i en længere periode. Det er logisk at udvikle en profession ved, ud fra den viden man allerede har, at afprøve nye ideer for at se, om de virker. Det løfter langsomt niveauet. Nogle ideer viser sig at være gode og holdbare, mens andre ikke er det. Den proces er kolossalt vigtig for en hvilken som helst profession – også lærernes,« siger Jørgen Søndergaard.

> Det, du kan huske fra din egen skolegang, er lærere, som var optaget af deres fag og ikke bare skulle styre efter et skema.
>
> Peter Kemp,
> professor emeritus i pædagogisk filosofi

Indholdet i skolen skal være drevet af en idébaseret tilgang, mener Peter Kemp, professor emeritus i pædagogisk filosofi på det tidligere DPU – nu en del af Aarhus Universitet.

Lærere differentierer forskelligt

Selv om Helle Busk og Ingelise Bech Nielsen angriber undervisningsdifferentiering fra hver sin vinkel, går de begge efter at skabe sig tid til at kunne komme rundt og tale med hver enkelt elev om, hvordan de forbedrer deres faglige niveau. Det kræver et godt kendskab til eleverne.

Tekst: Henrik Stanek
Foto: Helene Bagger

Eleverne sidder med den samme opgave, men de har forskellige mål, og derfor bliver resultatet af deres arbejde forskelligt, lyder den korte definition på undervisningsdifferentiering hos både Helle Busk og Ingelise Bech Nielsen.
»Det er vigtigt, at vi bevarer sammenhængen i klassen, så elevene kan lære af hinanden. Hvis vi bare deler forskellige opgaver ud, skaber vi ro på nogle fronter, men vi løfter ikke eleverne,« siger Helle Busk.
De har begge været lærere i over 30 år og underviser på mellemtrinnet på Skovbakkeskolen i Odder i henholdsvis dansk og matematik. De bestræber sig på at ramme alle elever med deres undervisning, men de gør det med hvert sit udgangspunkt.
»Når jeg skal i gang med et nyt emne i dansk, tager jeg udgangspunkt i en trappe. På hvert trin kan eleverne se, hvad de skal arbejde med for at nå op på udkigsposten foroven. På den måde skaber jeg struktur, ro og orden, så jeg kan evaluere med eleverne individuelt,« siger Helle Busk.
Første trin kan være, at teksten skal læses. På næste trin skal eleverne genrebestemme teksten, og på tredje trin skal de finde plottet. Der kan også være trin med personkarakteristik, forfatterens budskab, og om hvorvidt teksten har fået eleven til at ændre syn på noget.
»Jeg skal skabe forudsætningerne for undervisningsdifferentiering ved at være tydelig og med et kort oplæg om dagens program, så eleverne kan se, hvornår de skal arbejde, og hvornår jeg siger noget.«

Fællesskabet skal fungere
Ingelise Bech skaber grundlaget for undervisningsdifferentiering i sine klasser ved at få det sociale fællesskab til at fungere.
»Man kan ikke sige, at man kun kan arbejde, hvis Peter holder op med at larme. Det handler ikke om de andre, men om hvad du selv kan gøre. Peter ved godt, at han larmer, og hans mål er netop at øve sig i at lade være,« siger hun.
Ved at arbejde med sociale mål finder eleverne ud af, at forskellighed er en styrke, og at man kan være et godt menneske, selv om man har svært ved at regne. Det overfører

Helle Busk differentierer undervisning ved at være tydelig og struktureret.

eleverne til de faglige mål: »Jeg vil gerne være god til…«
»Alle har en arbejdsmakker, og det behøver ikke være ens bedste ven. Det kan sagtens være en, som er god til at forklare tingene på en anden måde. Hvis samarbejdet ikke fungerer, kan de bede om at få en anden makker, og så sætter de ord på, hvad de søger hos en arbejdsmakker,« siger Ingelise Bech.
Hun gør også meget ud at være tydelig, når hun præsenterer et nyt emne, så eleverne ved, hvad de skal arbejde med.
Alle skal være med til det fælles oplæg, vel vidende at nogle kan have svært ved at forstå det. Som udgangspunkt sidder alle også med den samme opgave, når eleverne arbejder på egen hånd, men der er undtagelser.
»Jeg har en aftale med en elev om, at han må sætte sig i et afskærmet rum og lave træningsopgaver, hvis det, vi arbejder med, er for svært for ham. Det giver ham succes. Han behøver ikke være bange for at blive udleveret, men oplever, at han kan noget.«
Alle skal prøve at lære gangetabellerne udenad, men hvis de virkelig ikke kan, får de lov til at bruge lommeregner.
»Den slags individuelle aftaler indgår i undervisningsdifferentiering, og det kræver, at man kender sine elever særdeles godt. De skal kæmpe,

> Når jeg skal i gang med et nyt emne i dansk, tager jeg udgangspunkt i en trappe. På hvert trin kan eleverne se, hvad de skal arbejde med for at nå op på udkigsposten forover. På den måde skaber jeg struktur, ro og orden, så jeg kan evaluere med eleverne individuelt.
>
> Helle Busk,
> lærer

men de skal ikke træne tabeller i al evighed, for så bliver verden for svær,« siger Ingelise Bech.

Metoden giver resultater
Godt kendskab til eleverne er også en forudsætning for Helle Busk. Hendes anden grundpille er forberedelse.
»Det er vigtigt, at eleverne både kan se en mening med det, de skal lave, og hvad de skal nå. Derfor skal de lave et notat om, hvordan de vil løse opgaven, så de bliver fastholdt på målet. Det gode ved mål, evaluering og feedback er, at eleverne føler, at de og deres arbejde bliver taget alvorligt,« siger dansklæreren.
For at give lærerne mulighed for hurtigt at lære den enkelte elevs standpunkt og stærke og svage sider at kende lægger skoleleder Jette Nauntofte en ekstra time ind til holddeling i dansk og matematik, når eleverne får nye lærere i 4. og 7. klasse.
Helle Busk tager den individuelle evaluering med eleverne, mens de arbejder. Den fælles kommer, når de er færdige med et emne, så de kan sammenligne sig med det, de andre har opnået.
»Hvis nogle har fundet flere vinkler i en tekst, leder flere næste gang efter dobbeltbetydninger. Jeg kan se, at min metode giver resultater, men undervisningsdifferentiering kræver materialer med kød på, så der både er udfordringer for de dygtige og spændende opgaver for de fagligt svage,« siger Helle Busk.
Det er en balancegang mellem udfordrende opgaver og samtidig at sikre, at alle når deres mål.
»Her skal vi som professionelle være parate til både at pirre og gribe eleverne. Vi skal ramme med vores undervisning, så alle elever får mulighed for at score højest muligt både fagligt og socialt,« mener Ingelise Bech.

Ingelise Bech Nielsen differentierer med udgangspunkt i de sociale fællesskaber.

Undervisnings-differentiering har brug for en ny start

Undervisningsdifferentiering er et centralt begreb i debatten om god undervisning, men selv efter 20 år føler mange lærere sig usikre på, hvad det dækker over. Skolerådets formandskab anbefaler en undersøgelse af, hvordan lærere bedst griber opgaven an.

Tekst: Henrik Stanek
Modelfoto: Helene Bagger

I stedet for at eleverne skal passe til undervisningen, skal læreren få undervisningen til at matche elevernes forskellighed.
Sådan lyder det overordnede princip i undervisningsdifferentiering, der har været et bærende pædagogisk princip i folkeskoleloven siden 1993. Det skal sikre, at læreren både favner svage og stærke elever og dem midtimellem. Men selv om princippet er fastsat ved lov, er mange lærere usikre på, hvordan differentiering rent faktisk skal foregå, og hvilke løsninger der giver den største chance for succes.
Først og fremmest kniber det med en fælles forståelse af begrebet.
»Vi mangler konkrete anvisninger på, hvad undervisningsdifferentiering betyder i praksis. Danmarks Evalueringsinstitut har to gange med otte års mellemrum konkluderet, at det er uklart for lærerne, hvordan begrebet skal forstås. Instituttet har ikke været rundt på alle skoler, så der kan være lærere, som er gode til det, men ge-

nerelt ser de ud til at have svært ved det,« siger Simon Calmar Andersen, lektor på Aarhus Universitet og medlem af Skolerådets formandskab.

Begrebet er for abstrakt

Casestudier viser, at lærere i højere grad tilrettelægger undervisningen ud fra, hvad elevene skal lave, end hvad den enkelte skal lære. Det gør det vanskeligt at vurdere, om eleverne har lært det, de skal, og så er det endnu sværere at differentiere undervisningen.

Uklarheden om undervisningsdifferentiering bunder i, at det er formuleret som et generelt princip og ikke som konkret undervisning, mener Simon Calmar Andersen.

»Det gør det abstrakt for lærerne, og debatten kommer let til at dreje sig om, hvad der ligger og ikke ligger i begrebet. Den diskussion er ikke nødvendigvis frugtbar.«

Hvordan lærer eleverne bedst

Det er bedre at diskutere, hvordan eleverne lærer mest muligt. Derfor anbefaler Skolerådets formandskab, at man ser på undervisningsdifferentiering med friske øjne.

»Måske er der elementer i undervisningsdifferentiering, som virker særlig godt. Det tyder i hvert fald på, at svage elever har glæde af fælles opgaveløsning, mens de stærke får mere ud af at arbejde individuelt. Det vil også være interessant at få undersøgt, om for eksempel holddeling i en periode har effekt, selv om man kan diskutere, om det skal kaldes undervisningsdifferentiering eller elevdifferentiering eller noget helt tredje,« siger Simon Calmar Andersen.

Skolerådets formandskab anbefaler:

At der er fokus på at udvikle en ny tilgang til undervisningsdifferentiering. Der er behov for at se på, hvordan forskellige aktører kan bidrage til en generel styrkelse af udviklingen af undervisning med høj læringseffekt og udvikling af en ny tilgang til undervisningsdifferentiering.

Skolerådet mener:

Allan Baumann

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund

Trivsel, motivation og egen aktivitet er faktorer, som vil forbedre børns mulighed for at lære. Trivsel, fordi overskuddet til at udforske nyt kræver et trygt og omsorgsfuldt (lærings)miljø. Motivation, fordi viljen til at investere sin energi og sine ressourcer stiger, når en aktivitet giver mening. Egen aktivitet, fordi læring kun sker, når man er aktiv og er i bevægelse med hoved og hænder. Disse forhold bør skolen fokusere meget mere på og mindre på den ydre disciplin.

Laust Joen Jakobsen

Professionshøjskolernes Rektorkollegium

Den store udfordring ved undervisningsdifferentiering er ikke så meget at skulle behandle eleverne forskelligt - selv om det er svært nok. Udfordringen er at gøre værdien og værdigheden i forskelligheden tydelig. Hvis en skole kun går efter at få så mange som muligt i gymnasiet, bliver undervisningsdifferentiering let et spørgsmål om at få de sidste med eller holde dem hen med meningsløse opgaver. Differentiering må bygge på, at alle inviteres ind i fællesskabet og får lyst til at lære.

Susan Jakobsen

Danske Ungdomsskoleelevers Netværk

Lærer og leder skaber god undervisning ved at tænke: »Hvordan kan jeg selv lide at blive undervist? Synes jeg, det er fedt at sidde på en stol og høre én snakke hele dagen? Kan jeg lide at få et frirum i ny og næ? Kan jeg lide at få små kaffepauser, eller er jeg typen, som har brug for at strække ben efter 20 minutter?« Vi elever har de samme menneskelige behov som alle andre. En lille pause betyder ikke nødvendigvis, at vi skal forlade lokalet, men at vi kan lave strækøvelser.

Heidi Thamestrup

Danske Handicaporganisationer

Det er vigtigt, at vi bevarer viden og kompetencer i folkeskolen. Derfor skal vi have specialpædagogerne til at fungere som ressourcepersoner for lærerne, så ingen oplever at stå magtesløs, fordi de har børn med specialbehov i klassen. Det er vigtigt at have for øje, at alle børn skal have følelsen af, at de mestrer noget - især i en tid med inklusion af børn med handicap højt på skolernes dagsorden. Lærerne skal have tid til at sætte sig ind i hver enkelt elevs potentiale.

Jørn Hansen

Landsforeningen af Ungdomsskoleledere

God undervisning "forstyrrer" elevens egen dagsorden, så eleven fokuserer på undervisningens indhold. At der skabes rum for samarbejdet med den "ukendte" klassekammerat styrker bevidstheden om, at aktivteten er forberedt og planlagt - af læreren. For at god undervisning kan finde sted, skal der være tid til selvvalgte sociale fællesskaber og fysisk udfoldelse. God undervisning anerkender kroppens behov for at være aktiv. Det er lige så vigtigt som den gode undervisning i sig selv.

Agnete Vienberg Hansen

Danske Skoleelever

Vi skal skabe motivation i undervisningen for at få optimal læring. Lærerne skal inddrage eleverne, når rammerne for undervisningen fastlægges. Selvfølgelig har vi elever ikke den nødvendige indsigt til at kunne tilrettelægge et undervisningsforløb, men vi ved, hvad der virker på os, og hvordan vi kan lide at lære. Når man skal gennemgå et emne i engelsk, hvorfor så ikke spørge eleverne: »Hvordan skal vi gøre det? Grupper eller alene, rollespil eller fælles gennemgang på tavlen?«

Anders Vind

LO

Undervisningsdifferentiering må ikke blive en stigmatiserende og selvforstærkende individualiseret "problemløsning", for så risikerer vi at anvende store ressourcer uden tilsvarende effekt hos eleverne. Vi skaber den bedste differentiering ved at tænke ind i alle undervisningssituationer, hvordan man kan udfordre elever med forskellige forudsætninger fagligt. Det handler om at tænke differentieret både i forhold til fagligheden og elevgruppen.

Alternative timer styrker fagligheden, fordi det giver mere plads til at koncentrere sig om det rent faglige i de traditionelle timer, mener naturfagslærer Martin Rahr Bøgeskov.

Tyvstart på den længere skoledag i Odense

Ejerslykkeskolen i Odense har flere års erfaring med en længere skoledag. Lærere og elever er glade for de ekstra timer, der giver ro i hverdagen og styrker fagligheden. Det kræver samarbejde og klare rammer.

Tekst: Kåre Kildall Rysgaard
Foto: Helene Bagger

Faget er natur og teknik. En lille dreng med strithår, brune øjne og joggingbukser hakker en pind ind i stammen på egetræet. Hvis man kan få barken af, kan man finde dyr, forklarer han.
»Voila – det er min tissemyre, den her!«
»Pas på. DU DRÆBER DEN.«

Drengen med strithåret beskytter myren fra en anden nysgerrig knægt og putter den forsigtigt ned i et glas. Myrer skal indsamles og tælles. Det samme skal snegle, fluer og andre dyr.
Senere skal børnene i 1. klasse lave grafer og regnestykker over, hvilke dyr de har fundet.
På Ejerslykkeskolen i Odense har elever i indskolingen 30 timer om ugen. De ekstra timer giver mulighed for alternativ undervisning i naturen, fortæller Henrik Faurby, som underviser i naturfag og matematik.
»Vi har fået mere tid til fordybelse. Hverdagen bliver ikke så forjaget.«
Kollegaen Martin Rahr Bøgeskov er enig.
Den længere skoledag skaber åndehuller for børnene, der har svært ved at koncentrere sig i længere tid ad gangen. De alternative timer styrker også fagligheden.

»Vi har mere tid i den almindelige undervisning, for vi er ikke presset til at lave andet end det faglige. Undervisningstiden bliver brugt til undervisning. De andre timer er til tværfaglighed,« siger han.

Variation virker

Seks skoler i Odense har mindst et års erfaring med udvidet undervisningstid for indskolingen. Netop nu udvider Odense modellen til alle skoler i kommunen.

Ejerslykkeskolen har skabt variation i hverdagen med valgfag som udeliv, kokkeskole, sport/leg og billedskole. Flere timer med aktivitet har medvirket til, at børnene er blevet markant bedre til dansk, mener skoleleder Birgitte Sonsby.

»Når der er flere timer til rådighed, stresser lærerne ikke så meget, og læringen kan ske i et roligere tempo.«

Flere timer = flere diskussioner

Ekstra timer giver mange muligheder – også for at være uenige som lærere. For hvad skal timerne især bruges på? På Ejerslykkeskolen tog det tid at finde fælles fodslag på lærerværelset, og det endte med, at ledelsen skar igennem.

»Det er vigtigt at få defineret meningen med den ekstra undervisningstid, så det ikke bliver hver enkelt lærers eget personlige projekt. Som lærere er vi lidt anarkistiske og gør ofte, hvad vi selv synes. Det kan gå ud over sammenhængskraften i undervisningen. Det er vigtigt med klare rammer,« siger Henrik Faurby.

Selv om det er fire år siden, Ejerslykkeskolen udvidede undervisningstiden, øver man sig stadig på at få hverdagen til at hænge bedre sammen.

»Undervisningen skal styre målet med dagen. Den pædagogiske aktivitet må ikke blive et fremmedelement, men skal hænge naturligt sammen med undervisningen,« siger Birgitte Sonsby.

> Vi har fået mere tid til fordybelse. Hverdagen bliver ikke så forjaget.
>
> Henrik Faurby, lærer

Pædagoger skal inddrages

I skolegården holder to pædagoger cykelskole. Børnene drøner rundt i cirkler, mens en pige med karrygul T-shirt og kulsort hår kaster plastikbolde efter dem. Hun er sørøver. Cyklerne skibe. Bliver man ramt, skal man stige af og gå rundt om cyklen. Legen styrker motorikken og giver motion.

På Ejerslykkeskolen er pædagoger en fast del af teamsamarbejdet. Hvis pædagoger skal skabe sammenhæng i hverdagen, må de vide, hvad lærerne arbejder med.

»Lærernes rolle er at undervise, men pædagoger kan støtte læringen ved at træne og lege ting ind,« siger skolepædagog Helle Eskesen.

På skolen deltager pædagoger i alle teammøder.

Birgitte Sonsby anbefaler andre skoler at bruge lærernes og pædagogernes forskellige styrker og gøre rollefordelingen klar. Fokus på samarbejdet forsvinder, hvis de to faggrupper kriges om, hvem der skal have stillingerne i folkeskolen, mener hun.

Skolerådets formandskab anbefaler:

Når skoledagen bliver længere, skal der udvides med kvalitetsundervisning, mener Kirsten Birkving, skoleleder på Kokkedal Skole og medlem af Skolerådets formandskab.

Ekstra tid må ikke blive spildtid, men skal bruges på at højne fagligheden.

Hun anbefaler følgende for at komme godt i mål med skolereformen:

- Sæt faglige mål for alle timer.
- Når der kommer flere undervisningstimer, skal alle elever løftes. Ekstra tid er som regel en gevinst for svage elever, men de stærke skal også flytte sig.
- Involver lærere i processen og opstil flere trinmål og et slutmål. Jo mere præcise og konkrete målene er, desto bedre.
- Opstil tydelige grundregler. Meget brede målsætninger er svære at opfylde.
- Hav øje for det gode samarbejde – også mellem lærere og pædagoger. Når man er ansvarlig for et område, skal der være tid til at forberede sig.

Pædagog Helle Eskesen er en fast del af teamsamarbejdet på Ejerslykkeskolen.

rådet FOR EVALUERING OG KVALITETSUDVIKLING AF FOLKESKOLEN
FORMANDSKABET

SkoleRåd '13

Hvordan skaber man en stærkere dansk folkeskole? Det stiller vi i Skolerådets formandskab skarpt på med denne debatavis. En avis, der dels skal formidle vores anbefalinger til, hvordan vi som skolefolk og samfund kan styrke den danske folkeskole, dels skal skabe debat, vidensdele og inspirere.

Navnet:
Skolerådets officielle navn er: Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen.

Opgaven:
Rådet følger og vurderer det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i folkeskolen og rådgiver børne- og undervisningsministeren.

Formandskab og medlemmer:
Rådet består af 21 medlemmer fra de centrale interesseorganisationer på folkeskoleområdet. Formandskabet består af fem personer med særlig indsigt i folkeskolens forhold. Alle udpeges af børne- og undervisningsministeren.

Skolerådets formandskab:
Formand Jørgen Søndergaard, direktør for SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, skoleleder Grethe Andersen, Vester Mariendal Skole i Aalborg, lektor Simon Calmar Andersen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, professor Niels Egelund, direktør for Center for Strategisk Uddannelsesforskning, og skoleleder Kirsten Birkving, Kokkedal Skole i Nordsjælland.

Beretning:
Formandskabet udgiver hvert år en skriftlig beretning om kvalitetsudvikling af folkeskolen. Denne avis bygger på konklusionerne fra vores beretning i 2013, som du finder på www.skoleraadet.dk.

Skolerådet mener:

Per Frost Henriksen
KL

De nuværende Fælles Mål for lærernes undervisning bør ændres til tydelige mål for elevernes læring. Forskning viser, at det fremmer læringen, når eleverne har tydelige mål for deres faglige udvikling, når de bliver passende udfordret i forhold til deres faglige niveau og potentiale, og når de er i hyppig dialog med en lærer om deres resultater, fremskridt og indsats. Målene skal være meningsfulde og motiverende for eleverne, og forældrene skal kunne bruge dem til at støtte deres børn.

Anders Balle
Skolelederforeningen

Gode resultater for eleverne fremmes blandt andet af et tæt og gensidigt forpligtende professionelt samarbejde. Et samarbejde, som ikke kun består i at forberede og planlægge undervisningsprojekter, men først og fremmest handler om at gennemføre undervisningen. De professionelle i skolen skal i langt højere grad "komme og gå" i hinandens undervisning. Samarbejdet fremmes bedst, hvis alle er til stede på skolen. Udgangspunktet skal være, at hvis ikke andet er aftalt, så er man på skolen.

Bjørn Hansen
Danmarks Lærerforening

God undervisning er, når forskningsmæssig viden om, hvad der virker i praksis, bruges i undervisningen. Når læreren med sine kompetencer i didaktik og relations- og klasseledelse får faglighed, trivsel og kreativitet til at hænge sammen. Når undervisningens mål styrer inddragelsen af praktiske aktiviteter for at styrke resultatet. Når ledelsens samarbejde med lærerne sikrer den opbakning, der giver den professionelle lærer det daglige råderum og ansvar for elevernes undervisning.

Amalie Ravn Østergaard
Dansk Ungdoms Fællesråd og Idrættens Fællesråd

God undervisning er, når eleverne bliver inddraget. Det betyder meget, at vi ved, hvad der skal ske, og hvad forløbet skal munde ud i. Det er altid motiverende, når man kan se en mening med det, man laver, og min erfaring er, at man altid er mere oplagt, når undervisningen handler om noget, man kan relatere sig til. Jeg var for eksempel vild med matematik, da vi lærte om privatøkonomi, men mindre begejstret, da vi havde om sinus, cosinus og tangens.

Anne Vang
KL

At skabe undervisning, som rammer alle børn uanset niveau, læringsstil og forudsætninger, kræver et stort fagligt overskud hos lærerne. Det kræver de rette materialer og kompetencer. Og det kræver, at vi skaber en fælles forståelse af, hvad undervisningsdifferentiering er. For eksempel samler København hvert år i august lærere, skoleledere og børnehaveklasseledere til tre dages fælles efteruddannelse på et sommeruniversitet, der netop har fokus på undervisningsdifferentiering.

Berit Toft Fihl
Dansk Arbejdsgiverforening

Formandskabet har på baggrund af forskning undersøgt, hvad der giver god og effektfuld undervisning. Nu står tilbage at få de gode principper udbredt til alle undervisningstimer. Det er helt centralt, at kommuner og skoleledere tager lederskab og straks får sat arbejdet i gang. Hellere i dag end i morgen. Det er helt uacceptabelt, at Danmark har en kedelig rekord i at have en stor andel af svage læsere og samtidig relativt få virkelig gode læsere sammenlignet med for eksempel Finland og Canada.

SkoleRåd '13

Ansvarshavende redaktør: Jørgen Søndergaard

Redaktør: Mikkel Kamp

Redaktionelt indhold: Stickelbergs Bureau

Design: Lotte Jahnsen

Udgiver: Formandskabet for Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen (Skolerådet).

Sekretariatet for Skolerådet:
Ministeriet for Børn og Undervisning, Afdeling for Børn og Grundskole, Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K. Tlf. +45 33 92 50 00.
www.skolerådet.dk

Læs avisen elektronisk: http://www.skolerådet.dk/publikationer/avis/2013.asp

JOBMARKEDET
FOR VIKARER
TIL FOLKESKOLEN

Nu kan du effektivt søge efter
professionelle, uddannede vikarer
for 750 kr. per annonce i *Folkeskolen*s nye Vikarbazar
på folkeskolen.dk/vikarbazar

folkeskolen.dk
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

Sigt **præcist** mod nye Fælles Mål

Regeringen ønsker med reformen et fagligt løft af folkeskolen og en forenkling af Fælles Mål, men der mangler prioritering og svar på centrale spørgsmål i Fælles Mål. Er for eksempel korrekt stavning vigtigt på samme målniveau som genre- og situationsforståelse? Lærerne skal have mere præcise angivelser. Det skal fremgå af undervisningsvejledningen, hvordan målene nås.

KRONIK

AF THOMAS ILLUM HANSEN,
LEDER AF NATIONALT VIDENCENTER FOR LÆREMIDLER.

OG

JEPPE BUNDSGAARD,
LEKTOR I DANSKFAGETS DIDAKTIK, INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)/AARHUS UNIVERSITET

Af regeringens udspil til en ny folkeskolereform, »Gør en god skole bedre - et fagligt løft af folkeskolen«, kan man læse, at regeringen ønsker en forenkling af Fælles Mål, så de bliver nemmere at omsætte til konkrete mål for den enkelte elevs læring. Men hvad vil det egentlig sige?

Hvad er der egentlig galt med Fælles Mål? Der er meget galt. De er på samme tid for abstrakte, for specifikke, for omfangsrige og for fortolkningskrævende. Tag eksempelvis følgende slutmål, der står side om side i Fælles Mål 2009 for dansk: »Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at [...] skrive forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til genre og situation« og »beherske et sikkert sprog med korrekt stavning og kunne læse korrektur på egne og andres tekster«.

Rimelige mål, men vanskelige at omsætte, fordi der ikke er en prioritering og nærmere bestemmelse af genrer og situationer. Hvilke genrer er vigtige at arbejde med? I hvilken rækkefølge? I forhold til hvilke kommunikationssituationer? Er korrekt stavning vigtigt på samme målniveau som genre- og situationsforståelse?

Hvordan gradbøjes »bevidsthed«?

Fælles Mål svarer ikke på disse centrale spørgsmål og fungerer derfor ikke hensigtsmæssigt som styringsredskab. Og der er ikke meget hjælp at hente i den progression, der er bygget ind i de enkelte trinmål for elevernes udvikling.

Under området »Det skrevne sprog - læse« skal eleverne for eksempel lære at læse med henholdsvis »begyndende bevidsthed«, »bevidsthed«, »øget bevidsthed« og »høj bevidsthed«.

Hvad er forskellen på bevidsthed og øget bevidsthed? Læreren får ikke hjælp i form af en faglig målestok for, om eleverne udvikler sig. Gradbøjningen af bevidsthed lægger tværtimod op til, at lærerne skal bruge deres mavefornemmelse.

På den baggrund forstår man bedre, at Skolerådets formand Jørgen Søndergaard har efterlyst mere præcise mål. Jørgen Søndergaard nævner højdespring som eksempel. Det er ikke nok, at eleverne lærer at springe.

I de nye mål skal der være et minimum for, hvor højt eleverne kan springe (basislæringsmålet), og hvor højt halvdelen af eleverne skal kunne springe (det almene læringsmål), og hvor højt de bedste skal kunne springe.

De kvantitative mål

Forestillingen er, at det kan lade sig gøre at opstille sådanne let forståelige mål inden for alle områder af fagene. Eksemplet tegner et billede af, at man kan kvantificere fagenes indholdsområder og opstille simple færdighedsmål, der ikke er bundet til en meningsgivende kontekst. Hvorfor er det vigtigt at kunne springe højt? Er den kvantitative højde vigtigere end den kvalitative udførelse? Hvad med sportsskader og fornemmelsen for kropslig bevægelse? Der er mange ting, der spiller ind, når man udvikler kompetencer inden for idræt.

Højdespring og tilsvarende forslag til mål fra Skolerådets side er i øvrigt ikke bare tilfældige eksempler, der kan suppleres med andre for at tegne et mere dækkende billede. Tværtimod er det typisk, at man vælger eksempler, hvor det forekommer ligetil at kvantificere og opstille forskellige målniveauer. Hermed skaber man illusion om, at det er muligt og hensigtsmæssigt med en deltaljeret målstyring af fagenes indhold. Men hvad er eksempelvis de kvantitative mål for at »skrive forståeligt, klart og varieret i en form, der passer til genre og situation«?

Et fag er en organisk størrelse

Simple kvantitative mål er lette både at formulere og at undervise efter, men de reducerer fagene til en samling af viden og færdigheder. Og det er et problem.

Et fag er snarere en organisk størrelse, der er bygget op om en kernefaglig praksis med særlige måder at arbejde og erkende på.

En god naturvidenskabsperson kan ikke blot lire formler af sig. Hun ser derimod på verden med et særligt perspektiv - ser verden som et komplekst, men regelfølgende system. Hun anvender, formulerer og afprøver systematiske udsagn og hypoteser. Og hun kritiserer sine egne og andres udsagn. Alt dette gør hun, med henblik på at hun og andre (for eksempel ingeniører og arkitekter) kan ændre og konstruere ting i verden.

Nu skal elever i folkeskolen jo ikke uddannes som videnskabsfolk. De skal dannes. Det betyder, at de skal kunne anvende videnskabelige, håndværksmæssige og kunstneriske tilgange til at kunne handle mere hensigtsmæssigt i deres nuværende og fremtidige liv.

Derfor er det vigtigt, at lærerne har en klar opfattelse af, hvad det er for typer situationer, eleverne forventes at kunne deltage i. De typiske situationer kan anvendes til at give undervisningen en retning, så for eksempel træning af basisfærdigheder får et overordnet mål og sættes ind i en meningsgivende sammenhæng.

Vores forslag er, at læreren og eleverne med de nye Fælles Mål får en angivelse af, hvilke typer situationer de skal kunne håndtere, og i undervisningsvejledningerne får støtte til at se, hvordan disse mål kan nås gennem arbejde med faglige tilgange, metoder og begreber.

Der er altså to veje at gå. Den simple vej med mange og letforståelige mål, som forekommer tillokkende, men som ikke får fat i kernen i det, der skal læres, over for den mere komplicerede vej, hvor lærerne får noget reelt i form af målsituationer at styre efter, og hvor indholdet i fagene bliver noget, eleverne kan bruge til noget nu og i deres fremtid - sådan som folkeskoleloven foreskriver.

Lad os derfor tage os tid til at gennemtænke, afprøve og diskutere, hvad indholdet i fagene skal være. De nye læreplaner får afgørende betydning for, hvordan folkeskolereformen bliver forstået og omsat i praksis.

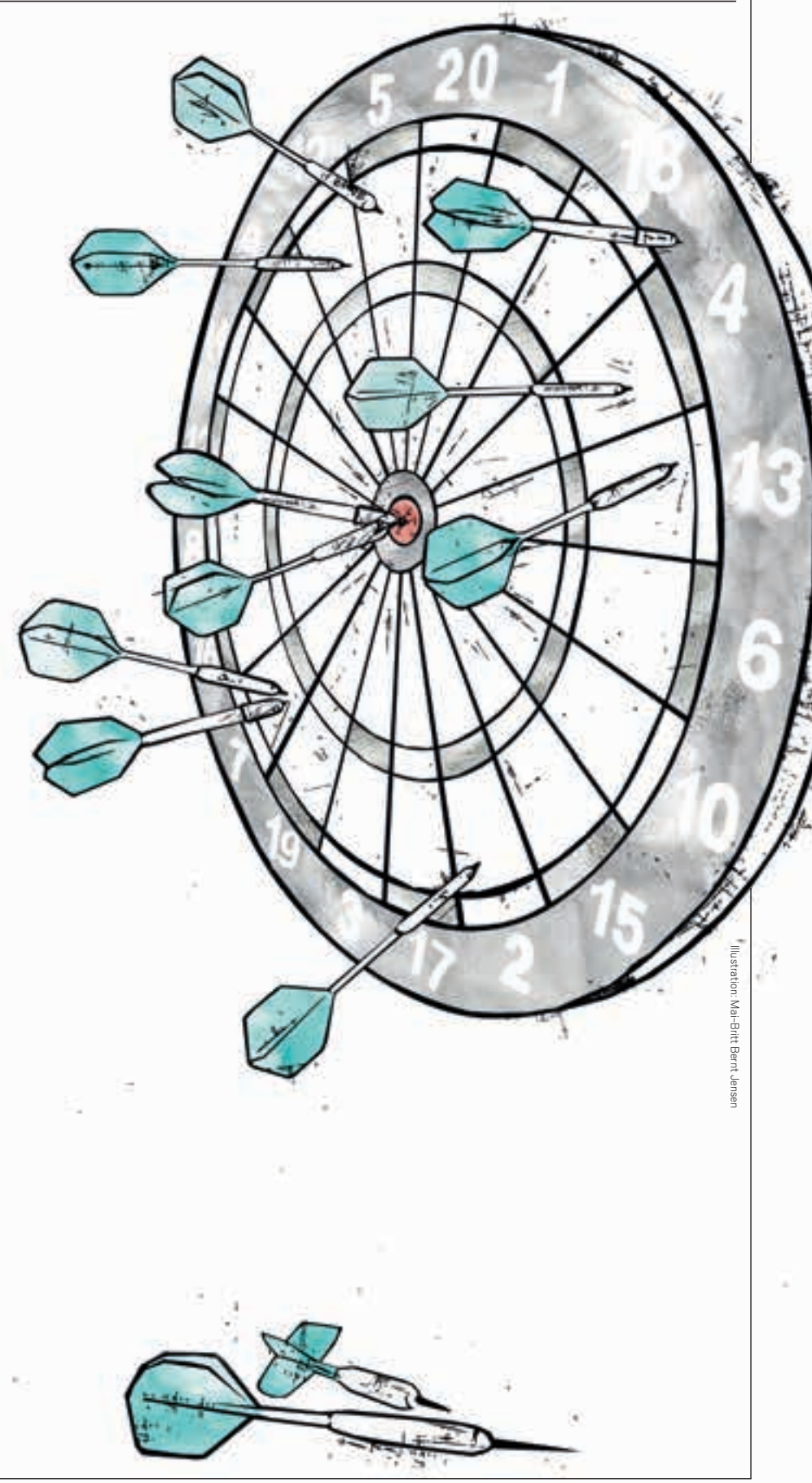

Illustration: Mai-Britt Bernt Jensen

Kvalitet eller discount?

DLF MENER
AF DORTE LANGE
NÆSTFORMAND FOR DLF

I uddannelsesdebatten optræder ordet »læring« alle steder. Læring for de nul-treårige og læring i skolen med eller uden planlagt undervisning. Alle mennesker lærer noget hele tiden, men er vi tilfredse med dette noget upræcise mål for skolens arbejde? Er det nok, at vi kan måle resultaterne i læsning og matematik? Fagenes mål beskriver en bred faglighed, som gør eleverne i stand til at bruge deres viden og færdigheder sammen med andre til at løse problemer og til at skabe nyt på baggrund af kundskaber og færdigheder. Altså høj faglighed i *alle* fag.

Nu skal der fokus på elevernes læring i stedet for fokus på undervisning, men det er jo noget vrøvl!

Eleverne opnår ikke »læring«, som opfylder kravene i fagenes mål, medmindre vi holder fokus på undervisningen, som er det, eleverne lærer af. Og det er nødvendigt, at undervisningen har en kvalitet, der gør, at alle elever bliver udfordret, og at alle elever kan følge med - uanset deres baggrund og forudsætninger.

I OECD anbefaler man regeringerne at investere i højt uddannede lærere, som med forskningsbaserede uddannelser holder fokus på at udvikle undervisningen, så eleverne opnår det, der var meningen med den. I DLF taler vi om, at lærere skal være »forskere i egen praksis« og hele tiden forholde sig reflekterende til, om det, man gør i undervisningen, virker efter hensigten.

En af forudsætningerne for, om undervisningen virker efter hensigten, er, at man kan holde alle elevers opmærksomhed fanget i arbejdet med stoffet. De arbejdsformer, der anvendes, skal sikre, at alle elever fordyber sig, så alle udfordres, og alle kan følge med.

Men er det overhovedet muligt at holde opmærksomheden fanget hos op til 28 børn i en-to timer ad gangen med den store faglige spredning, vi ved, der er i den enkelte klasse?

Ja, det er det, hvis man er uddannet lærer, og hvis man kender elevernes faglige niveau og deres måde at lære på, og hvis man har tid og rum til at planlægge og efterbehandle undervisningen både alene og sammen med andre, og hvis det arbejde understøttes af ledelsen.

> **»Eleverne opnår ikke »læring«, som opfylder kravene i fagenes mål, medmindre vi holder fokus på undervisningen, som er det, eleverne lærer af.**

Det er høje krav at stille, og det kræver tilstrækkelige lærerresurser, men som chefrådgiver i OECD Andreas Schleicher siger: »There are no shortcuts to improve education«. Vi får ikke dygtigere elever ved at springe over, hvor gærdet er lavest, og erstatte de brede faglige mål med krav til testresultater i læsning og matematik. Heller ikke ved at niveaudele eleverne, fordi det er nemmere, eller ved at se mere på, hvor meget de forskellige personalegrupper koster, end på deres kvalifikationer.

folkeskolen.dk

Deltag i netdebatten. Folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet.

Niels Jakob Pasgaard:
»'Ethvert møde mellem lærer og elever er ikke, som det ofte hævdes, unikt og situationsbestemt'.
Må vi bede om evidens for det postulat?
Ovenstående indlæg (kronikken i *Folkeskolen* nummer 13, redaktionen) er, så vidt jeg kan vurdere, mere politik end forskning. Modstanderne hænges ud som dem, der mener, at dømmekraft er en personlig kvalitet, der fordærves af viden. Hvem er det lige, der mener det? Den kritik, jeg har læst af evidensbaserede metoder, går nærmere på, at de evidensbaserede metoder i deres natur vil hævde, hvad der er sand viden. Stilles der spørgsmål til dette, og gøres der noget andet end det, metoderne foreskriver, er der ikke længere tale om brug af evidensbaserede metoder. Grundlaget for de evidensbaserede metoder forsvinder, når lærerne begynder at tænke sig om og benytte sig af deres 'dømmekraft'.
På den måde minder fortalerne for de evidensbaserede metoder meget om middelalderens kardinaler: 'Gud siger' er blot erstattet af 'Forskningen viser'. Det dogmatiske element består. Og derfor har jeg svært ved at se, at de evidensbaserede metoder skulle have ret meget med viden at gøre«.

▶ Kommentar til kronikken »Den nye læreruddannelse skal styrke lærerens professionelle dømmekraft«, *Folkeskolen* nummer 13

GÅ PÅ OPDAGELSE I BLOGOSFÆREN PÅ → folkeskolen.dk

Skriv kort og send dit indlæg som e-mail til folkeskolen@dlf.org. Maksimalt 1.750 enheder inklusive mellemrum. Redaktionen forbeholder sig altid ret til at forkorte yderligere. Læserindlæg til *Folkeskolen* nummer 16 skal være redaktionen i hænde senest onsdag den 11. september klokken 9.00.

Bent Thøsing, pensioneret viceinspektør, Nr. Åby

FORUDSIGELIGT MED FALDENDE TILMELDING TIL LÆRERUDDANNELSEN

Resultatet af alle de offentlige tiltag viser sig nu, egentlig ikke særlig overraskende. Selvfølgelig skal skolelukninger og lærerafskedigelser samt lockouten få en virkning. Man kan nu konstatere, at tilmeldingen til lærerstudiet er faldet med cirka en fjerdedel (folkeskolen.dk 8. august, redaktionen).

Hvordan i alverden skal unge mennesker, som skal vælge en livsgerning, få andet ud af alle ovennævnte arbejdsgivertiltag, end at der her er tale om en usikker levevej?

Det, om så lysten er aldrig så brændende, og selv om der aldrig har været så mange tilmeldinger som i indeværende år.

At Fyn lægger sig i spidsen med en nedgang på hele 26 procent, er egentlig ikke så mærkeligt, da man jo har nedlagt Skårup Seminarium. Den eneste uddannelsesinstitution på Sydfyn bortset fra Marstal Navigationsskole, som man jo også havde kig på, og som kun blev reddet ved folkeligt initiativ.

Man mener åbenbart, at man kan klare sig uden alle de mennesker, som kommer fra alle øerne. Mennesker, som ikke har mulighed for at skaffe sig en studentereksamen, som jo efterhånden skal bruges, hvis man skal optages nogen steder. De unge fra øerne har ikke mulighed for at få denne eksamen på grund af isolation, afstande og transport. De skal væk hjemmefra i tre år fra alderen 17-20 år.

Jeg vil ikke nævne misforståelsen med, at alt stort er bedre. Der findes intet belæg for det. Det er og bliver en tro, som holdes i live af den besparelse, som man tror ligger i at samle eleverne i store enheder. Jo, men så kan eleverne blive undervist af folk med specialuddannelse! Hvordan hænger det egentlig sammen med, at man tager pædagoger og håndværkere ind i skolen? Jeg har endog meget svært ved at få øje på sammenhængen. Det eneste, jeg umiddelbart får øje på, er »sparekniven«. Tilmed på et område, nemlig fremtiden, hvor man absolut ikke burde vise nogen form for sparsommelighed.

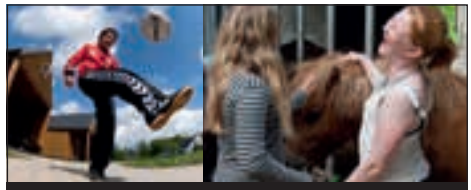

Skovly
- landets bedste lejrskole

Skovly er med sine dyr helt unik blandt lejrskoler. Ingen andre steder kan du komme så tæt på dyrene. På Skovly kan du gå på opdagelse i stalden og møde kaniner, får, geder og heste.

Besøget på Skovly kan skræddersyes specifikt til dig og din skoleklasses behov.

På Skovly er der plads til alle

Vi hjælper gerne til med til at planlægge oplevelser på lejrskolen.

Faciliteterne er helt i top. Der er bl.a. bålhytte, beachvolley og fodboldbaner samt naturlegeplads.

Der er totalt fedt i hytterne. Det bedste er den hyggelig hems, hvor man kan sove flere sammen. *Allan, 12 år.*

Skovly ligger tæt på Ribe, hvor man bl.a. kan besøge Vikingecentret og Vadehavscentret.

For yderligere oplysninger og tilbud, kontakt
Jakob Hansen, Bakkevej 54, Ribe
Mobil 24 27 48 57
JHA@vfl.dk | **www.skovly.nu**

Deltag i netdebatten

Folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet

TILSKUD

Den Digitale Historiebog

Den digitale Historiebog er din og din klasses nye spændende historieunivers. Her mødes fortid og nutid på en levende og spændende måde. Gennem tekster, lyd, film, billeder og varierede aktiviteter møder du og dine klassekammerater den historiske viden og kommer til at arbejde med væsentlige historiske emner/temaer og perioder med tilhørende spørgsmål og aktiviteter.

Den digitale Historiebog omfatter også lydbøger til Indblik og udsyn samt en omfattende kortsamling.

Kun 1000 kr. for en skolelicens.

historie.meloni.dk

MELONI

debatteret

Hans Jørgen Franks, Bagsværd

INGEN VILJE TIL AT EVALUERE INKLUSIONSTILBUD

Ønsket om at gøre undervisning og behandling af mange børn med særlige behov billigere, uden at den bliver dårlig, har været på den politiske ønskeliste gennem snart 20 år. Det er den almindelige politiske opfattelse, at prisen for tilbuddene skal ned, da udgifterne til specialundervisning ikke står i rimeligt forhold til de midler, der bruges på de børn, som landet skal leve af i fremtiden.

Der er stor kontrast i kommunernes tilfredshed med inklusionens kvalitet, når det samtidig lyder, at lærere, pædagoger og faglige ledere ikke kan stå inde for den undervisningsmæssige kvalitet, da de fornødne faglige forudsætninger og rammer for inklusion mangler.

Målet hedder i dag inklusion. Det vil sige, at børnene på sigt skal kunne fungere og udvikle sig i normalmiljøer, som skal udvise en rummelighed over for de inkluderede børn.

Midlet til at nå målet om inklusion er hovedproblemet for hele strategien. Det skyldes, at der i alt for mange tilfælde ikke er klarhed over midlerne til at nå inklusion i forbindelse med visitation af børnene, da de blot placeres i såkaldt inkluderende tilbud uden interesse for den fornødne faglighed og saglighed. Midlet er med andre ord inklusion, og det faglige fundament er ikke sjældent lige så luftigt som målsætningen om inklusion. Det er ofte forklaringen på, at man ikke kan diskutere inklusion, da metodernes luftighed ikke gør det muligt at diskutere dem seriøst. Reelt mangler vi evne og vilje til sagligt at evaluere de inklusionstilbud, børn i hele landet udsættes for hver eneste dag. Det lader sig bare ikke gøre, når mål og midler alene fokuserer på at placere børn i billige, afspecialiserede inklusionsafprøvninger.

Klasser i udskolingen søges til naturprojekt

Bedre sammenhold i klassen, kontakt med lokalsamfundet og tværfaglig læring – det er bare noget af det din klasse kan få ud af projekt 'Skolespor'.

Hvad er 'Skolespor'?

- En sti i naturen til gavn for skolen og lokalsamfundet
- 'Skolespor' er uden udgifter for skolen
- Sekretariatet giver råd og vejledning i hele forløbet
- Klassen etablerer stien
- Klassen udarbejder tekster til trykte og elektroniske informationsmaterialer om egnens natur og historie
- Klassen har dialogen med jordejeren, pressen og sekretariatet for 'Spor i landskabet'
- Sekretariatet står for layout og trykning af sporfolder

Kontakt sekretariatet på telefon 3339 4258 eller på spor@lf.dk
– eller læs mere på www.spor.dk/skolespor

SPOR I LANDSKABET
Skolespor

Projekt 'Skolespor i Landskabet' er støttet af Nordea-fonden og med Tips- og Lottomidler til Friluftslivet

Du passer på vores fremtid

Du passer på vores fremtid, fordi du udruster vores børn med viden for livet. Og det har du fagligt belæg for. Men når du virkelig gør en forskel, er det ikke, fordi det har stået i pensum. Det sker, fordi du brænder for sagen.

Den forskel, vi gør som forsikringsselskab, kan heller ikke beskrives i en police. Det handler om holdninger og måden, vi arbejder på.

I Lærerstandens Brandforsikring er du medlem. Ikke kunde. Det betyder for eksempel, at overskud kommer medlemmerne til gode. Vi bygger på gensidig tillid, og ingen får større fordele end andre. Og så ligger vores priser for øvrigt i den lave ende.

At vi har valgt at passe på dem, der passer på andre, gør os til et anderledes forsikringsselskab. Læs mere om hvad det betyder på lb.dk/fremtid eller ring 33 11 77 55.

Kontakt os for et tilbud
www.lb.dk/fremtid • 33 11 77 55

TÆNK Penge ANBEFALER JUNI 2013

Vi klarer os bedst i Tænk Penges test om husforsikringer. Se lb.dk/taenkpenge

Vi passer på dig

LÆRERSTANDENS BRANDFORSIKRING
– en del af LB Forsikring

TILMELD JER GOCOOK SMAGEKASSEN – TEMAET ER LIVRETTER

Igen i år kan du tilmelde din klasse til GoCook Smagekassen – Danmarks største skoleevent.

Det er **gratis** at tilmelde klassen. Når I er tilmeldt, modtager I gratis undervisningsmateriale, lærervejledning, opskriftshæfter og en gratis* smagekasse med råvarer til 24 elever.

GoCook Smagekassen løber af stablen i ugerne 43, 44 og 45.

GoCook Smagekassen er målrettet 4.-7. klasse og faget hjemkundskab.

Tilmeld din klasse fra 1. maj til 15. september på www.skolekontakten.dk

- Gratis undervisningsmateriale til 6 undervisningsgange.
- **GoCook Smagekassekonkurrencen** Deltager klassen i konkurrencen, har I mulighed for at vinde en restaurantdag med en kok.

GoCook

100% DIN RET

*Man må påregne max. 100,-kr. til enkelte ekstra råvarer.

coop

Læs udførligt program på:
➔ folkeskolen.dk

LÆSERREJSER TIL SRI LANKA OG SYDINDIEN

SKØNNE SYDINDIEN med *Folkeskolen*

Kolonihistorie, skolebesøg, sejlads i husbåd ved Indiens Venedig – Kerala Backwaters – og tre dages badeferie – med dansk rejseleder, 11 dage.

Denne rejse viser dig de bedste sider af Sydindiens charmerende delstat Kerala. Kochi – byen, hvor Vasco da Gama døde – emmer af portugisisk kolonihistorie, og denne hyggelige by danner rammen om vores første par dage i Indien. Vi skal blandt andet på byvandring i den gamle bydel og stifte bekendtskab med det lokale skolesystem; og så skal vi overvære en forestilling med den særlige kathakalidans, som er særegen for Kerala. Dernæst følger to overnatninger i tebyen Munnar, hvor programmet blandt andet står på besøg i nationalparken Eravikulam og sejltur på Mattupetty-søen. Om bord på en husbåd skal vi også udforske Keralas såkaldte backwaters, et kæmpe vådområde med laguner, søer og småfjorde, som ikke uden grund kaldes Indiens Venedig.

Rejsen afsluttes med tre dage i kystbyen Kovalam, hvor de lokale specialiteter er afslapning, ayurveda og alt godt fra havet.

Afrejse 11. februar 2013.
10.998 kroner.
Prisen inkluderer:

- Dansk rejseleder.
- Fly København-Kochi og Trivandrum-København med Emirates.
- Udflugter, jævnfør program.
- Otte nætter på gode hoteller i delt dobbeltværelse.
- En nat på trestjernet husbåd i delt dobbeltkahyt.
- Helpension dag 1-6 og morgenmad dagligt i Kovalam.

SÆT LÆSESPOR 1
sætter fokus på læsekompetence og gode fiktionstekster.

Eleverne skal læse og nærlæse og afprøve forskellige læsestrategier og læseteknikker.

Bogens 6 kapitler er eksemplariske forløb med forskellige fiktionstekster.

Pris 140 kr. ekskl. moms
Bestil bogen via Systime.dk

LÆSE-STRATEGIER OG FIKTIVE TEKSTER
7.-10. KLASSE

DANSK LÆRER foreningens forlag
SYSTIME

dansklf.dk – systime.dk

DET BEDSTE VED AT VÆRE DANSKLÆRER ...

– er at det stadigvæk er verdens bedste job.

Martin Jantzen

ER DU NY DANSKLÆRER?
SIG JA
TIL ET STÆRKT
DANSKFAGLIGT
FÆLLESSKAB.
MELD DIG IND PÅ
DANSKLF.DK

Vi er 9.000 medlemmer i Dansklærerforeningen, og vi arbejder sammen om faget på langs og på tværs. Som medlem får du nyhedsbreve, faglig inspiration og opdatering, rabat på kurser og materialer og medlemsbladet DANSK 4 gange årligt.

DANSK LÆRER foreningen

VIDEN
INSPIRATION
INDFLYDELSE
DIALOG

dansklf.dk — dansklf@dansklf.dk — 3379 0010

Læs udførligt program på:
➔ folkeskolen.dk

SRI LANKA I VINTERFERIEN 2014
– rundrejse skræddersyet til *Folkeskolens* læsere

De buddhistiske helligdomme i hjertet af Sri Lanka er blandt Asiens største seværdigheder.

Sagnomspundne templer, bølgende teplantager og stemningsfulde kolonibyer. Oplev den smukke, grønne tropeø Sri Lanka og få en oplevelse for livet.

Sri Lanka er et sandt tropeparadis. Her er kilometervis af palmeklædte strande, lækkert krydret mad og fantastisk natur. Men landet byder også på en rig kulturarv med en spændende kolonihistorie og smukke, gamle templer. På denne rundrejse oplever vi begge dele og får samtidig en enestående indsigt i srilankansk hverdagsliv og lokale skikke. Undervejs besøger vi et »elefantbørnehjem« og tager på junglesafari. I hjertet af Sri Lanka udforsker vi de imponerende buddhistiske helligdomme og stifter bekendtskab med nogle af landets mange religiøse ritualer.

Rejsen er skræddersyet til *Folkeskolens* læsere, og som noget ganske særligt besøger vi en klosterskole for buddhistiske munkenovicer, et college i junglen og børnehjemmet »Innacia Memorial Home«.

Der er lagt vægt på komfort og forkælelse, og under hele rejsen bliver vi indlogeret på hoteller af høj standard.

Rejsen kan forlænges med et firedagesophold på et skønt strandresort (2.950 kroner).

- **11 dage med rejseleder Rikke Former, arkæolog og cand.mag. i sydasienstudier.**
- Afrejse: Uge 7, den 6.–16. februar 2014 – lille gruppe – maksimalt 22 deltagere.
- Pris: 16.900 kroner (tillæg for enkeltværelse 2.250 kroner).
- Prisen inkluderer blandt andet: Al transport, helpension, alle udflugter og entreer, bidrag til Rejsegarantifonden.

NATUREN i BYEN

BYENS TRÆER
SKOLEKONKURRENCE
AUGUST-SEPTEMBER 2013

Lad dine elever opdage, beskrive og blive klogere på byens træer

Find inspiration og undervisningsaktiviteter på hjemmesiden

www.naturenibyen.dk

STATENS NATURHISTORISKE MUSEUM
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Noter om ny dansk og udenlandsk viden og forskning om skole, fag og pædagogik.

● **JOHN VILLY OLSEN** / JVO@DLF.ORG / **ESBEN CHRISTENSEN** / ESC@DLF.ORG

Amerikansk ADHD-eksplosion

Næsten hver femte amerikanske dreng i alderen 10-17 år har en ADHD-diagnose. Det er cirka dobbelt så mange som pigerne i samme aldersgruppe.

Dermed er der 6,4 millioner børn med ADHD i USA. Det er en stigning på 41 procent i det seneste årti.

To tredjedele eller over fire millioner er på medicinsk behandling med Ritalin eller lignende produkter. Medicin, der i mange tilfælde er gavnlig, men som også kan skabe angst, afhængighed og i sjældnere tilfælde en psykose.

»

Alle
Drenge
Har
Det

lyder en vittig undersættelse af ADHD

»Det er astronomiske tal. Jeg er mildest talt forbløffet«, siger Dr. William Graf, der er pædiatrisk neurolog og professor ved Yale School of Medicine, til The New York Times. Han konstaterer desuden, at milde symptomer diagnosticeres så ivrigt, at det er uklart, om det skaber en forbedring af hverdagen for børn, der ellers er sunde.

Ifølge The New York Times står antallet af ADHD-diagnoser til at ville stige yderligere i USA, fordi en ny definition af sygdommen vil gøre det muligt at give diagnose til en endnu bredere gruppe børn.

Alle Drenge Har Det, lyder en vittig undersættelse af ADHD. I USA breder diagnosen sig, så det bliver mere og mere rigtigt.

Sådan kan du gøre skolen **børneparat**

Ofte lyder spørgsmålet: Er børnene undervisningsparate? Men man kan også vende spørgsmålet om: Er skolen børneparat? Det har Aarhus Universitet gjort. Og oprettet et tema på sin hjemmeside med netop overskriften: »Tema: Er skolen børneparat?«

Her kan du i videoer og artikler få fif til, hvordan du tager godt imod de mange nye børn, der lige er myldret ind fra børnehaverne, og alle dem, der er kommet tilbage fra sommerferie. Kik efter ensomhed, tryghed og skoleglæde, siger en for-

RAVAGE - Se meget mere på www.gullhoj.com

Køb nye digitale årsabonnementer og vælg gratis undervisningsmidler for samme beløb (ekskl. fragt). Køb fx en e-læringspakke for 1000 kr. og bestil GRATIS for 1000 kr. bøger/cd'er på vores hjemmeside efter eget valg. Tilbuddet gælder resten af GULLHOJS jubilæumsår 2013.

- ***Digital alfabettræning og bøger***
- ***Danske digitale bøger 1***
- ***Danske digitale bøger 2***
- ***Digitale Retstavnings- og Læseprøver 7. - 9. kl.***
- ***Engelske digitale bøger 1***
- ***Engelske digitale bøger 2***
- ***Engelske digitale bøger 3***

Gullhoj

Hvis undervisningen er for teoretisk, begynder nogle af eleverne at larme til gene for andre elever. Forsøg dig derfor med ud-af-klassen-undervisning, anbefaler forskere.

sker for eksempel. Noget, der kan give lyst til at lære, er ud-af-klassen-undervisning, anfører en anden forsker. Praktisk, virkelighedsnær undervisning er nemlig mere spændende og engagerende for elever, der kommer fra hjem uden klaver og bøger på reolerne. Og bogligt orienterede elever har også godt af at opdage, at viden ikke bare er noget, der er oppe i hovedet, men faktisk kan bruges ude i virkeligheden.

Læs: *newsroom.au.dk/temaer/tema-er-skolen-boerneparat/*

spot

Ved **Ann-Sofie Warnich** / asw@dlf.org

Gratis biografture for klassen

Den 6. september klokken 10 viser biografer i Esbjerg, Silkeborg, Aarhus, Odense, Næstved, Kolding, Humlebæk og Helsingør dokumentaren »Drengelejren«. Filmen handler om en gruppe udsatte drenge på 11-15 år og lægger op til, at eleverne efterfølgende kan tale med en lærer eller en konsulent fra Red Barnet om mobning og udsatte børn i Danmark. Arrangementet er gratis, og tilmelding sker efter først til mølle.

***Send en mail** til drengelejren@gmail.com for yderligere information og tilmelding.*

Bliv klogere på dinosaurer på nyt site

Danskedinosaurer.dk er et nyt gratis undervisningssite for 4.-8.-klasser, der arbejder med emnet dinosaurer. Sitet er lavet af Geocenter Møns Klint og består af 13 elevartikler med tilhørende elevopgaver. Materialet kan bruges til undervisningen i biologi, natur/teknik og geografi, og siden indeholder en lærervejledning med introduktion af faglig konsulent Henrik Nørregaard.

***Se mere** på danskedinosaurer.dk*

Din klasse kan blive prisvindende journalister

Få trykt jeres egen avis i 1.000 eksemplarer eller producer et nyhedssite. Det kan 6.-8.-klasser gøre, når Red Barnet, Politiken og Ekstra Bladet i foråret afholder mediekonkurrence under temaet »Bryd tavsheden«. Eleverne skal danne deres egen redaktion og skrive om tabubelagte emner såsom vold i hjemmet eller seksuelle overgreb. Konkurrencen foregår i ugerne 9-12, og klassen vælger selv hvilken. Tilmelding er gratis og kan ske på politiken.dk/skole eller ekstrabladet.dk/skole

Fælles læsning er sjovere ...

... og sjovere læsning motiverer til at blive ved. Det er filosofien bag »Læsemakker – sammen om læsning«. Og nu er der kommet nye hæfter, der bygger videre på den tankegang, nemlig »Mere Læsemakker« 1 og 2 til 65 kroner per styk.

Om »Læsemakker« skrev *Folkeskolen*s anmelder: »... et gennemarbejdet og struktureret materiale. Læsevejledere og deres samarbejdspartnere kan her finde et kvalificeret og solidt grundlag for, hvorfor det er en god ide at arbejde med læsemakkerkonceptet, og hjælp til at gennemføre et forløb til mindste detalje«.

***Læs** hele anmeldelsen på folkeskolen.dk/68691*

Nyt i anmelderrost engelskserie

Så er der nyt til engelskundervisningen. »Black America«, som er den nyeste bog i serien »Focus on«, behandler sortes vilkår og kultur i USA fra slaveri til Barrack Obama.

Serien har tidligere taget fat på emner som samtidskunst, New Zealand og skoleskyderier og fået følgende ord med på vejen af *Folkeskolen*s anmelder: »... et fantastisk flot bidrag« og »... rammer målgruppen lige i øjet med meget aktuelle og afvekslende tekster«.

***Læs** nogle af anmeldelserne af serien her: folkeskolen.dk/67158, her: folkeskolen.dk/61390 og her: folkeskolen.dk/61241*

folkeskolen.dk

Der er stadig masser af nye anmeldelser på folkeskolen.dk. Læs blandt andet en anmeldelse af ungdomsbogen »Far, fare krigsmand« om at leve med angsten for at miste sin far, mens han er udsendt i krig.
Inklusion er fortsat en af skolens største opgaver og udfordringer, og der er hjælp at hente i den nye bog »Inklusion i skolen«. Anmelderne er meget begejstrede for inspirationen. Vi har også en anmeldelse af de små film »Når man taler om inklusion«, som er beregnet til at introducere elevernes forældre til inklusionsarbejdet og skabe grundlag for debat på for eksempel forældremøder.
Hvis du på vores hjemmeside finder en anmeldelse, der sætter tanker i gang eller er særligt brugbar i forhold til at afgøre, om din skole skal indkøbe et materiale, så anbefal den med et klik på musen. På den måde er det lettere for dine fagfæller også at blive opmærksomme på den. Du finder anmeldelserne på folkeskolen.dk/anmeldelser.

Få anmeldelser direkte i din mailboks

Du kan også få et dagligt eller ugentligt nyhedsbrev med anmeldelser af materialer til dit fagområde. Gå til folkeskolen.dk og opret dig som bruger. Så kan du samtidig tilmelde dig vores mailservice.

Anmeldelserne afspejler anmeldernes personlige og faglige mening og er ikke udtryk for redaktionens holdninger.

De små dyrs verden

- Jakob Sunesen
- 200 sider
- 152 kroner
- Gyldendal

■ Biologi, natur/teknik

En virkelig god ide

En gedigen og originalt udformet bog, der langt hen ad vejen får faglighed og formidling til at gå op i en indbydende og læseværdig enhed.

ANMELDT AF: STEEN EHLERS

Dette er et materiale, der helt sikkert bør anskaffes i indtil flere eksemplarer til skolebiblioteket/læringscenteret og helst i et komplet klassesæt, så flest mulige elever kan få glæde af det – i de ordinære timer såvel som uden for den skemalagte undervisningstid.

Vi har nemlig at gøre med en naturbog, der rummer både de gode historier, de fine og righoldige farveillustrationer og de grundige fagligt-systematiske beskrivelser. Den vil derfor kunne bruges både som oplæsningsbog, som bladrebog og mere målrettet som undervisningsbog, typisk i natur/teknik-sammenhænge.

Det må være ganske store mængder valid og relevant information om og forståelse for dyr på kriblekrablestadiet, som eleverne og altså børn i al almindelighed således kan tilegne sig – oven i købet uden nødvendigvis at »opdage« det, tænker jeg.

Læringen kan finde sted hjemme på værelset, i klasselokalet, på biblioteket – eller selvfølgelig i »felten«. I sidstnævnte sammenhæng udmærker bogen sig ikke specielt ved et handy format, ligesom de gode historier nok er lidt for lange at fordybe sig i, når man sådan oplever udendørs.

Men se så lige genistregen: en *visuel* indholdsfortegnelse, der i sort-hvide tegninger i målestok 1:1 præsenterer samtlige beskrevne dyr med angivelse af sidetal. Som dug for solen forsvinder det klassiske problem: Jamen, når man ikke ved, hvad dyret (eller planten) *hedder*, hvordan kan man så uden kendskab til systematikken kunne finde/bestemme sit fund uden at skulle kigge hele bogen igennem? Kunne alle bøger om dyre- og planteliv ikke bare være indrettet sådan?

Bagerst i bogen findes et artsregister med danske og latinske navne samt et mere begrænset opslag med ordforklaringer. Hertil kommer opgivelsen af et antal hjemmesider og en liste over litteratur i bogform. Interesserede læsere kan gå videre her.

100 ideer

- Troels Gollander
- 624 sider
- 112 kroner
- Gyldendal

Natur/teknik

Guldforsøg

Forsøgskompendium gør det eksperimentelle arbejde let at håndtere i natur/teknik.

ANMELDT AF: MALENE SCHRØDER

Dette materiale vil nok vække stor begejstring hos natur/teknik-lærere på indskolingstrinnet. Det består af 100 små eksperimenter, der er nemme at gennemføre og baserer sig på ting, der befinder sig rundt om os i hverdagen.

Materialet består af en kopiside til eleverne for hvert forsøg, hvortil der følger en minimal lærervejledning (en halv spalte per forsøg!). Der findes også meget enkle bestemmelsesnøgler, der kan tages med på turen. Tanken er, at eksperimenterne kan kobles til de emner, der almindeligvis arbejdes med på de respektive klassetrin i indskolingen som eksempelvis vand, luft, naturen, lys med mere.

Materialet kan anvendes, uanset hvilket undervisningsmateriale man benytter. Naturfagslærere er på evig udkig efter sådanne let tilgængelige eksperimenter, som gør det overskueligt for både elever og lærere at give sig i kast med det. Erfaringen fra denne anmelder er, at det typisk ikke er de mest overskuelige forsøg, der findes i natur/teknik-materialer, hvis et sådant overhovedet eksisterer på skolen, så det er en gevinst, hver gang man finder nogle på diverse museer eller på nettet.

Med dette materiale kan alle være med, så nu er der ikke længere faglige, tidsmæssige eller økonomiske undskyldninger for ikke at prioritere det eksperimentelle arbejde i natur/teknik-faget. Måske skulle man binde den ind i et guldomslag?

Læs flere anmeldelser på folkeskolen.dk

EVA

GÅ-HJEM-MØDE
OM BØRN OG SKOLESTART

Hør bl.a. om EVA's nye dialogredskab 'Fælles om en god skolestart' og adjunkt Anja Hvidtfeldt Stanek fortælle om sin forskning inden for overgange fra børnehave til skole.

Møderne afholdes:
19. sept. i København (Eigtveds Pakhus).
23. sept. i Vejle (Torvehallerne).
Begge dage fra kl. 15-17.
Det er gratis at deltage.

Tilmeld dig møderne og se hele programmet på **www.eva.dk/gå-hjem-møde** eller scan koden.

Se redskabet 'Fælles om en god skolestart' på **www.eva.dk/dialogredskab**

Classbuilding & Teambuilding
– med Cooperative Learning strukturer

- Spencer Kagan, Laurie Kagan, Miguel Kagan, Jette Stenlev
- 200 sider
- 373 kroner
- Alinea

■ Cooperative learning, pædagogik, trivsel

Genistreg

Jungleloven i klassen bliver sendt til tælling med de populære Cooperative Learning-strukturer.

● **ANMELDT AF:** KAREN MARIE BEKLAR

At Cooperative Learning (CL) er et fortrinligt værktøj til at aktivere flere elever i klassen og dermed øge læringen for hver enkelt, er kendt af de fleste undervisere. Samtidig er CL særdeles velegnet til at træne sociale kompetencer og fremme et inkluderende undervisningsmiljø. I den systematiske brug af samarbejdsstrukturer er individuel og kollektiv succes nemlig to sider af samme sag – hvad enten det gælder problemløsning, paratviden eller udveksling af personlige holdninger.

»Classbuilding & Teambuilding« adskiller sig fra sin forgænger, »Cooperative Learning«, ved netop at have dette inklusionsfremmende potentiale i fokus. Tonen slås an i de indledende to kapitler, hvor der smukt redegøres for de sociale landvindinger, brugen af CL-strukturerne muliggør. Det særlige ved dem er nemlig, at muligheden for at vælge hinanden til eller fra teknisk set afskæres gennem de fire SPIL-principper, som skal være opfyldt, for at der reelt er tale om CL.

Her er det også værd at nævne begrebet metadialog, der handler om at inddrage eleverne i den pædagogiske dagsorden. For som der argumenteres: »Erfaringen viser, at jo mere eleverne er med i tænkningen omkring, hvorfor man gør tingene, og hvad man kan blive god til af det, jo mere meningsfuld forekommer undervisningen, og jo højere bliver motivationen«.

Kapitel 4 og 5 udfolder en række strukturer fulgt af en mængde praktiske vink, oplæg til metadialog, kopimateriale med mere. Fra bogens website kan der desuden downloades 18 spørgsmålssæt. Alt sammen stærkt inspirerende og legende let at gå til!

Alligevel er bogens nok vigtigste kapitel de syv sider, der slutter bogen af. For under læsningen vekslede min begejstring over de suveræne idéer da med skepsis over for, hvor stor nytte disse vil gøre, hvis lærerteamet ikke er fælles om implementeringen af dem i klassen.

Kapitlet »Planlægning og kollegialt samarbejde« eliminerer min betænkelighed ved at skrive sig lige ind i den hverdagstravlhed, der præger mangt et teamsamarbejde og levner læringskultur alt for lidt plads på dagsordenen.

Arbejdet med classbuilding og teambuilding bør sættes i system, og til dette formål rummer kapitlet skemaer, hvori teamet omkring en klasse kan indføre og overskue klassens aktiviteter. Vigtigere endnu anbefaler forfatterne, at samarbejdet gøres til en del af lærernes egen kompetenceudvikling, for som det påpeges, »er det på ingen måde en simpel sag at lave classbuilding og teambuilding af høj kvalitet«. Også til dette formål er der udarbejdet arbejdsark, som kan hjælpe lærerne med at facilitere vidensdelingen.

Med denne genistreg af en bog findes der næppe nogen undskyldning for ikke at gå i gang. Tilbage er kun at sige: Køb den i en fart! ⓧ

Huset
Dialogisk læsning i børnehave og skole

- 195 sider
- 448 kroner
- Dansk Psykologisk Forlag

■ læsning, dansk indskoling, børnehaveklasse

Glæd dig til dansk

Hvor er det dejligt, at denne bog, »Huset«, af Anne Marie Marquardsen er blevet til virkelighed. Det er en bog, der kan pirre børn til at lære at læse.

● **ANMELDT AF:** PIA WEISE PEDERSEN

Hvis fremtidens første læsebog er bygget op på denne måde, vil børn og voksne glæde sig til dansktimerne. »Huset« er en stor og spændende aktivitetsbog med flot design. Det er en utraditionel fagbog, billedbog, opslagsbog og aktivitetsbog. Den giver børnene større indsigt i samfund og historie. Bogen er særdeles god til brug i arbejdet med sprogudviklingen i indskolingen.

Børnebogsdelen er en billedbog, opslagsbog og aktivitetsbog med flotte illustrationer af Pia Thaulov. Det er en historie om Maren fra fødsel til død. Den foregår i årene fra 1900 og beskriver mennesket, begivenheder og levevilkår. Der findes notehenvisninger, så læseoplevelsen kan udvides med nye fortællinger og aktiviteter, der kan føre eleven videre ind i forståelsen af såvel begivenheder som fremmede ord og begreber.

Med historien om Maren forsøger »Huset« at igangsætte en meningsfuld samtale, som giver børnene mulighed for at forstå sig selv.

Til den voksne er der en opslagsbog, der knytter sig til selve historien. Det er en praktisk håndbog til brug i det dagligе arbejde med planlægning, aktiviteter, dokumentation og evaluering.

Jeg er ovenud begejstret for bogen. ⓧ

ORDMASKINEN. FEAT. CLEMENS

//LÆRERMATERIALE
0.-9. KLASSE//

//SEPTEMBERAKTIVITET/

SÆT FOKUS PÅ 'ORDET'.

AKTIVITETEN RUMMER LÆRER- OG UNDERVISNINGSMATERIALE SOM HAR TIL FORMÅL AT VÆKKE ELEVERNES NYSGERRIGHED FOR ORDET. AKTIVITETEN RUMMER DESUDEN 2 STORE KONKURRENCER:

//KONKURRENCE 1:
LAV EN SKOLE-RAP OM DET DER VIRKELIG BETYDER NOGET FOR JERES KLASSE OG VIND KONCERT FOR HELE SKOLEN MED CLEMENS.

//KONKURRENCE 2:
HVAD SKAL DER STÅ PÅ DE NYE MÆLKEKARTONER?
VI TAGER DINE ELEVER PÅ ORDET. VIND KLASSESÆT AF SIGNEREDE CLEMENS T-SHIRTS.

Deltag med din klasse fra **1. SEPTEMBER** på ordmaskinen.dk

LÆS MERE OM BEGGE AKTIVITETER PÅ
EDUTAINMENTHUSET.DK
OG FRA 1. SEPTEMBER OGSÅ PÅ
ORDMASKINEN.DK

SKOLE MÆLK | VI BRINGER SUNDHED IND I SKOLEN

HUSK! D. 15 september er sidste frist for at søge midler til sundheds- og fællesskabsfremmende aktiviteter i din klasse gennem SKOLEMÆLKSLEGATET

Læs hvordan på EDUTAINMENTHUSET.DK

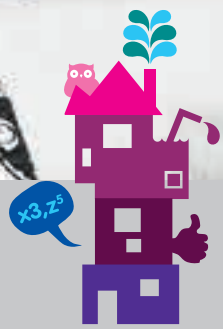

Kom på forkant med Klassetrivsel.dk

Med Klassetrivsel.dk opsætter du med få klik en trivselsundersøgelse, som eleverne gennemfører online, hvorefter rapporter med svar og sociogrammer generes automatisk.

På 60 minutter får du og dine kolleger overblik over klassens og den enkelte elevs trivsel – allerede fra første skoledag.

GRATIS PRØVE-PERIODE

LOGIN MED DIT UNI-LOGIN ALLEREDE I DAG

SKOLE**VISIONER** · Tel 21 21 90 56 · info@klassetrivsel.dk · www.klassetrivsel.dk

TouchReklame.dk

Regn den ud og kom godt i gang med læsningen!

Underholdende taltræning med MAT KAT 1-3, sjove opgaver til spf-pennen. Addition, subtraktion, den lille tabel og én ubekendt.

kr 128,- pr æske og penne fra kr 65,-

Kom godt i gang med dialogisk læsning som støtte til den sproglige udvikling og dialogfærdigheder. Temaerne i de 14 Ane-bøger lægger op til aktiviteterne i læreplanerne.

Vejledning kr 75,- og kr 108,- pr Ane-bog

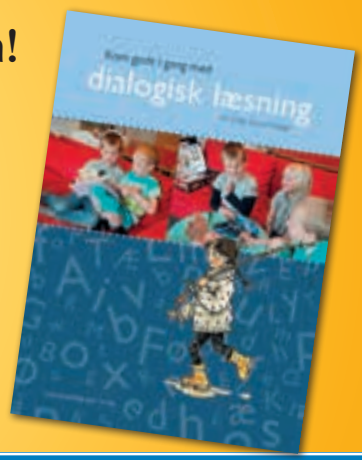

PRISER EXCL MOMS · LÆS MERE PÅ WWW.SPF-HERNING.DK · VI SENDER GERNE TIL GENNEMSYN.

Special-pædagogisk forlag · Birk Centerpark 32 · 7400 Herning · Tlf 97 12 84 33 · forlag@spf-herning.dk · www.spf-herning.dk

Tjen op til 4.500 kr. til klassekassen

Støt grønlandske børn - deltag i skolekonkurrencen 2013

Sælg flotte julekort og/eller "til-fra" gavemærker.

Yderligere information og tilmelding se **www.skolekon.dk**

I kan også tilmelde jer på skolekon@gmail.com eller på tlf.nr. 22 40 88 06

Foreningen Grønlandske Børn

Nye sangbøger fra Dansk Sang

Se og syng 2

3. stærkt reviderede udgave af skoleklassikeren med årstidssange for 3-12-års børn. Bogen indeholder 149 gennemillustrerede sange. 57 sange er nye! Desuden fås en cd-boks med indspilninger af alle sangene.

Sigurds Verdensatlas Sangbog

Sigurd Barretts iørefaldende melodier og smågeniale tekster. Sangbog med eller uden cd og stor bog med opgaver til sangbogen. Desuden tilhørende pdf-filer med lærervejledning og løsningsforslag.

Dansk Sang Dig It 1 og 2

"Jul" og "Morgen"
28 sange på hver dvd, som bruges i en computer med evt. tilknyttet projektor eller tv. Velegnet i musiklokalet, i klasselokalet, ved forældremøder og til fællessamlinger i form af fx morgensang. Flere visuelle og auditive features.

Læs mere om udgivelserne på www.dansksang.dk. Her kan du også ved at klikke i nederste venstre hjørne på forsiden se nyhedskataloget "Dansk Sang Magasinet nr. 36"

Dansk Sang

GLADSAXE

gladsaxe.dk

Skoleleder

til Stengård Skole

Vi ønsker en handlekraftig og inspirerende leder, der brænder for at arbejde med børn og unge, undervisning og pædagogik. Som skoleleder på Stengård Skole ser du børn og unge, medarbejdere og forældre som ressourcer, og du er nærværende, anerkendende og tydelig i din ledelsesstil. Du arbejder for en skole for alle, hvor det gode inkluderende læringsmiljø og høj faglighed er i centrum.

Du er udviklingsorienteret og visionær, og det er vigtigt for dig at være med til at videreudvikle skolen sammen med et åbent, positivt, engageret og arbejdsomt ledelsesteam.

Du er god til at bringe medarbejdernes forskellige kompetencer i spil, og du formår at styrke og videreudvikle det gode samarbejde og fællesskab, der er på skolen.

Vi søger en leder, gerne med ledererfaring fra en lignende stilling, og som besidder stærke relationelle og kommunikative kompetencer. Du er beslutningsdygtig, og du kan handle i krydsfeltet mellem administrative opgaver og pædagogiske og politiske visioner.

Vi kan tilbyde en skole i konstant udvikling med særligt fokus på innovation og kreativitet, samt indførelsen af den nye skolereform. Der er fokus på høj faglighed og vi vægter, at lærere er linjefagsuddannede. Skolen ligger i et ressourcestærkt område, med stor forældredeltagelse i skolens mange aktiviteter.

Stengård Skole er en 2-sporet skole med 620 elever fordelt på 25 klasser. Der er 70 dygtige og engagerede medarbejdere, hvor de pædagogiske medarbejdere arbejder i årgangsteam.

Som skoleleder på Stengård Skole står du i spidsen for et forholdsvis nysammensat ledelsesteam bestående af en viceskoleleder, en administrativ leder og en SFO-leder.

Stengård Skole har innovation og kreativitet som skolepolitisk udviklingsprojekt. Skolen er stolt af de årlige tilbagevendende traditioner som teaterforestilling i indskolingen, adskillige forskellige musikalske arrangementer og omlagte uger, hvor der er fokus på emner og projekter i mere kreative rammer end den daglige skemalagte hverdag giver muligheder for.

Vil du vide mere om stillingen kan du orientere dig på skolens hjemmeside stengaard.dk og læse uddybende job- og kravprofil i stillingsopslaget på gladsaxe.dk/Job. Du er også velkommen til at kontakte viceskoleleder Line Rask på tlf. 44 98 09 66, eller skole- og familiechef Bente Schoubye på tlf. 29 13 50 82.

Ansøgning med relevant dokumentation sendes til skole@gladsaxe.dk. Eventuelle bilag bedes samlet i en fil.

Vi skal have ansøgningen senest 16. september kl. 12.00.

Der afholdes 1. samtalerunde 3. oktober og 2. samtalerunde 10. oktober. For de kandidater, der udvælges til 2. samtale, vil der blive foretaget en personlighedstest af en ekstern konsulent.

Gladsaxe Kommune – en levende arbejdsplads med mange muligheder

Sådan skal du være for at få et job

Folkeskolens Job & karriere-journalist har scannet 97 jobopslag for at finde ud af, hvad der er hot i lærerverdenen.

Find svaret på Lærerjob.dk

Høje-Taastrup Kommune

Bygaden 2, 2630 Taastrup
Tlf.: 43 59 10 00 – www.htk.dk

PÆDAGOGISK LEDER

Vil du være pædagogisk leder på Charlotteskolen – hvor der er gang i den?

Vi søger en pædagogisk leder, der kan videreudvikle vores skole i samarbejde med engagerede og dygtige medarbejdere, søde børn og en aktiv skolebestyrelse.

STILLINGEN SOM PÆDAGOGISK LEDER
Som pædagogisk leder indgår du i et velfungerende ledelsesteam, der foruden dig består af skoleleder, souschef/administrativ leder, SFO-leder og sekretariatsleder. Som pædagogisk leder vil du primært være tilknyttet skolens 3 afdelinger(indskoling, mellemtrin og udskoling), hvor du skal sikre pædagogisk udvikling og kvalitet i undervisningen, være tovholder på pædagogiske forandringsprocesser, afholde samtaler med forældre, elever og medarbejdere, og sammen med det øvrige ledelsesteam skabe overblik over vores mange opgaver.

CHARLOTTESKOLEN
Charlotteskolen er en folkeskole med ca. 500 elever fordelt på 0.-9. klassetrin samt en specialklasserække. Derudover har skolen 4 modtageklasser, der dækker 0.-10. klasse. Skolen har gang i en række større udviklingsprojekter bl.a. Høje-Taastrup Kommunes kvalitetsløft på 0-18 års området "Morgendagens Børne- og Ungeliv".
Vi tilbyder: Et job med mange spændende udfordringer – en plads i et dynamisk ledelsesteam – du får indflydelse på Charlotteskolens udvikling og fremtid – du deltager i det fælleskommunale lederforum.

YDERLIGE OPLYSNINGER
Du kan læse mere om stillingen, samt om Charlotteskolen på skolens hjemmeside www.charlotte-skolen.skoleintra.dk eller kontakte skoleleder Minna Thøgersen på telefon 43 35 23 40 for yderligere oplysninger.

ANSØGNINGSFRIST
Der er ansøgningsfrist mandag d. 9. september kl. 12.00. Ansættelsessamtaler forventes afholdt tirsdag d. 24. september.

ANSØGNING OG CV SENDES ELEKTRONISK
via Høje-Taastrup Kommunes hjemmeside under ledige stillinger.

Du gør en forskel for kommunens borgere. Vi gør en forskel for dig!

Genopslag

Skoleleder til Stokkebækskolen, Svendborg Kommune

"Vi har et stærkt lokalt fællesskab – men mangler en til at lede os videre".

Vi søger en person, som kan lede skolen i én retning, men med plads til forskelligheder.

Stokkebækskolen er stærkt forankret i 3 lokalmiljøer Gudbjerg, Gudme og Hesselager – i fællesskaber, der udfoldes i "Den lille skole i den store – hvor sundhed og læring går hånd i hånd, og hvor motion bliver til viden".

Vi tilbyder en skole kendetegnet ved

- godt humør, hvor børnene er i centrum for engagerede forældres og medarbejderes tætte samarbejde om udvikling af gode faglige og sociale kompetencer
- et solidt samarbejde med de lokale dagtilbud
- stort engagement omkring idrætsskolen (Svendborg-projektet)
- evnen til at se det underfundige i hverdagen

Er du blevet nysgerrig, kan du finde flere oplysninger om stillingsopslaget på Stokkebækskolens hjemmeside www.stokkebaekskolen.dk eller på www.Svendborg.dk

I Svendborg Kommune er vi langt med at videreudvikle den gode skole. Vil du være med, så send din ansøgning til BU@svendborg.dk senest den 19. september 2013 kl. 12.00.

Svendborg Kommune
Rådhuset
Ramsherred 5
5700 Svendborg

www.svendborg.dk

Lederstillinger

Thisted Kommune søger to skoleledere

En skoleleder til Hurup Skole og en skoleleder til Rolighedsskolen.

Hurup Skole er en folkeskole med overbygning og ca. 550 elever og ca. 60 medarbejdere. Desuden er der på Hurup Skole en kommunal specialklasserække.
Skolen har gode og tidssvarende fysiske rammer.

Rolighedsskolen er en folkeskole med almen afdeling: 0. – 6. klasse samt sprogklasse, i alt 360 elever. Desuden er der på Rolighedsskolen en kommunal specialafdeling: Østermølle med 53 elever. Der er SFO til hver afdeling. Rolighedsskolen har ca. 100 medarbejdere, en sammensat personalegruppe med forskellige faggrupper

Skolevæsnet i Thisted Kommune består af 17 skoler. Som fællesfokuspunkter for skolerne har vi:

- Forandringsprocessen omkring implementeringen af den nye folkeskolereform
- Inklusion
- LP-modellen som en fælles platform for alle skoler

Se mere på www.thisted.dk

Yderligere oplysninger:
Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undervisnings- og fritidschef Jesper Carlsen på tlf.nr. 30460337 eller via mail jeca@thisted.dk

Der er ansøgningsfrist **tirsdag d. 10. september kl. 12.00**.

Følg debatten på
folkeskolen.dk
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

Specialstillinger

Høje-Taastrup Kommune

Bygaden 2, 2630 Taastrup
Tlf.: 43 59 10 00 – www.htk.dk

GENOPSLAG AF
PÆDAGOGISK KONSULENT

Med fokus på udvikling af Pædagogiske Læringscentre

Har du lyst til at stå i spidsen for den digitale udvikling af vores skolevæsen, så søger Institutions- og skolecentret en erfaren konsulent med pædagogisk baggrund. Du vil med afsæt i det pædagogiske og fagdidaktiske skulle bidrage til at optimere opgaveløsningen indenfor det samlede dag- og skoleområde.

I Høje-Taastrup Kommune arbejdes der på mange fronter med udvikling, og Byrådet har bl.a. vedtaget "Udviklingsstrategi 2012-2024" med fokus på vækst, uddannelse og et aktivt liv, der også omfatter udvikling af "Det gode børne- og Ungeliv".

INSTITUTIONS- OG SKOLECENTRET

Du vil indgå i Institutions- og Skolecentret. Vi er 20 medarbejdere og ledere i tværfaglige teams, som består af en blanding af både nye og erfarne konsulenter, ledere og administrative medarbejdere, der ud fra hver deres faglige perspektiv er optaget af at yde den bedste service. Tværfagligheden bidrager således til at opnå innovation i opgaveløsningen.

Dagtilbud og skoler står midt i store forandringer og udfordringer bl.a. i forhold til ny struktur og definition af "Morgendagens Børne- og Ungeliv". Der er forventninger til at styrke læring og uddannelse for alle børn og unge i kommunen. Institutions- og Skolecentret spiller en central rolle i at koordinere indsatser for det samlede 0-18 års område. I forlængelse heraf arbejdes der med udvikling af de Pædagogiske Læringscentre – i første omgang på skolerne. De lokale ressource-personer i dagtilbud og fritids- og ungdomsklubber skal også inddrages i de Pædagogiske Lærings-centre, så disse kan virke i lokalområderne som helhedsorienterede og koordinerede aktører for at styrke læringsmiljøer for børn og unge i kommunen.

YDERLIGERE OPLYSNINGER

Du kan se det fulde stillingsopslag på kommunens hjemmeside www.htk.dk. Ønsker du yderligere oplysninger om stillingen kan du kontakte centerchef Henrik Torry Rasmussen på tlf. 43 59 19 25.

ANSØGNINGSFRIST

Der er ansøgningsfrist onsdag den 11. september 2013. Ansættelsessamtaler forventes gennemført mandag den 23. september 2013 med en eventuel 2. runde onsdag den 25. september 2013.

ANSØGNING OG CV SENDES ELEKTRONISK.

Du gør en forskel for kommunens borgere.
Vi gør en forskel for dig!

Specialstillinger

Tale/hørekonsulent ved PPR Jammerbugt

PPR Jammerbugt søger fuldtids tale/hørekonsulent med talepædagogiske opgaver.
Stillingen tiltrædes 1. november 2013 eller snarest derefter.

Der er 20 personer ansat ved PPR, og vi har base på det tidligere rådhus i Fjerritslev. Vi arbejder ressourcefokuseret og relationsorienteret i en kontekstuel referenceramme.

Stillingen rummer såvel generelle som specialiserede opgaver.
Vi går ud fra, at du har pædagogisk diplomuddannelse eller tilsvarende.

Du kan finde yderligere oplysninger om stillingen på PPR's hjemmeside www.jammerbugt.dk/ppr under "Aktuelt". Du er endvidere velkommen til at kontakte leder af PPR Jesper Lykke Christen-sen eller koordinerende tale/hørekonsulent Lene T. Østergaard på tlf. 72 57 73 00.

Ansøgning med relevante bilag sendes som e-mail til ppr@jammerbugt.dk og skal være os i hænde **senest tirsdag den 10. september 2013 kl. 12**.
Vi forventer at afholde samtaler i uge 38.

VESTHIMMERLANDS KOMMUNE

Inklusionskonsulent på skoleområdet

Ved PPR Vesthimmerland søger vi en inklusionskonsulent på skoleområdet pr. 1. november 2013.

Overordnet består opgaven i at understøtte og udvikle inklusionsarbejdet i den enkelte klasse. Udvikling af og gennemførelse af projekter er ligeledes en væsentlig del af arbejdet.

Din uddannelsesmæssige baggrund er lærer med specialpædagogik – evt. med diplom, cand. pæd. pæd. psyk. eller lign.

Ansættelsen er en fast stilling.

Ansøgningsfrist: 13. september 2013.

Stillingen søges via hjemmeside: http://www.vesthimmerland.dk

Stillinger ved andre institutioner

www.ballerup.dk/job

Familieplejen i Ballerup søger en plejefamilie til en dreng på 15 år

Er I en familie med lyst, tid og overskud til at være plejefamilie for en dreng på 15 år, med middelsvære sociale problemer.
Drengen ønsker selv at flytte i familiepleje.

Vi søger en plejefamilie, gerne med erfaring, som bor i Hvidovre eller i omegnen af Hvidovre, og som er varme, rummelige, og kan sætte tydelige grænser.

Drengen går i almindelig skole i Hvidovre med støtte, og vi ser gerne, at han kan blive på skolen, hvorfor det er vigtigt, at den kommende plejefamilie bor i nærheden.

Drengen bor pt. på institution. Han er inde i en god udvikling, og har kammerater og fritidsliv i nærområdet. Han er en charmerende dreng som er glad for sport og P.C. spil.

Drengen har brug for støtte i forhold til skole, venner og til at holde kontakt med sin familie, som han besøger i weekenderne.
Forældrene er positive over for en anbringelse i en plejefamilie.

Det er planen, at hans nuværende primærpædagog, som han er meget knyttet til, bliver kontaktperson for ham i en periode, efter han er flyttet i plejefamilien.

Der ydes tilsynsbesøg med mulighed for supervision og vejledning, og plejevederlag i henhold til KL´s vejledning.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Dorte Valentin Familieplejen i Ballerup på tlf. 2535 2805.

Løn og ansættelsesvilkår
Løn og ansættelse ifølge gældende overenskomst efter principper om lokal løndannelse efter aftale med den forhandlingsberettigede organisation.

Ansøgningen stiles til: Dorte Valentin Familieplejen, Rådhuset, Hold-an vej 7, 2750 Ballerup eller mail dvh@balk.dk.

Jobnummer 13-240

Læs mere om jobbet og send din ansøgning online

lærerjob.dk

jobannoncer

FRA LÆRERJOB.DK

Gå ind på lærerjob.dk og indtast net-nummeret. Så kommer du direkte til annoncen. De farvede blokke henviser til fire kategorier:

Lederstillinger | Specialstillinger
Lærerstillinger | Stillinger ved andre institutioner

Net-nr. 10438

PPR, Fredericia Kommune

Leder/tale-høre-konsulent og -lærer

- Ansøgningsfristen er den 30/08/13

Net-nr. 10372

Niels Steensens Gymnasium, Københavns Kommune

Afdelingsinspektør

- Ansøgningsfristen er den 15/09/13

Net-nr. 10408

Skole- og Familieafdelingen, Gladsaxe Kommune

Skolefaglig udviklingskonsulent

- Ansøgningsfristen er den 03/09/13

Net-nr. 10454

UU-Øresund, Helsingør Kommune

Uddannelsesvejleder til UU-Øresund

- Ansøgningsfristen er den 06/09/13

Net-nr. 10455

Aabybro Skole, Jammerbugt Kommune

Lærer søges til 10.-klassecenter

- Ansøgningsfristen er den 03/09/13

Net-nr. 10437

Forberedelsesskolen, Randers Kommune

Lærerstilling ved Forberedelsesskolen

- Ansøgningsfristen er den 09/09/13

Net-nr. 10456

Nærum Skole, Rudersdal Kommune

2 læreruddannede barselsvikarer

- Ansøgningsfristen er den 15/09/13

Net-nr. 10448

Endrupskolen, Fredensborg Kommune

Endrupskolen søger barselsvikar

- Ansøgningsfristen er den 15/09/13

Net-nr. 10460

Skole og dagbehandling Frederikshøj, Københavns Kommune

Engageret lærer til skole og dagbehandling

- Ansøgningsfristen er den 05/09/13

Net-nr. 10377

Esajasskolen, Hvidovre Kommune

Ny lærer pr. 1. oktober 2013

- Ansøgningsfristen er den 05/09/13

Net-nr. 10462

Lærkeskolen, Egedal Kommune

Folkeskolelærere

- Ansøgningsfristen er den 02/09/13

Net-nr. 10457

Ishøj Skole, Ishøj Kommune

Ishøj Skole søger to barselsvikarer

- Ansøgningsfristen er den 06/09/13

Net-nr. 10453

Holbæk Kommune

Lærer til Katrinedalskolen, Svinninge

- Ansøgningsfristen er den 02/09/13

Net-nr. 10463

Marienlystskolen, Frederikssund Kommune

Lærer til Marienlystskolen

- Ansøgningsfristen er den 06/09/13

Net-nr. 10465

Tjørnelyskolen, Greve Kommune

Lærere til Tjørnelyskolen

- Ansøgningsfristen er den 02/09/13

Net-nr. 10461

PPR, Køge Kommune

Tale-høre-lærer

- Ansøgningsfristen er den 29/08/13

Net-nr. 10291

Solutors A/S, Aarhus Kommune

Freelanceunderviser til folkeskoler

- Ansøgningsfristen er den 30/08/13

Net-nr. 10436

UU Vest Region Hovedstaden, Frederikssund Kommune

Ledig stilling som UU-vejleder

- Ansøgningsfristen er den 08/09/13

bazar

IKKE-KOMMERCIELLE ANNONCER
FRA DLF-MEDLEMMER

Klik din annonce ind, når det passer dig – folkeskolen.dk er åben hele døgnet. Priser fra 410 kroner inklusive moms – betal med kort. Se priser på folkeskolen.dk

Annoncer bragt her i bladet kan ses i deres fulde længde på folkeskolen.dk

Ansvarsfraskrivelse
Aftaler indgået mellem annoncører og læsere via fagbladet Folkeskolens Bazar og på folkeskolen.dk/bazar er et direkte mellemværende mellem annoncøren og kunden, som vælger at respondere på annoncen. Folkeskolen, Danmarks Lærerforening og Media-Partners kan ikke drages til ansvar for de annoncer, der er indrykket i Bazar – og vi kontrollerer ikke de annoncerede oplysninger.

Svensk romantik for store og små
Stuga Skåne nær Älmhult. Yderst velholdt. Alle faciliteter. 73 kvm. Gæstehus. 595.000 DKK. 2015-3099, d@ms-bo.dk.

Telefon: 20153099

Berlin, Prenzlauerberg
Skøn 2 værelseslejlighed med altan udlejes weekender, og hele uger. Velegnet til 4 voksne og 2 børn.

Telefon: 72690408
www.berlinprenzlauerberg.dk

Skøn 3-værelses lejlighed i Berlin udlejes
Ved den populære Bergmannstrasse i Kreuzberg. Gå-afstand til Mitte. Online booking.

Telefon: 61693858
www.berlin-kreuzberg.dk

Rækkehus i Spanien
Dejligt rækkehus på 60 m². 10 km fra Alicante by og lufthavn. 2 soveværelser, køkken, stue og badeværelse.

Telefon: 62691674/60654548
www.123hjemmeside.dk/rejse-spanien

KLAG!
hvis du ikke får bladet

Gå ind på folkeskolen.dk og klik på »KLAG OVER BLADLEVERING«
Så ryger din besked omgående videre til distributøren.

Eller ring til DLF's medlemsafdeling
på 33 69 63 00, hvis det er nemmere for dig.

rubrikannoncer

SkolenSputnik
Se efter kurser, efteruddannelse, supervision og ledige stillinger på www.skolensputnik.dk

IDRÆTSLEJRSKOLE
såvel som alm. lejrskole. To idrætshaller samt en svømmehal m.m.
SE NY HJEMMESIDE
HAN HERRED FRITIDSCENTER
Brøndumvej 14-16, 9690 Fjerritslev
Telefon 98 21 11 90 · Fax 98 21 25 22
Email mail@hhfritid.dk
www.hhfritid.dk

Besøg Universe på Als
bo på det sjoveste vandrerhjem
www.visit-sonderborg.dk

NORGE - SVERIGE
25 års jubilæum som arrangør af skirejser, indhent et godt tilbud – priser fra 1.635 kr.!
Fyns skole- og grupperejser
www.fyns-skolerejser.dk · tlf. 4040 8564/6482 2470

BERLINSPECIALISTEN
Danmarks førende i grupperejser til Berlin. Kombinerer studietur og undervisning.
NU OGSÅ BILLIGE TURE TIL FLENSBURG OG HAMBURG
Tlf. 8646 1060 – berlin@email.dk
www.berlinspecialisten.dk

www.grouptours.dk
Prag, Berlin, Paris, London
Biathlon Norge, lejrskole Norge
Kano Sverige.
Vi har gode tilbud! - forhør nærmere!
Tlf. 98 17 00 77

BERLIN

..... Spændende & vedkommende historie.....

Se alle rejser og bestil tilbud på smartphone.
....se også www.alfatravel.dk

BUSREJSE - 3 dage/ 2 nætter fra kr. 698,-
RUTEBUS - små grupper 4 dage/3 nætter.....948,-
FLYREJSE - 4 dage/3 nætter fra kr. 1.198,-

Ekstra nætter kan tilføjes efter ønske.

"I Berlin er der alle muligheder for et spændende program. Fornem historiens vingesus med en slentretur op ad Unter den Linden til Brandenburger Tor. Besøg Stasi fængslet Hohenschönhausen eller oplev byen fra en cykel. Berlin har alt, så det er kun fantasien der sætter grænsen. Kontakt os for en snak om mulighederne."

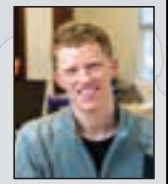

Heine Pedersen, mere end 10 år med grupperejser

Ring GRATIS 8020 8870
info@alfatravel.dk - www.alfatravel.dk

AlfA Travel rejser efter mål

Bliv medlem af
Sproglærerforeningen

FREM · MED · SPROG

sproglaererforeningen.dk

StudieXpressen.dk

Billige studieture/grupperejser

Berlin 4dg fra kr.....880,-
Hamborg 4dg fra kr.....950,-
Amsterdam 4dg fra kr.....1.100,-
Prag 5dg fra kr.....1.200,-

Info@studieXpressen.dk - Tlf. 28905445
www.StudieXpressen.dk

Student & Business TOURS

SKOLEREJSER
- til konkurrencedygtige priser
Med bus, fly, skib eller tog i Europa

TLF. 7020 9160 | WWW.SBTOURS.DK

Studiebesøg · Faglige kompendier · Tryghed & sikkerhed · Erfarne konsulenter

GØR STUDIEREJSEN EN KLASSE BEDRE

• 7022 0535
• hol@kilroygroups.dk

KILROY group travel

KILROYGROUPS.COM

"De bedste grupperejser i Europa"
– ring efter gratis katalog

Så er vort nye katalog udkommet

STORBYERNE
Amsterdam, Barcelona, Berlin, Budapest, Dublin, Krakow, Madrid Prag, Paris - stort set hele Europa

STORBRITANNIEN
London og Edinburgh samt mindre byer i hele Storbritannien

AKTIVITETS-TURE TIL NORGE, SVERIGE OG TJEKKIET

NORDEN – Færøerne, Island, Grønland

Bestil kataloget på
www.eurotourist.dk
eller ring til os **Tlf. 98 12 70 22**

Mød os på
www.facebook.com/eurotourist9000

euro tourist
Vesterbro 89 · 9000 Aalborg

50 år 1963-2013

Team Benns Jubilæumstilbud til Berlin & London

BERLIN TILBUD **1**: GRATIS rejse for 2 lærere • **2**: GRATIS entréer

1 2 lærere rejser GRATIS i perioden 01.11-16.03 2014 ved min. 20 betalende. Med rutebus & på udvalgte hoteller.

2 GRATIS billetter til entréen til en række seværdigheder:
- 25 billetter pr. gruppe til DDR Museum i perioden 01.11-30.04 2014
- 25 billetter pr. gruppe til "Sightseeing med opgaver" i perioden 01.11-30.04 2014
- 25 billetter pr. gruppe til "Story of Berlin" i perioden 01.02-28.02 2014

4 DG./3 NT Fra kr. 695

LONDON TILBUD **1**: GRATIS cruise på Themsen • **2**: 10 GRATIS billetter

1 GRATIS Cruise på Themsen til alle London grupper - til alle deltagere! Ruten er fra Westminster – Towerpier, eller omvendt.

2 10 GRATIS billetter pr. gruppe til én af følgende aktiviteter:
- Madame Tussauds • London Dungeon • Sealife London Auqarium • Dagskort til Hop on hop off busserne
- Dagskort til Hop on hop off Red Rover cruise • Pub menu (Max 2 retter) • Buffet på Pizza Factory (2 retter)
- Madpakker • Bustransfer den ene vej, når der bestilles t/r

5 DG./4 NT Fra kr. 1995

BETINGELSE: Resten af gruppen skal købe billetter til aktiviteten gennem Team Benns

London tilbudene gælder i komb. med udvalgte hostels/hoteller i min. 3 nt. og for nye bestillinger frem til 15.10 2013, med afrejse frem til april 2014, for min. 20 deltagere.

OBS! Først-til-mølle princip på alle jubilæumstilbud pga. begrænset antal.

Kontakt Melanie
på tlf: 46 91 02 49
melp@team-benns.com

TEAM BENNS® Dit personlige rejsebureau

Folkeskolen
nummer 15 udkommer torsdag den 12. september

DANMARKS LÆRERFORENING

Vandkunsten 12
1467 København K
Telefon 3369 6300
Telefax 3369 6333

dlf@dlf.org
www.dlf.org

FORMAND
Lærer **Anders Bondo Christensen** træffes i foreningens sekretariat efter aftale.

SEKRETARIATSCHEF
Lærer **Hans Ole Frostholm**

SEKRETARIATET
Sekretariatet har telefontid mandag-torsdag kl. 8.30-16.00 og fredag klokken 8.30-15.00. Der er åbent for personlige henvendelser mandag-torsdag kl. 8.30-16.30 og fredag kl. 8.30-15.30.

SERVICELINJEN, telefon 3369 6300
Er du i tvivl om, hvor og hvornår du kan henvende dig med et problem, kan du ringe til servicelinjen. Her kan du få oplyst, om du skal henvende dig til kredsen, dlf/a, Lærernes Pension mv., om kredskontorets åbningstid, adresser og telefonnumre.

Servicelinjen er åben mandag-torsdag fra klokken 8.30 til 16.00 og fredag fra klokken 8.30 til 15.00.

MEDLEMSHENVENDELSER
Henvendelser om pædagogiske, økonomiske og tjenstlige forhold skal ske til den lokale kreds. Til sekretariatet i København kan man henvende sig om konkrete sager om arbejdsskader og psykisk arbejdsmiljø, om medlemsadministration, låneafdeling, understøttelseskasse og udlejning af foreningens sommerhuse.

KONTINGENTNEDSÆTTELSE ELLER -FRITAGELSE
kan søges af medlemmer, der er ledige, har orlov eller er på barsel, og som modtager dagpenge. Reglerne er beskrevet på www.dlf.org

LÅN
Henvendelse om lån kan ske på telefon 3369 6300, eller der kan ansøges direkte på vores hjemmeside www.dlf-laan.dk

Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på: www.dlf-laan.dk

Skolelederforeningen

Kompagnistræde 22, 1208 København K • Tlf. 70 25 10 08
skolelederne@skolelederne.org • www.skolelederne.org

Åbent for medlemshenvendelser mandag, onsdag og torsdag 9.00-15.30, tirsdag 10.00-15.30 og fredag 9.00-14.00

Formand Anders Balle • Næstformand Claus Hjortdal
Kontakt til de lokale afdelinger af Skolelederforeningen: Se hjemmesiden

Skolelederforeningen er den forhandlingsberettigede organisation for landets skoleledere. Som medlem kan du henvende dig for rådgivning om tjenstlige problemstillinger, løn- og arbejdsforhold mv. Læs også bladet Plenum og nyhedsbrevet Plenum+.

Lærerstuderendes Landskreds

Vandkunsten 3 3. sal, 1467 København K.
Telefon 3393 9424,
ll@llnet.dk • www.llnet.dk

Formand
Lærerstuderende Bob Bohlbro, 3092 5515, bobo@llnet.dk
Studerende kan søge rådgivning i Lærerstuderendes Landskreds, LL.

Lærernes a-kasse

Kompagnistræde 32 · Postboks 2225 · 1018 København K
Tlf: 7010 0018 · Fax: 3314 3955 · Email: via hjemmesiden · www.dlfa.dk

Formand
Lærer Gordon Ørskov Madsen
Træffes I sekretariatet efter aftale

Sekretariatschef
Lærer Frank A. Jørgensen

Hovedkontor
Kompagnistræde 32
Postboks 2225
1018 København K

Tlf: 7010 0018
Fax: 3314 3955
Email: via hjemmesiden
www.dlfa.dk

Kontaktoplysninger
Regionscentrene har åbent for personligt fremmøde i a-kassens kontakttid.

Vil du have en personlig samtale, aftaler du en tid ved at ringe på tlf. 7010 0018.

Du kan også sende en mail via hjemmesiden

Regionscentre
Odense
Klaregade 7, 1.
5000 Odense C
Tlf: 7010 0018

Esbjerg
Skolegade 81, 3.
6700 Esbjerg
Tlf: 7010 0018

Århus – Risskov
Ravnsøvej 6
8240 Risskov
Tlf: 7010 0018

Aalborg
C. W. Obels plads 1 B, 1.
9000 Aalborg
Tlf: 7010 0018

København
Hestemøllestræde 5
1464 København K
Tlf: 7010 0018

Åbningstider
Man - tors: 10.00–15.30
Fre: 10.00–14.30

Lærernes a-kasse Tlf: 7010 0018

folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

»*Folkeskolen* – fagblad for undervisere« og folkeskolen.dk udgives af Danmarks Lærerforening. De redigeres efter journalistiske væsentlighedskriterier, og det er chefredaktøren, der har ansvaret for alt indholdet. Bladenes ledere udtrykker ikke nødvendigvis foreningens synspunkter.

Forsidefoto: Bo Tornvig

Folkeskolen er fremstillet hos Stibo Graphic, der er miljøcertificeret af Det Norske Veritas efter ISO 14001 og EMAS. Papirfabrikkerne, der fremstiller Norcote og Maxi Gloss, er alle miljøcertificeret efter såvel ISO 14001 som EMAS.

130. årgang, ISSN 0015-5837

Udebliver dit blad, så klik ind på folkeskolen.dk og klik på »Klag over bladleveringen« nederst til højre.
Forhold/ændringer vedrørende fremsendelse af bladet:
Telefon: 33 69 63 00
E-mail: medlemsservice@dlf.org

Henvendelser til redaktionen
Folkeskolen
Postboks 2139
1015 København K
Telefon: 33 69 64 00
E-mail: folkeskolen@dlf.org
folkeskolen.dk
Cvr-nummer: 55602816

Hanne Birgitte Jørgensen
chefredaktør, ansvarshavende
hjo@dlf.org
Bente Heger, chefsekretær
beh@dlf.org
telefon: 33 69 64 00
Henrik Ankerstjerne Hermann
bladredaktør
hah@dlf.org
telefon: 33 69 64 01
Karen Ravn, webredaktør
kra@dlf.org
telefon: 33 69 64 06

Journalister
Pernille Aisinger, pai@dlf.org
Esben Christensen, esc@dlf.org
Hanne Birgitte Hellisen, hbh@dlf.org
Ann-Sofie Warnich, asw@dlf.org
Helle Lauritsen, hl@dlf.org
John Villy Olsen, jvo@dlf.org
Maria Becher Trier, mbt@dlf.org (orlov)

Layout og grafisk produktion
Datagraf Communications

Anmeldelser og meddelelser
Stine Grynberg Andersen
redaktør af anmeldelser
sga@dlf.org
telefon: 33 69 64 04

Kontrolleret oplag
Juni 2012: 84.782
(Specialmediernes Oplagskontrol)
Læsertallet for 1. halvår 2012 er 193.000
Index Danmark/Gallup.

folkeskolen.dk
Faglige netværk:
Matematik, Danskundervisning, It i undervisningen, Idræt, Musik, Håndværk og design, Ernæring og sundhed, Specialpædagogik

facebook.dk/folkeskolendk
@folkeskolendk

ABONNEMENT
Telefon: 33 69 63 00, e-mail: nvl@dlf.org
Årsabonnement for Folkeskolen – fagblad for undervisere: 1.100 kroner inklusive moms. For abonnementer i udlandet tillægges porto. Abonnement kan opsiges med en måneds varsel til udgangen af et kalenderår.
Løssalgspris: 40 kroner.

193.000 LÆSERE

ANNONCERING
Media-Partners, Niels Bohrs Vej 23, DK-8660 Stilling
Tel.: +45 2967 1436 / +45 2967 1446

Forretningsannoncer: annoncer@media-partners.dk
Stillings- og rubrikannoncer: stillinger@media-partners.dk

Udgivelser	Forretnings-annoncer	Stillings-annoncer	Udkommer
Folkeskolen nr. 15	27. august	3. september	12. september
Folkeskolen nr. 16	10. september	17. september	26. september
Folkeskolen nr. 17	24. september	1. oktober	10. oktober
Folkeskolen nr. 18	8. oktober	15. oktober	24. oktober

HØJT BEGAVEDE LÆRERE BLIVER OVERSET I SKOLEN

Af landets cirka 50.000 lærere anslås omkring fem procent at være højt begavede. Ifølge en ny undersøgelse sker det ofte, at disse lærere med en IQ over gennemsnittet bliver overset og hæmmet i deres udvikling, hvorfor mange reagerer med at blive kede af det, være provokerende eller lave ballade.

»Skolerne i dag tilgodeser primært midterlærerne«, forklarer forskeren bag undersøgelsen. »Man tror, de højt intelligente lærere kan klare sig selv, men lærere skal stimuleres på det niveau, de er på«.

Rapporten anbefaler, at man lader en intelligenstest vise, om skolen bør sætte ind med for eksempel differentieret undervisning. »De her lærere holder sig ikke tilbage med at spørge, og som skoleleder kan det være svært at slå til«, siger forskeren.

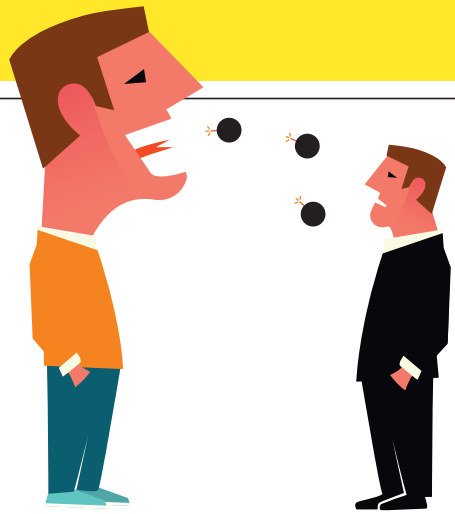

Forligspartier:

DEN NYE REFORM VIL REVOLUTIONERE DEN MÅDE, FOLK VIL TALE NEDLADENDE OM FOLKESKOLEN PÅ

Partierne bag den store folkeskolereform, som blev vedtaget kort før sommerferien, ser frem til, at de mange ændringer vil træde i kraft. »Reformen vil fuldkommen revolutionere den måde, folk vil tale nedladende om folkeskolen på«, lyder det fra en uddannelsesordfører.

»Skolelærerne gør jo et enormt stykke arbejde, og de har krav på at blive talt nedladende om på en måde, der ikke er så gammeldags og forudsigelig«, fortsætter ordføreren. »Vi politikere vil også kunne kritisere hele institutionen på en ny og mere moderne måde, når det viser sig, at Danmark også efter reformen vil score utilfredsstillende i forhold til skoleelever i andre lande«.

Uskolet er *Folkeskolen*s bagside med opdigtet satire, som er inspireret af små og store begivenheder i tiden. Enhver lighed med tilværelsen, virkelige personer og nulevende hændelser er tilfældig og for det meste ikke med vilje. Ingen af de personer, som optræder i artiklerne, kunne finde på at gøre eller sige sådan i virkeligheden.

ALT FOR KORTE NYHEDER

Fodboldkamp mellem 4.a og 4.b mistænkt for **matchfixing**.

Antorini tilfreds med at slippe for **børnene i sit ministerium:** »Der er jalligevel ikke stemmer i dem«.

8.-klasse-elev **utilfreds med informationsniveauet** til eleverne om, hvor meget information forældrene får via intra.

6.b's sjove dreng må godt **holde kæft** nu.

Lektier er udelukkende godt ifølge læserbrevsskribent, der ikke har forberedt sig.

SÅ KAN DE LÆRER DET / 42

Nyt fra Dansk Sang

Læs mere om udgivelserne på www.dansksang.dk
Her kan du også ved at klikke i nederste venstre hjørne på forsiden se nyhedskataloget "Dansk Sang Magasinet nr. 36"

Så synger vi
Anders Boysen
Boysens Musiktime 3. 10 helt nye sange til brug på 0.-4. klassetrin. Desuden introduktion til sammenspil.

Frejas bortførelse og Lokes væddemål
Tina Buchholtz
Sjov med guder og jætter 1 og 2. Små musikdramatiske stykker for 0.-3. klasse som fortælle-, synge- og danseteater.

Musik under huden
Mogens Christensen
Struktureret kreativitet i undervisningen. Om at håndtere skabelse af musik og andre ordløse kunstarter på deres egne præmisser.

Midnatsrejsen
Musik: Merete Wendler
Tekst: Anne Prytz Schaldemose
10 sange og et talekor. Klassiske og rytmiske sange, der udfordrer børn i alderen 6 til 12 år sprogligt og musikalsk.

Oplevelser i Slaraffenland
Musik: Povl Christian Balslev
Tekst: Jacob Balslev
Hvor hvaler hviler, mens hajer hujer. 12 sange om indvendige og udvendige oplevelser for 1.-6. klasse.

Go' musik – let at spille 2
Anders Møller
Realistisk skolesammenspil for 2.-7. klasse – uden trommesæt.

Saras seje swing
Tommy Hovgård Nielsen
Rytmer, metodik og 6 sange til sammenspil i grundskolens musikundervisning.

Jeg tror på dagen
Jakob Høgsbro
12 ligestemmige sange til børne- og ungdomskor i skole og kirke.

Julenat i Betlehem
Anders Jacobsen
Krybbespil for 3.-6. klasse.

Dansk Sang

Al henvendelse til:

folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

Postboks 2139
1015 København K

Matematik · 0.-10. klasse

4. og 7. klasse er udkommet

(17605 · BureauIST.dk) · FS14-2013

MaxiMat

- det digitale matematiksystem

MaxiMat er til dig, der gerne vil udnytte de digitale muligheder i matematikundervisningen.

Digitale muligheder fremmer elevernes forståelse
MaxiMat udnytter det digitale medies mange muligheder og fremmer elevernes forståelse af matematik. Ved hjælp af digital simulering og modellering bliver opgaverne dynamiske og levende.

Faglige pointer og undersøgende matematik
MaxiMat er et overskueligt system, bygget op om faglige pointer og undersøgende matematik.

MaxiMat udfordrer eleverne til at kommunikere deres viden med andre. De skal begrunde, argumentere og demonstrere deres færdigheder og viden i matematik.

Læs mere på maximat.dk

Scan koden og se filmen om Maximat

Alinea
EGMONT

alinea.dk · tlf.: 3369 4666